

## Luku 1

*Haaveeni*

*Mä haluaisin isona kirjailijaksi. Haluaisin kirjoittaa yhtä upeita tarinoita kuin Potter ja Taru Sormusten Herrasta. Sellaisia, joita kaikki rakastaisi, ja joita lapset leikkisi vielä vuosikymmeniä mun kuoleman jälkeen. Mä haluaisin rikkaaksi ja kuuluisaksi ja mä hukkuisin fanipostiin. Olisin just se. Upea upea upea kirjailija. Mun kirjoista tehtäisiin elokuvia, joissa näytelisi kaikki huipputähdet ja mä kävelisin ensi-illassa punaista mattoa myöten. Se olisi siisti.*

Jaaron tuijotti äikän maikan palauttamaa paperia epäuskoisena. Punakynä oli viuhunut ja paperin reunaan oli sutaistu sellainen seiska, josta juuri ja juuri sai selvää, ja miikka merkki vielä perään. Aine ei ollut uponnut tähän lukijakuntaan ja palvontaliikkeet polvillaan olivat vasta kaukaisia haaveita. Kyllä mä vielä näytän, Jaaron ajatteli ja niiskaisi. Ei hän pillittämään aikonut jonkun tyhmän haaveaineen vuoksi ruveta, mutta silti päässä painoi mielikuva opettajasta pyyhkimässä haaveilla, tai ainakin aineella lattiaita.

– Jaaron! Mitä sä teet tänään? Saku huusi nurkkapulpetista Jaaronin pakatessa reppua.

– En mä oikeen tiedä. Pitäs vissiin lukee mantsan kokeeseen. Mutsi tenttaa siitä illalla, Jaaron sanoi ja irvisti. Hän tiesi kyllä mitä Saku oli vailla. Se oli matkalla Saaripuiston kentälle lätkimään kiekkoa ja luistelu oli mälsää yksin.

– En mä ainakaan mitään lue, Saku naurahti. – Kutosen siitä saa kumminkin.

– Mun tarvii lukea siihenkin, Jaaron totesi ja painoi päänsä alas aivan kuin olisi harmittanut suunnattomasti. Tai harmittihan

Jaaronia. Häntä otti päähän äikän aineen seiska miikka. Ei Jaaron oikeasti kutosia saanut. Hän painoi päänsä joka kerran kokeiden jaossa, kirosi muiden mukana ja saattoi mainita, että mutsilta oli turha odottaa rahaa uuteen pleikkapeliin. Joka kerran hän sujautti kokeen reppuun näyttämättä sitä kenellekään ja mutisi kutosta tai seiskaa niin, että kaikki lähellä olevat kuulivat. Hän ei halunnut tulla leimatuksi hikeksi, mutta kunnan numeroita hän halusi silti.

– Mä tuun huomenna, Jaaron huikkasi vielä ja käveli käytävään, kaapille ja kadulle.

Pakkanen oli kireämpi kuin mistä Jaaron olisi tykännyt. Poskissa pisteli. Luokan tytöt kipittivät korkeakorkoisissa saappaissa hänen edellään. Monelta paistoi selkä lyhyen takin ja matalien farkkujen välistä. Melkein joka toisella keikkui karvareunus hupussa, vaikka samat likat julistivat turkisvastaisuuttaan päivästä toiseen rintanapeilla, mahtipontisilla esitelmillä ja selittivät suut vaahdossa kuinka turkis on murha. Tekoturkista joo, mutta mihin sitä karvaa oikeasti tartti? Nahkakengät kuitenkin joka iikalla. Jaaron silmäili toista kenkäparia vasemmalta. Mustat, tasapohjaiset enemmänkin tossut, kuin saappaat, joiden kylkeen oli ommeltu hopeinen tähti. Tähtityttö Tuulikki ei ollut niin kuin muut. Se ehkä esitti olevansa, mutta Jaaron tiesi paremmin. Tai ainakin uskoi niin ja tarkkaili siksi Tuulikkea aina kuin vain mahdollista. Tähtityttö Tuulikki oli niitä tyttöjä, joiden aineet luettiin useimmiten ääneen koulussa. Jaaronin mielestä Tuulikistakin voisi tulla kirjailija. Hän ainakin oli jo ihan fani.

”Kirjailijat tarkkailevat ympäristöään ja ihmisiä. He ammentavat tarinansa siitä mitä näkevät.” Jaaron muisti lukeneensa ajatuksen jostain. Hän oli viimeisten parin vuoden aikana raahannut kirjastosta kotiin useimmat kirjoitusoppaat ja jonkin verran kirjailijoiden elämäkertoja. Hän katseli ympärilleen ja tunsu olevansa salapoliisi tehtävällä. Hän tirkisteli. Yritti nähdä ihmisten kasvoilta jotain, jonka vain ajatuksia lukeva olisi oikeasti voinut tietää. Jaaron ei osannut lukea ajatuksia, mutta kuvitella hän osasi. Mieli vaelsi hyvin kauas arkipäivästä. Vanha mies pienen koiran kanssa näytti aivan vanhalta merikapteenilta. Ehkäpä merirosvolaivan julmalta

johtajalta. Nuori, pitkä ja luiseva mies aivan vieraasta maailmasta saapuneelta valepukuiselta alienilta ja pikkupoika säihkyvine silmiin siltä kuin olisi omannut voimia mihin vain. Poika vilkaisi Jaaroniin ja Jaaron painoi päänsä alas. Lumeen oli tallautunut jälkiä, pieniä, isoja, koiran tassuja. Jaaron mietti, mitä jos ne eivät olisikaan olleet koiran tassuja. Entä jos ne olisivat olleet suden, karhun tai jonkin hirvityksen, jota ihmiset eivät olleet vielä keksineetkään.

Askel askeleelta koti lähestyi. Merirosvot, alienit, taikavoimat ja hirviöt katosivat. Kaikki näytti vain talviselta, valkoiselta maiseimalta. Koti oli harmaa kerrostalo, ei mitään sen ihmeellisempää. Kirpeä pakkasilma vaihtui porraskäytävän tunkkaiseen hajuun. Tummat seinät nielivät satumaan. Jaaron ei ollutkaan kuuluisa ammattikirjailija. Hän vain oli.

– Moi. Oliko hyvä päivä?

Äiti kurkisti keittiön ovelta. Hänellä oli yllään isän vanha, äidille aivan liian suuri sininen villapaita ja raidalliset kotihousut, hiukset näyttivät siltä kuin eivät olisi tienneet mihin suuntaan niiden kuului kasvaa. Tämä oli näitä päiviä.

– Oli, Jaaron vastasi ja potki kengät jalastaan. – Kuin sä olet kotona? hän jatkoi, vaikka tiesi syyn. Äidillä oli liian ikävä isää, vaikkei sitä myöntänytkään.

– Tunsin itseni aamulla kipeäksi. Ajattelin, että parempi olla kotona, äiti vastasi ja nosti kädet pehmeästi rinnalleen aivan kuin suojatakseen itseään kylmältä. Jaaron uskoi olevansa ainoa, joka pystyi huomaamaan tuon pikkuruisen eleen, jonka äiti yritti salata. Äiti nuuhkaisi paitaa. Hän etsi isän tuoksua.

– Meillä on mansan koe torstaina, Jaaron huikkasi ja tallasi takki päällä omaan huoneeseensa. Ovi pamahti kiinni ja siinä hän oli. Potterien, Tarujen ja lohikäärmeiden keskellä. Reppu tippui lattialle kolahtaen, takki kohahti sen vierelle. Jaaron kaivoi kännykän taskusta ja napautti sen äänettömälle. Hän penkoi kynäpurkkia hetken, kunnes löysi sekalaisen roinan seasta avaimen. Hän väänsi oven lukkoon. Kirjoitusrauha, Jaaron ajatteli ja hymyili.

Jaaron oli vähän aikaa sitten saanut valmiiksi ensimmäisen pitkän tarinansa. Hän ei ollut aivan varma, oliko se tarpeeksi pitkä

kirjaksi, mutta oli ylpeä siitä. 128 liuskaa taikatarinaa, joka oli tullut ihan hänen omasta päästään. Jotain, jonka hän oli ihan itse keksinyt, kirjoittanut, saanut aikaan. Ajoittain Jaaron surffasi netissä ja tutkaili kustantajien sivuja. Mietti uskaltaisiko lähettää kirjoituksen jollekin luettavaksi. Hän silmäili tekstiä aina välillä. Samalla kun hänestä tuntui, ettei teksti ollut vielä valmis, ei hän kuitenkaan osannut sanoa mitä sille tehdä. Kirjoitusoppaissa puhuttiin aina tekstin korjaamisesta, uudelleen kirjoittamisesta, oikolukemisesta. Se oli jotain mitä pitäisi tehdä, mutta Jaaron ei tiennyt miten.

Jaaronilla oli ajatuksia uusista tarinoista, mutta hän ei osannut valita mitä kirjoittaisi. Joskus syntyi rivejä, ehkä jopa sivuja, mutta sitten hän ajatuksensa hyppäsivät seuraavaan ideaan. Hän ei osannut juurtua tarinaan ja se rasitti. Hän halusi vain yhtä asiaa tässä maailmassa, vaan matka sinne oli pitkä. Jaaron ei halunnut hukata hetkeäkään. Oli kuin tarkoituksena olisi juosta maraton, mutta ensimmäiset kymmenen kilometriä olisi vain kuljeksanut pitkin ojanpohjia tutkiskellen mitä niistä löytyi ja mitä tienvarsilla kasvoi. Hän ei edennyt.

Ehkä tästä ei tänään vaan tule mitään, Jaaron ajatteli. Häntä harmitti, ettei ollut lähtenyt Sakun matkaan. Hän muisti äidin keittiön ovella. Isän villapaidan. Jaaron avasi kirjoituspöydän laattikon ja otti esille valokuvakehyksen. Siinä oli nykyistä pienempi Jaaron, tukka pörrössä jääkiekkokypärän jäljiltä, nojaamassa maillaan. Ja isä. Jaaron huokaisi. Hän mietti taas miten vaikeaa sitä oli ymmärtää. Hänestä tuntui, että päivä oli kuin mikä tahansa päivä ennen kesäkuun kolmatta viime vuonna. Oli vain ajan kysymys milloin rappukäytävästä kuuluisi kopinaa isän ravistellessa lunta kengistään. Isä astuisi eteiseen, huikkaisi heit ja rojahtaisi olohuoneen nojatuoliin. Mutta isä ei tullut enää. Jaaron tiesi sen.

Jaaron kurkisti huoneensa ovesta. Äitiä ei näkynyt. Tämä oli luultavasti painellut nukkumaan. Tällaiset päivät oli hyvä nukkua yli. Niin äiti sanoi ja Jaaron ymmärsi. Hänkin ajatteli usein, että parasta olisi vain nukkua. Jaaron hiipi isän työhuoneen ovelle. Käden koskettaessa kahvaa Jaaron epäröi ajatellessaan, että äiti voisi olla siellä. Istua isän tuolissa ja itkeä. Äiti ei käynyt työhuoneessa

oikeastaan koskaan. Kaikki oli siellä kuten tähänkin asti. Mitään ei viety pois. Minkään paikkaa ei muutettu. Isän paperit olivat juuri siinä, mihin hän oli ne viimeisen kerran laskenut. Isä oli tehnyt päivät töitä pienessä antiikkiliikkeessä, mutta työhuoneen asioista hän ei juuri puhunut. Jaaron oli aina olettanut, että nekin liittyivät antiikkiin. Kenties vanhoja rahoja, kirjoja, papereita. Jotain tolkutoman tylsää. Ehkä isä kirjoitti tarjouskirjeitä tai teki selvitystyötä viimeisimmän löydön arvosta. Jaaron oli joskus ohimennen kysynyt isän töistä. Enemmänkin siksi, että piti, kuin kiinnostuksesta. Nyt oli myöhäistä kysyä.

Jaaron kävi työhuoneessa aina silloin tällöin. Ei usein, mutta niinä hetkinä, kun ikävä kasvoi liian isoksi. Työhuone oli Jaaronille sama kuin äidille villapaita. Äiti oli joskus sanonut, että suru oli polku, joka oli vain kuljettava. Jonain päivänä se ei painanut niin raskaana ja kipeänä, jonain päivinä oli vain kyyneliä. Silti se kaikki oli vain jaksettava kulkea läpi. Joskus surua olisi vähemmän ja muistoja enemmän. Jaaron upposi isän suureen työtuoliin. Printterin päällä lojui nippu papereita. Ne olivat kai isän viimeisimmät kirjoitukset. Ajatuksissaan Jaaron tarttui niihin. Hän tuijotti papereita hetken kummissaan. Hän oli ollut aivan varma, että paperit olisivat isän mustavalkolaserin synnyttämiä arvioita antiikin hinnasta, kirjeenvaihtoa jonkun toisen kauppiaan kanssa tai ehkäpä liikkeen seuraavan tapahtumapäivän mainoksia. Ne eivät olleet. Liuskat oli kirjoitettu käsin. Jaaron tunnisti isän käsialan jokaisen koukeron. L-kirjaimet olivat hauskoja, kuin pieniä mäkiä. Niissä Jaaron näki oman käsialansa. Hän oli kopioinut sen isältä.

*Serro tuijotti Korvenkukkulalta kaukaisuuteen. Hän vaistosi Kreivi Penin olevan joukkoineen liikkeellä. Serro tiesi olevansa pulassa, mutta uskoi, että jokin voisi vielä pelastaa hänet. Hän tiesi tarvitsevansa ihmeen, mutta niitäkin sattui. Serro oli kauan sitten ymmärtänyt, että maailma oli paljon enemmän kuin satumusten sarjaa. Joskus joku antoi meille enemmän kuin saatoimme toivoa. ”Aarolla on Roi,” Serro ajatteli. ”Ehkäpä hän keksii jotain. Ehkä hän pystyy pelastamaan meidät. Minut.”*

Jaaron tuijotti tekstiä päällimmäisenä tunteena epäusko. Teksti ei ollut tasaisen tylsää. Se oli juuri sitä mitä Jaaron halusi tehdä. Taikoa sanoista tarinoita, jotka imaisisivat mukaansa. Liuskoissa ei ollut numeroita. Ei tietenkään. Nehän olivat kirjoitettu käsin. Silti tämä oli selvästi vain pala jostain. Jaaron halusi lukea lisää. Lukea kaiken. Hän pläräsi papereita, yritti jäsentää niitä. Hänet täytti pelko. Olivatko paperit kuten hänen nippunsa kirjoituspöydällä? Alusta loppuun jotain mitä ei vain uskaltanut näyttää kenellekään. Vai oliko teksti jäänyt kesken? Jaaron ei halunnut ajatella asiaa oikeasti. Hän oli juuri löytänyt isästään ihan uuden puolen. Hän halusi upota tekstiin. Löytää sieltä isän. Isän, jota hän ei koskaan ollut tuntenut. Entä jos isä ei veisikään häntä perille? Jaaron yritti hahmottaa millainen Serro oli?

Aiemmin Jaaron oli tehnyt kaikkensa, jotta ei jättäisi työhuoneeseen jälkiä. Hän pelkäsi äidin suuttuvan, jos asiat eivät olisikaan niillä sijoilla, joille isä ne oli jättänyt. Aivan kuin tavaroiden siirtäminen olisi pyyhkinyt jonkin oleellisen muiston pois. Nyt Jaaron ei välittänyt. Hän pyöräytti työtuolin pöytää vasten ja tarttui paperipinoihin. Sieltä täältä kasojen väleistä kierähti mustia kyniä, joita Jaaron muisti isän käyttäneen. Isä ja äiti olivat varjelleet niitä kuin suurinta aarretta. Jaaron muisti joskus ottaneensa tuollaisen kynän käteensä. Avanneensa naksahden irtoavan korkin ja tuijottaneensa vanhanaikaista mustekynän kärkeä. Äiti oli säännännyt hänen luokseen heti. Aivan kuin naksahdus olisi kutsunut häntä hälytyksään lailla. Äiti oli riuhtaissut kynän Jaaronin kädestä ja todennut lyhyesti kynien olevan isän. Jaaron uskoi, että kynien täytyi olla isän oma ylellisyys. Jotain joka ei ennen kaikkea ollut tarkoitettu pienten poikien tuherteluihin. Melkein kaikki paperit oli pinottu tyhjä puoli ylöspäin aivan kuin isä ei olisi halunnut kenenkään vahingossa lukevan sanaa sieltä, riviä täältä piipahtaessaan työhuoneessa. Harvoinhan Jaaron tai äiti olivat huoneessa käyneet. Isälle piti antaa työrauha. Kirjoitusrauha, Jaaron ajatteli ja hymähti muistaessaan miten klikkasi puhelimensa äännettömälle aiemmin.

Jaaron pölyytti papereita ja silmäili lauseita sieltä täältä yrittäen muodostaa kuvaa siitä miten paperit oli järjestetty tai mitä ne yli-

päätään sisälsivät. Arkin ensimmäinen ja viimeinen lause, yritys hahmottaa voisiko seuraava jatkaa tarinaa. Hän repi työpöydän laatikot auki. Jokainen oli toinen toistaan täydempi käsinkirjoitetuista liuskoista. Yhden pinon alta Jaaron löysi mustan, punaselkäisen muistikirjan. Samanlaisia oli kirjahyllyssä siisteissä riveissä kymmeniä. Mustassa kannessa luki hopeisin kirjaimin Aaro. Jaaron raotti kannta. Kirjan välistä tippui taiteltu paperi. Jaaron avasi sen. Toisin kuin muut paperit, se oli printti jostain, jota Jaaron ei ymmärtänyt.

*”Olen iloinen, että minulle on tarjoutunut tilaisuus puhua juuri tälle yleisölle ja juuri tässä kaupungissa. Tämä on luonteva paikka arvioida Kosovon kriisiä ja sen opetuksia. Minun ei tarvitse perustella, kuinka vakavasta rikoksesta ihmisyyttä vastaan puhutaan, kun on kyse yhden kansanosan vainoamisesta sen uskonnon tai etnisen taustan vuoksi. Myöskään rauhan etsimisen vaikeutta ja tärkeyttä ei tarvitse erikseen korostaa maassa, jonka kielen tunnetuin sana on shalom.”*

Kirjan ensimmäiseltä sivulta alkoi tutulla käsialalla kirjoitettu tarina

### MEIDÄN ON LÄHDETTÄVÄ MATKAAN

*Serron ja Ludiuksen kohtaaminen oli ollut yksi suurimpia asioita Häivemäailmassa vuosiin, vaikka yksittäin tarkasteltuna se näytti hyvin pieneltä. Mies tapasi naisen ja nainen tapasi miehen ja niin poispäin. Vain vanhimmat ja viisaimmat, joilla oli tarpeeksi etäisyyttä tapahtumiin, näkivät sen. Kiven, jonka Serro epähuomiossa pyöräytti liikkeelle auttaessaan vierailta mailta tullutta kulkijaa matkallaan Belgadaan kaupunkiin. Tuolla miehellä oli hallussaan viisaammat sanat kuin kenelläkään muulla. Hän ei tarvinnut räjähteitä, ei aseita. Hänen sanansa tekivät sen mistä muut vain haaveilivat. Hän osasi päättää taistelut, joita oli käyty Jeremiaanissa jo pitkään.*

Jaaron loi katseensa huoneen nurkkaan pinottuihin pahvilaatikoihin. Jaaron oli joskus ajatellut, että niissä oli piilossa isän salaisuus. Se oli hauska leikki. Hullu ajatus, joka teki tylsästä antiikkikaupiaasta suuren supersankarin. Sisimmässään Jaaron oli uskonut, että laatikot olisivat täynnä alan lehtiä. Jotain, jonka paikka olisi oikeastaan kaatopaikalla, ei kotona keräämässä pölyä. Äiti oli ahkera siivoamaan. Pölyjä pyyhittiin vähintään kahdesti viikossa. Joskus Jaaron ajatteli, että siksikö äiti oli valinnut isän. Antiikkikaupiaassa riitti pyyhkimistä. Jaaron säntäsi laatikoiden luo. Lähtö oli kuin pikajuoksijan ja vauhti kuin Jaaron olisi yrittänyt tavoittaa pakoon juoksevaa eläintä, josta oli kiinni saiko tänään ruokaa vai ei. Hän tarrasi ylimpään laattikkoon. Se oli raskas. Jaaron tunsi sen siirtäessään laattikkoa varovaisesti lähemmäs alemman reunaa. Silti hän uskoi pystyvänsä laskemaan sen lattialle. Tai ainakin hidastamaan putoamista.

Laatikko liikahti reunan yli. Jaaron oli ikäisekseen pitkä, mutta hontelo. Hän kävi kyllä luistelemassa ja lämimässä kiekkoa, kun Saku pyysi, mutta ei hän liikunnasta erityisemmin välittänyt. Lätäkää saattoi katsoa. Se näytti paljon hauskemmalta kuin mitä Jaaronin mielestä oli. Toiset pojat olivat urheilullisia, lihakset piirsivät kehoon muotoja. Toivat vanteruutta ja voimaa. Jaaron oli tikku, jopa omasta mielestään. Vain silmälasit puuttuivat täydellisestä nörtin prototyypistä. Mitään ei ollut tehtävissä. Laatikko rämähti lattiaan, ensimmäisenä tullut kulma painui kasaan, kansi lennähti auki ja ulos liiteli muutama yksittäinen paperi. Jo ennen kuin ne putosivat Jaaronin jalkoihin, hän näki mitä ne olivat. Mustalla mustekynällä kirjoitettuja arkkeja. Pienen hetken Jaaronin mielen täytti ajatus, että arkit olivat kuin jonkinlainen pakkomielle. Tämä ei voinut enää olla aivan tervettä.

Jaaron pidatti hengitystään. Hän kuulosteli hiljaista asuntoa. Hän tiesi, ettei voisi peitellä äidiltään käyntiään työhuoneessa tällä kertaa, mutta hän ei ajatellut sen paljastuvan näin. Hän kuvitteli äidin ryntäävän työhuoneen ovelle rymähdyksen kutsumana. Äiti näkisi Jaaronin ja sotketut paperit. Hän näkisi laatikon lattialla. Ruttuisen kulman. Hetkisen laatikko tuntui aivan isältä. Aivan



kuin Jaaron olisi rytännyt isän. Hän kuunteli vielä hetken, oli varma, ettei äiti ollut tulossa ja romahti laatikon vierelle. Jaaron silmäili paperipaljoutta. Huone näytti kuin joltain loputtomalta kuiltulta, joka suoltaisi arkkeja toinen toisensa jälkeen aina vain. Jaaron hahmotti hiljalleen työsarkaa, jonka oli juuri itselleen saanut. Hän ei voisi antaa kirjoitusten vain olla. Ei nyt, kun tiesi niistä. Isän kuolemasta oli jo kahdeksan kuukautta. Tähän mennessä työhuoneen sisällöllä ei ollut mitään merkitystä. Nyt se oli tärkeämpää kuin mantsan koe, lämiminen Sakun kanssa tai uusi tarina. Työ oli tärkeä, mutta samalla musertava. Jaaron pomppasi pystyyn, nappasi pöydältä kynän ja nipun paperia ja juoksi ulos huoneesta. Hän ei jaksanut välittää näkisikö äiti tai mitä hän sanoisi. Hän ei välittänyt, vaikka äiti suuttuisi, loukkaantuisi tai surisi vielä viiden vapaapäivän verran. Hänen piti vain päästä pois.

Jaaron rojahti tuoliin tietokoneen eteen. Hetki sitten tuntunut harmistus sanoista, jotka puuttuivat, oli kadonnut. Menettänyt merkityksensä, hän ajatteli. Jaaron tuijotti isän kirjoittamia pape-reita. Työ tuntui loputtomalta, mutta aloittamatta se ei alkaisikaan. Jaaron ei uskaltanut ajatella, että jonain päivänä isän työ olisi käy-tynä läpi. Hän tykkäsi kyllä lukea, muttei ollut siinä mitenkään erityisen nopea. Hän salaa kadehti Tähtityttö Tuulikkia, jolla oli koulussa lähes päivittäin uusi kirja. Joskus he kohtasivat kirjastossa. Ensimmäisellä kerralla Jaaron oli puikkinut hyllyjen väliin piiloon ja vältellyt tyttöä kunnes tämä lähti. Hän yritti samaa seuraaval-lakin kerralla, mutta Tuulikki onnistui yllättämään hänet selaa-masta Kiroilevaa siiliä. Tuulikki ei sanonut mitään, hymyili vain sitä kaunista hymyä, joka pelasti pahimmankin koulupäivän. Sama hiljaisuus jatkui koulussa ja kirjastosta tuli Jaaronin ja Tuulikin yhteinen, sanaton salaisuus. Jaaron kaivoi taskustaan isän kynän. Korkki napsahti tutusti. Hän saattoi kuvitella isän huoneen nurk-kaan istumaan ja kirjoittamaan. Ajatus kuristi Jaaronia. Jos hän olisi edes kerran kysynyt isältä, mitä tämä teki. Olisiko se muuttanu jotain? Olisiko isä kertonut? Olisiko Jaaron saanut lukea isän kirjoituksen? Olisiko Jaaronin isä muuttunut tappavan tylsästä antiikkikauppiasta joksikin ihan muuksi? Huomaamattaan Jaaron

rustasi käsikirjoituksen kulmaan sanat: TÄHTITYTTÖTUULIKKI. Yhtä ajatuksissaan hän piirsi sydämen sanojen ympärille.

## Luku 2

Koulupäivä oli kuten kaikki muutkin. Se liukui pois melkein huomaamatta. Jaaron loisti fysiikan tunnilla. Ehkä vähän liikaakin omasta mielestään. Hän teki taululle pari vaikeaa matikan tehtävää ja äikän tunnilla keskittyi lähinnä tuhertelemaan pieniä koiria vihkoon. Hän ei huomannut, kuinka Saku haastoi riitaa Jessen kanssa. Eikä miten Roosa tiputti lasin ruokalassa ja se särkyi pieniksi sirpaleiksi. Jaaron tulisi seuraavalla äikän tunnilla huomaamaan, ettei hän ollut rekisteröinyt edes sitä mitä opettaja antoi läksyksi, mutta Tuulikin hän näki.

Jaaron ei osannut sanoa, oliko se toivetta tai kuvittelua, mutta Tuulikki tuntui katselevan häntä enemmän kuin tavallisesti. Tai eihän Tuulikki normaalisti sen kummemmin katsellut, mutta tänään Jaaronista tuntui siltä. Tavallisesti he kohtasivat päivittäin koulun käytävillä. Joskus katseet kohtasivat hetken, kun jompikumpi palasi taululta. He olivat luokkakavereita. Olivat olleet ekasta luokasta lähtien. Jos Jaaron olisi uskaltanut, hän olisi voinut myöntää katselleensa Tähtityttö Tuulikkia jo silloin. Ekaluokalle oli tullut pieni peikonpoikanen. Tyttö, jonka hiukset olivat tummaa hamppua. Tuulikin tummat silmät säihkyivät silmälasien takana. Hän oli tyttö, joka päihitti kenet tahansa pojan kukkulan kuninkaassa ja tyttö, joka löydettiin aina viimeisenä kirkonrotassa. Koska Tuulikki oli kova juoksemaan, häntä ei yleensä löydetty. Hän pelasti muut.

Tänään asiat olivat toisin. Luokassa Jaaron oli varma, että kahdesti hänen katsoessa Tuulikkia, tämä katsoi takaisin. Samoin käytävällä. Tuulikki oli kavერიensa kanssa. Tytöt pienenä parvena, puhumassa viikonlopun menoista, ihkupopparin uusimmasta musiikkivideosta tai siitä millaisia vaatteita henkkamaukan kesä-

kuvastossa oli. Kesä tuntui lumihankien keskellä kaukaiselta haa-veelta, mutta tytöistä se loisti jo helmikuussa. Tuulikki puhui kave-reilleen, mutta katsoi Jaaroniin. Katse sai Jaaronin hymyilemään niin, että poskipäitä pakotti ja samassa hän käänsi päänsä pois. Hän yritti pakottaa itsensä perusilmeelle, muttei onnistunut.

Äikän tunnin päätteeksi Tuulikki pysähtyi Jaaronin pulpetin kohdille.

– Lainaatko mulle kynää? Tuulikki kysyi. – Mä ehdin jo pakata omani pois, hän selitti vielä.

– Öh. Joo, Jaaron sanoi ja ennen kuin hän ehti etsiä lyijäriä penaalista, Tuulikki tarttui isän mustekynään, joka lojui äikän kir-jan päällä.

Äiti saa yllättäen kukkia salaiselta ihailijalta.

Jaaron ei voinut olla lukematta mitä tyttö raapusti paperin kul-maan.

– Mä sain ajatuksen aineeseen ja unohdan sen kuitenkin ennen fyssan tuntia, Tuulikki sanoi. Jaaron kuvitteli tytön punastuneen hieman, mutta se saattoi olla kuvittelua. – Kiitti, Tuulikki sanoi ja kääntyi pois hampputupukka heilahtaen. Jaaron jäi katsomaan loitto-nevien tähtien perään.

Koulun jälkeen Jaaron suuntasi kentälle. Oli aika haastaa Saku. Luistimen terä viilsi jään pintaa. Vedot olivat pitkiä ja kepeitä. Jaaron kieputti mailaa edellään. Temppuili, kuljetti kiekkoa, syötti vähän matkan päähän itselleen ja kiepahti selkä menosuuntaan. Hän ei ajatellut tekemistään. Hän ei kuvitellut olevansa suurtakin suurempi jääkiekkosankari. Hän ajatteli isää. Hetkittäin hän tunsu itsensä petetyksi. Ikävä tuntui hetkittäin raskaammalta kuin kos-kaan. Jaaron ei nähnyt häikäisevän kirkasta lunta ympäröimässä jääkenttää kaikkialta. Hän näki isän olohuoneen nurkassa kirjoit-tamassa. Jos hän vain voisi palata tuohon hetkeen. Hän kysyisi.

– Syötä! Saku huusi ja Jaaron löi kiekkoa. Isku ei ollut kova, enemmänkin hipaisu kuin lyönti. Saku luisteli kiekkoa vastaan, nappasi sen mailaansa ja lähti viilettämään pois päin. – Ala tulla!

Ota kiekko pois, Saku kerjasi kunnan matsia. Jaaron otti muutama kevyen liu'un, puri huultaan ja potki itsensä vauhtiin. Täysillä Sakun perään.

Jaaronista tuntui, että koko päivän niskassa painanut taakka isästä liukui joka potkulla alemmas. Aivan kuin se olisi voinut millä tahansa hetkellä valahtaa pois harteilta. Päjähtää jäähän ja särkyä pikkusirpaleiksi. Saku oli aivan Jaaronin tavoitettavissa. Suoraan edessä. Jaaronin ei tarvitsisi muuta kuin koukata tämän eteen ja viedä kiekko. Jaaron näki sen ennen kuin kaikki tapahtui. Näki, vaikkei nähnyt. Luistin nakshti pikkukiveen, joka oli uponnut jäähän. Kivi tai jää ei antanut periksi, Jaaron antoi. Hän levitti kädet sivuille, pienen hetken kuvitteli voivansa palauttaa tasapainon. Hän oli kuin lähdössä lentoon ja niin hän lensikin. Jaaron Lentolisko liiti hetken ja rysähti sitten Sakun päälle. Laskutelineet jäi laskematta.

Saku päästi äänen, jonka kaltaista Jaaron ei ollut kuullut. Huuto oli täyttä tuskaa ja Jaaron tunsu huudon kipuna itsessään. Aivan kuin ääni olisi muuttunut murskaavaksi kivuksi selässä, kyljissä, ranteissa.

– Helvettiperkelesaatana! Saku karjui, puri huultaan ja iski päänsä jäähän yrittäessään ponnistaa ylös, vaikka Jaaron makasi yhä hänen niskassaan. – Helvetti. Saatana. Ylös mun päältä! Saku huusi ja huitaisi kädellä Jaaronia.

– Sorisorisori, Jaaron sopersi ja käännähti selälleen jäähän. Se tuntui sillä hetkellä ylös könyämistä helpommalta. – Sattuksuhun? Jaaron kysyi, vaikka tiesi vastauksen. Se oli kundi-juttu. Kysymyksen vastaus kertoisi vammojen laadun.

– Sattuu! Sattuu niin saatanasti! Saku parkui, käännähti selälleen kauemmas Jaaronista ja nosti vasemman kätensä kasvojen suojaksi.

– Anteeks ihan oikeesti. Mä oon tosi pahoillani. Mä kompasuin kiveen. Sori, Jaaron selitti.

– Joo, joo, joo, Saku sanoi. Hän oli saanut naamansa perusilmeelle. Ainakin melkein. Jaaron näki, että sattui, mutta saattoi olla kuin ei näkisi. Saku yritti nousta istumaan nojaten oikeaan

käteen, mutta samassa tuskan piilottamiseen tarkoitettu naamari repesi ja Saku parahti.

– Pitäskö sun soittaa jollekin? Mutsilles tai jotain? Jaaron oli huolestuneempi kuin halusi myöntää.

– Paskat. Mutsi on duunissa. Se tulee joskus, jos tulee, Saku tuhahti. Jaaron tiesi Sakun äidin, mutta silti sanat tuntuivat lohduuttomilta. Jaaronin oma äiti oli joskus surusta suunniltaan ja vietti isän hupparipäivää, mutta Sakun äiti ei ollut oikeastaan koskaan kotona. Se oli iltamyöhään töissä ja katosi monesti omille teilleen sen jälkeen. Joskus perjantaisin Saku ruinas Jaaronia mukaansa mäkkiin syömään. Jos Jaaronilla ei ollut rahaa, Saku lupasi maksaa. Siitä Jaaron tiesi, että tämä oli taas niitä viikonloppuja. Sakun äiti oli vaan jättänyt aamulla rahaa telkkarin päälle kuin toteamuksena: ”Pärjäile”. Seuraavan kerran se muisti kotiosoitteensa sunnuntaina, tai ehkä vasta maanantaina.

– Voinks mä auttaa sua? Jaaron kysyi. Hän mietti jo mutsille soittamista. Mitä hän olisikaan sanonut? ”Mä jyräsin Sakun. Se on paskana.” Saku mulkaisi Jaaronia ja nousi vasemman käden varaan.

– Kaikki jees. Kaikki niin saatanan jees, Saku vastasi ja naurahti. Jaaron tarkkaili Sakun jokaista liikettä. Saku pääsi ylös, astui muutamaman haparoivan askeleen luistimilla ja lähti sitten sakumaiseen kevyeen liukuun. Hetken Jaaron ajatteli katselevansa tulevaisuuden NHL-tähteä. Ihan satavarmasti. Joskus tulisi päivä, jolloin hän katsoisi matseja ja toteaisi: ”Se on kova tyyppi. Luistelemaan ihan paras. Mutta mä taklasin sen”. Jaaron naurahti ajatukselle. Se oli tilanteeseen nähden täysin sopimatonta ja Jaaronkin ymmärsi sen. Saku luisteli penkille ja repi luistinten nauhat auki. Jaaron huomasi, ettei Saku käyttänyt kuin vasenta kättään. Saku vilkaisi silmät tummina Jaaroniin.

– Mitä helvettiä sä hirnut?

– En mä mitään. Mä vaan. Mä vaan ajattelin, että jonain päivänä mä kehun jollekin, että toi. Toi NHL:n paras luistelija on ollut mun kaveri penskana, Jaaron sanoi ja rämähti nauramaan. Nauru tuli jostain syvältä. Se pisteli lasinsirujen lailla rintakehässä. Se ei ollut väkinäistä, mutta kipeää. Jaaron olisi estänyt sen, jos

olisi pystynyt. Saku ei nauranut. Hän vain tuijotti Jaaronia, pakkasi luistimet kassiin, heitti mailan olalleen. Vasemmalle.

– Nähään huomenna, Saku huikkasi ja lähti talleamaan pois.

– Nähään. Mä tekstaan sulle illalla, Jaaron huusi. Se on murtunut, Jaaron ajatteli. Ihan varmasti se on murtunut. Se on murtunut ja Saku ei luistele enää koskaan. Mä tuhosin maailman parhaimman NHL-tähden.





## Luku 3

Äiti ei ollut kotona, kun Jaaron astui eteiseen. Äidin pinkit kuomat olivat poissa. Jaaron yritti keksiä tekemistä, joka olisi vienyt ajatukset pois Sakusta ja siitä miten Sakun oli käynyt. Se ei ollut helppoa. Hetken Jaaron lojui olohuoneen sohvalla ja tuijotti aivotomana musiikkikanavaa. Vähäpukuiset naiset hieroivat itseään staraan. Kovat pojat ajoivat kovaa. Mörkö ei kuollut. Kuvat välkyivät. Jaaronin silmät olivat auki, mutta tarina ei mennyt perille. Jaaron vaelsi keittiöön, joi mukillisen kolaa ja vilkuili jääkaapista välipalaa. Mitään ei tehnyt mieli. Jaaron kaivoi koulukirjat repusta ja mietti mitähän tuli läksyksi. Isän kynä tippui äidinkielenkirjan välistä ja pyörähti pöydän alle. Hetkisen Jaaron kuvitteli kynän katoavan heti, kun se hävisi näköpiiristä. Aivan kuin pöydän alla olisi ollut jokin muinainen hirviö, joka söisi kaikki muistot isästä. Tai ehkäpä pöydän alta löytyisi ovi mielikuvitusmaahan. Hennan Satusaarelle, Jaaron ajatteli. Hän muisti kirjan, jota koulussa oli luettu. Kirjan nimi oli jokin... jokin... Tyttö täällä. Ei. Ei se se ollut. Tyttö jotain. Jotain sellaista se oli. Jaaron oli pitänyt kirjasta enemmän kuin nimestä.

Jaaron nosti kynän lattialta ja ovikello pärähti soimaan.

– Saku, Jaaron totesi hiljaa ajatuksissaan. Se on nuollut hiljaa haavansa ja tullut siihen lopputulokseen, että on kuitenkin mieluummin täällä kuin yksin himas, Jaaron ajatteli ja hymyn myötä vanha levottomuus pyyhkiytyi pois. Jaaron oli kompastua kengkiinsä ja naurahti ajatukselle, että olisi kaatunut ja kolhinut itsensä juuri, kun Saku ilmeisesti oli päässyt takaisin jaloilleen. Jaaron avasi turvaketjun. Sekin tuntui yks kaks naurettavalta. Äiti vaati käyttämään sitä, jos oli yksin kotona. Jaaron ajatteli usein, ettei kellen muulla voinut olla niin neuroottista äitiä kuin hänellä. Hän

ei olisi yllättynyt ollenkaan, vaikka äiti olisi jonain päivänä tullut pesäpallomailan ja pippurisumutteen kanssa kotiin. Jaaron ei tiennyt, että jälkimmäinen äidillä oli käsillä aina. Jaaron avasi oven ja oli varma, että tulija oli saapunut väärään osoitteeseen.

Oven takana seisoj nuori, hivenen tukeva mies, jolla oli vaaleat, päänmyötäiset hiukset. Miehen naamasta puolet näytti olevan hymyä, joka paljasti virheettömästi oiotun hammasrivin. Tuo hymy olisi kelvannut koska tahansa hammastahnamainokseen. Miehellä oli yllä tiukat, siniset farkut ja musta huppari, joka myötäili kehon kaaria vyötäröllä. Jaaron tuijotti miestä kuin tulijaa toisesta maailmasta. Miestä ja pakettia tämän sylissä.

– Onko Riitta Etelävesi? mies kysyi. Jaaron puisteli päätään. Hän tiesi mikä mies oli. Hän tiesi mitä paketissa oli, mutta hän ei ymmärtänyt. Kuka ihme lähettäisi äidille kukkia? – Te olette... mies aloitti lauseen, mutta jätti kesken. Hän ei epäröinyt. Hän odotti Jaaronin täydentävän loput.

– Hänen poikansa, Jaaron sanoi. Hänestä koko tilanne tuntui absurdilta. Mies teititteli häntä. Ja oli tullut tuomaan äidille kukkia. Olikohan kukaan koskaan antanut äidille kukkia? Isä oli ollut käytännön mies. Äiti oli saanut äitienpäivänä pölynimurin, sähkövatkaimen, hiustenkuivaajan ja ah, kun isä oli oikein innostunut, pöytägrillin. Ne lahjat olivat kuin jokin kieroutunut vitsi, jota äiti jaksoi kertoa kerta toisensa jälkeen. Jaaron uskoi, että äiti toivoi isän joka kerran ostavan jotain muuta. Silti äiti olisi luultavasti käsenyt isää mittaamaan kuumeen, jos näin olisi tapahtunut. Niin joo, äiti sai korvakuumemittarin eräänä vuonna, vaikka kukaan ei oikeastaan koskaan ollut kuumeessa.

– Te voitte varmaan kuitata nämä? mies kysyi ja ojensi Jaaronille kansiota. – Nimi tuohon noin, hän sanoi ja näytti alareunassa olevaa riviä. Jaaron silmäili paperia. Hän toivoi näkevänsä siinä lähettäjän nimen, mutta sitä ei ollut. Hän sutaisi nimensä viivalle ja ajatteli, että nimmarin tekoa pitäisi vielä harjoitella. Miltä se sitten näyttäisikään kirjan ensimmäisellä sivulla.

Kukkalähetti lähti ja Jaaron tuijotti pakettia. Hänen teki mieli avata paperi ja katsoa löytäisikö korttia. Löytyisikö paketista tieto

siitä kuka äitiä muisti. Ja miksi? Äiti oli syntynyt elokuussa, joten syntymäpäivästä ei ollut kyse. Jaaron vilkaisi kalenteriin. Siinä luki ”Onni”. Kyseessä ei siis ollut nimipäivä, joita he eivät oikeastaan koskaan viettäneet. Äitienpäivä oli toukokuussa ja vanhempien hääpäivä juhannuksena. Viimeistä ei tietysti enää koskaan vietettäisi. Jaaron mietti ja muisti viimeisen kesän, viimeisen hääpäivän. He olivat olleet Milla-tädin mökillä. Isä oli istunut pikkuhiprakassa pihakeinussa äiti kainalossaan ja kailottanut Vanhoja poikia viiksekkäitä niin, että naapurirannallakin varmasti saatiin nauttia isän musiikinlahjoista. Jaaron ihmetteli, ettei kukaan ollut soittanut poliisia epäillen jotakuta teurastettavan lahdenpoukamassa. Jaaron vilkaisi hermostuneesti kelloa. Äiti tulisi vasta parin-kolmen tunnin kuluttua. Ehtisivätkö kukat kärsiä paketissaan?

Jaaron vilkuili ikkunasta ulos ja taas kukkapakettia, jonka oli laskenut keittiön pöydälle. Hän teki päätöksen. Kyllä äiti ymmärtäisi. Hän irrotti varovaisesti teipit paperin saumasta. Naru pakeitin päässä katkesi napsahtaen saksiin. Jaaron avasi pakeitin ja tunsienensä vahvan ruusujen tuoksun. Hiljaa hän toivoi, että kukat olisivat isältä. Sillä hetkellä hän ei voinut kuvitella mitään täydellisempää kuin äidin ilmeen, kun hän näkisi kimpun tummia ruusuja isältä. Isän astumassa eteiseen työpäivän jälkeen ja äidin juoksemassa tämän kaulaan. Ehkä se tapahtuisi jossain rinnakkaistodellisuudessa, jossa äiti ei edes tietäisi, että olisi mahdollista menettää isä. Äiti ei tuntisi tätä todellisuutta, mutta Jaaron tuntisi, tietäisi ja muistaisi. Hän olisi onnellinen. Paketissa oli kortti. Se oli suljettu pikkuseen kuoreen, mutta kuorta ei oltu liimattu kiinni. Jaaron saattoi siis kurkata korttia tuntematta sen suurempia omantunnon tuskia.

*Hänen tekstinsä näyttää aivan Serrolta.*

Jaaron puisteli päätään. Sanat näyttivät vierailta. Hän ymmärsi jokaisen, mutta ei sitä mitä ne tarkoittivat. Jaaron kaivoi kaapista vaasin. Hän ihmetteli, että heillä ylipäätään oli sellainen tai, että hän tiesi missä. Jaaron laski kylmää vettä kukille. Hän muisteli kuullensa jostain, että niin ruusut säilyisivät paremmin.

Äiti saa yllättäen kukkia salaiselta ihailijalta.

Jaaron ei heti tajunnut mistä sanat tulivat hänen mieleensä. Tähtityttö. Tähtityttö Tuulikki oli kirjoittanut niin paperiinsa Jaaronin pulpetilla. Jaaron katsoi kukkia. Sen täytyy olla sattumaa, Jaaron ajatteli. Täytyy. Mutta Tuulikki oli tänään ollut jotenkin erikoinen. Hän oli varmasti katsellut Jaaronia, eikä Tuulikki tehnyt niin koskaan. Hän oli tylsän tavallinen. Harmaampi kuin kotihiiri ja tavallisempi kuin euron kolikko. Mutta tänään Tuulikki oli varmasti katsellut häntä.

– Sydän, Jaaron kuiskasi. Se oli kuin jonkin varmistus. Aivan kuin hän olisi yrittänyt vakuuttaa itseään jostain, joka ei vain voinut olla totta. Minä piirsin sydämen, Jaaron ajatteli. Tein Tuulikille sydämen. Jaaron tarttui isänsä kynään. Häntä puistatti huomata miten käsi tärisi.

Tuulikki, Jaaron kirjoitti paperiin. Hän piirsi nimen ympärille suuren sydämen ja monta pientä lisäksi. Juuri sillä hetkellä hän ei tuntenut suurtakin suurempaa rakkautta. Hän ei tuntenut edes ihastusta. Tunne oli täyttä uteliaisuutta ja suorastaan pelkoa. Jaaron loi katseensa jälleen kukkiin. Ne olivat kuin viesti vieraasta maailmasta. Aivan kuin sinetti jollekin, joka ei voinut olla todellinen. Tuulikki, Jaaron kirjoitti uudelleen ja piirsi vielä muutaman pikku-riikkisen sydämen. Ne olivat niin pieniä, että niistä vain häthätää näki muodon.

– Minä rakastan sinua Tuulikki, Jaaron kuiskasi. Sanat olivat täynnä nuoren pojan mahtipontisuutta, eikä Jaaron tiennyt tarkoittiko hän niitä todella. Tämä oli enemmänkin kuin tieteellinen koe. Hän halusi vain olla varma. Aivan, täysin, sataprosenttisen varma.

Jaaron unohtui keittiön pöydän ääreen. Ajoittain hän katseli ikkunasta ulos miten talvipäivä lipui ohi. Lapset leikkivät pihalla. Joku ulkoilutti koira. Vanhan Volvon autonrenkaat sutivat tiellä. Ne olivat joko täysin loppuunajetut tai sitten Volvoon ei ollut talvi-renkaita. Ajoittain Jaaron pyöritteli kynää paperilla edessään. Siinä oli Tuulikin nimi. Ei muuta järkevää, ei mainittavaa. Tyhjät ajatukset katkaisi oven kolahdus. Äiti hyräili Myrskyluodon Maijaa riisuessaan eteisessä. Töissä oli ollut hyvä päivä. Villapaitapäivää seuraavat päivät usein olivat. Oli kuin äiti olisi murjottanut murjo-

tuksensa loppuun ja päättänyt, että tästä päivästä tulisi hyvä. Jaaron hymyili.

Äiti tallusti keittiöön ripein askelin. Hän rohautti kauppakassin pöydälle, heippasi ja aloitti jo selityksen jostain päivän aikana sattuneesta puolihassusta jutusta, mutta sitten hänen katseensa nau-liintui kukkiin.

– Mitä? äiti sanoi, eikä muuta. – Mitä tämä oikein on? Et kai sä hölmöliini ole tuhlannut rahojasi tällaiseen? äiti jatkoi ja loi Jaaroniin katseen, jonka Jaaron hyvin tunsu. Se oli täynnä huolta ja kysymystä: Mitä nyt? – Miksi? Jaaron mitä nyt on tapahtunut? äiti puhui ja puhui. Jaaron ei löytänyt koloa, johon vastata. Olisi se luultavasti siellä jossain ollut, mutta hän ei edes tiennyt mitä sanoa, miten hän olisi voinut vastata yhtään mitään?

– En mä. Siinä on kortti, Jaaron sanoi ja osoitti kuorta. Äidin kasvot täyttyivät uteliaisuudesta. Hän avasi kuoren ja kurkisti korttiin. Joku vieras ei olisi nähnyt tässä mitään erityistä, mutta Jaaron näki. Äiti puri alahuultaan. Jaaron halusi kysyä, mutta tiesi jäävänsä ilman vastausta.

*Hänen tekstinsä näyttää aivan Serrolta.*

– Äiti, Jaaron kuiskasi. Äiti nosti katseensa kortista. Hän vilkuili ympärilleen etsien jotain. – Mitä sä etsit? Jaaron kysyi. Äiti ei vastannut. Katse vain vaelsi pysähtyen lopulta. Jaaron näki äidin löytäneen etsimänsä ennen kuin tajusi mikä se oli. Äiti tarrasi isän kynään pöydällä.

– Mistä tää tuli? Mistä sä löysit tän? Mitä sä teet sillä? Jaaron tuijotti äitiään kuin olentoa, joka puhui vierasta kieltä. Sanoissa oli jotain tuttua, mutta äiti oli pois toltaan. Kynän vuoksi.

– Äiti. Se on kynä. Sillä kirjoitetaan, Jaaron vastasi ja naurahti. Hän mietti oliko äiti nähnyt työhuoneen. Oliko kynä – ja Jaaronin paperien penkominen – suistanut äidin raiteiltaan. Surun ja järjetömyyden raja oli piirretty mustalla mustekynällä.

– Tää on, äiti huusi.

– Isän kynä. Joo, mä tiedän, mutta isä ei enää käytä sitä, Jaaron sanoi. Tuolin selkänöja melkein sattui selkään Jaaronin vetäytyessä taaksepäin.

– Älä, äiti sanoi. Jaaron näki, että tämä oli suistua raiteiltaan. Hän näki, että äidin suusta oli tulossa jotain mitä äiti ei ollut koskaan kenellekään sanonut ja hän teki kaikkensa, ettei sanoisi nytäkään. Äiti puristi kynää tiukasti. Käsi, jonka äiti vuoroin ojensi, vuoroin koukisti, tärisi puristuksen voimasta ja hermostuksesta.

– Tämä. Tämä. Se on isän kynä. Se ei ole lelu, äiti huusi ja samassa kynä lensi kaarella keittiön poikki. Se kopsahti seinään ja tipahti lipaston ja seinän väliin. Äiti veti kiivaasti henkeä, käännähti ympäri ja juoksi pois. Makuuhuoneesta kuului huutoitkua, jollaista Jaaron ei koskaan ollut kuullut äitinsä pitävän. Jaaron tuijotti vuoroin lipastoa, vuoron äidin huoneen ovea. Pitäisikö mun? Jaaron kysyi itseltään. Vastaus oli selvä. Hän ei uskaltanut. Jaaron mietti hetken kynää. Se sai nyt jäädä lipaston alle.

## Luku 4

Seuraavana päivänä koulussa Jaaron ei tiennyt mitä olisi vastannut kysymykseen mitä kuuluu. Kuului hyvää. Tuulikki jatkoi Jaaronin stalkkailua tai Jaaron ainakin halusi uskoa niin. Tummat silmät tuikkivat, kun Jaaron vilkaisi Tähtityttöön ja tytön kasvoilla karehti hymy, jonka vuoksi Jaaron olisi ollut valmis tekemään uholla ihan mitä vaan. Saku sen sijaan näytti kurjemmalta kuin koskaan. Jaaron yritti olla kuin ei mitään, mutta katseli salaa kuinka Saku käytti oikeaa kättään. Saku ei käyttänyt.

– Sanoiks mutsilles? Jaaron kysyi puolihuolimattomasti, kun tarjoutui ruokalassa kantamaan Sakun tarjottimen.

– En. Sanon huomenna, jos tää ei tästä muutu, Sakusta näki, ettei mieli ollut ylimmillään. Otti koville myöntää, etteivät asiat olleet lähelläkään kunnossa.

– Sun olisi pitänyt sanoa. Entä jos se on vaikka murtunut tai jotain? Jaaron sanoi viimein pelkonsa ääneen.

– Ei se oo, Saku sanoi, mutta Jaaron tiesi, että Saku mietti ihan samaa. Jaaronin sisällä kirpaisi taas. Miten Saku pärjäisi yksin, jos käsi olisi poikki? Jaaron saattoi paimentaa Sakua koulussa ihan niin paljon kuin hänen huono omatuntonsa huusi ja Saku vaan antoi, mutta entä koulun jälkeen? Jaaron mietti miten pienestä asiasta oli joskus kiinni. Pieni kivi jäässä. Kenellekään ei tulisi mieleen kirjoittaa tarinaan niin pikkuista juttua. Pienen pieni murunen, joka muuttaisi kaiken. Kukaan ei sitä kirjoittanut. Voisiko joku pyyhkiä sen pois? Kirjoittaa pois? Jaaron pudisteli päätään ajatukselle.

– Jaaron! Jaaron kuuli äänen takanaan, mutta ei tunnistanut sitä. Ei, vaikka oli kuulostellut sitä päivä toisensa jälkeen ekasta luokasta lähtien. Äänessä oli jotain vierasta. Jaaron kääntyi. Tähti-

tyttö Tuulikki juoksi Jaaronin luo. Hampputukka pölyysi ilmassa joka askeleella.

– Moi, Jaaron sanoi. Muuta ei osannut.

– Moi, Tuulikki vastasi. Jaaron tuijotti tyttöä odottaen. Tuulikki tuijotti Jaaronia. Hiljaisuus kesti hetken liian pitkään ollakseen millään tavoin mukava. – Tota. Mä vaan. Niin, Tuulikki haki sanoja ja Jaaron oli räjähtää nauruun. Kenelle tahansa muulle hän olisi ehkä nauranutkin, mutta ei Tuulikille. Tuulikille nauraminen oli kuin olisi nauranut itselleen. Jaaron halusi tarttua tyttöä käsistä ja sanoa, että kerro. Rauhoitu. Hengitä. Jaaron ei tarttunut. Hän vain tuijotti tyttöä ja nautti jokaisesta hetkestä.

– Niin mä vaan halusin kertoa sulle, että äikänmaikka suunnittelee kirjoitus- ja lukukerhoa, joka kokoontuisi tiistaisin. Et jos sua vaan kiinnostaisi, Tuulikki sai viimein sanottua ja tähdet syttyivät takaisin hetken niin vakavina olleisiin silmiin.

– Ai, Jaaron mutisi. Hän tuijotti Tuulikkia niin, että tiesi tytön huomaavan. Hän ei vain pystynyt lopettamaan. Jaaron tiesi Tuulikin odottavan vastausta, mutta hän ei kyennyt järkevään ajatteluun. Hän ei pystynyt muodostamaan vastausta, ei päättämään yhtään mistään.

– Mä oon ymmärtänyt, että sä tykkäät kirjoittaa, Tuulikki seliteli anteeksipyytäen. Tyttö oli kauniimpi kuin koskaan. Jaaronia repi ajatus siitä, että epävarmuus kaunisti peikkolasta.

– Joo. Kyllä mä tykkään, Jaaron kakisti. – Joo. Kyllä mä voin tullakin, Jaaron kuuli äänensä lupaavan ja halusi samassa karjua kieltoa kovaan ääneen.

– Ai. Kiva. Se on heti mansan tunnin jälkeen. Maikka sano, että varaisi meille aikaa kaksi tuntia. Jotain kirjoittelua, juttujen lukemista ja keskustelua siitä mitä on luettu, Tuulikki selitti. Jaaron tunsu kompastavansa omiin jalkoihinsa. Siitä mitä oli luettu. Hän ei ikimaailmassa pysyisi muiden mukana lukemisessa. – Selvä. Nähään maanantaina. Hyvää viikonloppua! Tuulikki toivotti ja lensi tähtikengillään pois ennen kuin Jaaron ehti edes vastata.

Jaaron jäi tuijottamaan Tähtitytön perään. Hän tunsu kouraisun ja epävarmuuden sydämessään. Hän kuvitteli Tuulikin katseessa



olleen jotain enemmän. Mutta hän ei uskaltanut toivoa, ei uskoa, ei luottaa. Se oli vain kuvitelmaa. Jaaron näki silmissään Tähtityttö Tuulikin nimen sydämin koristeltuna. Hän muisti Tuulikin kirjoittaman rivin ja äidin kukat. Jaaron ajatteli Sakua, tämän äitiä, kättä ja kynää. Yhtäkkiä pelko täytti Jaaronin mielen. Aikaisempien tuntien kirjat olivat kaapissa. Jaaronin olisi pitänyt hakea ne, mutta hän säntäsi ulos. Saku kiskoi takkia päälle ulko-ovella ja yritti sanoa jotain. Jaaron ei jäänyt kuuntelemaan.

Askeleet kaikuivat rappukäytävässä. Jaaron juoksi ohi naapurista, joka selitti tuohtuneena puhelimeen jotain. Jaaron kuuli vain jonkun satunnaisen sanan. Mies puhui jostain kukista. Jaaronin raskas hengitys kuulosti melkein kuolevan hengenvedoilta. Lukko avautui nakshtaen, ovi kolahti seinään ja jäi auki. Jaaron pomppi eteiseen jääneen luistinkassin ja äidin kotitossujen yli. Hän syöksyi mahalleen keittiön lattialle ja oli kuin olisi yrittänyt liukua lipaston alle.

Jaaron kurkotteli kohti takaseinää. Käsi haroi pimeää, tyhjää. Hetken Jaaron oli varma. Äiti oli palannut takaisin ja hakenut kynän lipaston alta. Äiti oli mennyt työhuoneeseen, nähnyt Jaaronin pölyttämät paperit ja takavarikoinut joka ainoan isän kynän, joka oli vielä jäljellä. Samassa Jaaronin olkapää painui lipaston alle ja hän osui juuri ja juuri seinään. Huomaamattaan Jaaron pidätti hengitystä lasiessaan sormia hitaasti seinää pitkin alemmas. Käsi osui ensin kulmikkaaseen lattialistaan. Sormet laskeutuivat varovaisesti kohti lattiaa. Lattialistan vieressä tuntui kuin toinen samanlainen. Pienempi ja pyöristetty. Jaaron hymyili.

Meni hetki ennen kuin Jaaron sai näprättyä kynän irti seinästä ja pyöräytettyä lähemmäs itseään. Hän nappasi kynän, ponkaisi pystyyn ja juoksi keittiön pöydän ääreen aivan kuin elämä olisi voinut olla siitä kiinni. Sakun elämä. Jaaron repi korkin auki, kiskaisi kirjekuoren mainoskasasta ja tuhersi häthätää tunnistettavat sanat osoitteen alle.

*Sakun käsi on kunnossa.*

Jos Jaaron ei olisi pitänyt itseään miehenä, joka ei itke, hän olisi itkenyt nyt. Silmät kostuivat, mutta Jaaron ei ajatellut sitä. Hän tuijotti söhryisiä sanoja ja räjähti nauramaan itkua pidättelevää naurua. Hän tunsi itsensä maailman suurimmaksi pönttöpääksi, jos myöntäisi joskus jollekin uskovansa tuohon. Hän tuijotti kynää. Mietti miten lapsena oli aina mäkätetty siitä, että tussien korkit piti muistaa sulkea. Jaaron leikki ajatuksella, sitä ei onneksi tarvinnut myöntää kenellekään, että kynä oli oikea taikaväline, mutta kuitenkin vain kynä. Jotain, joka hiipuisi, kuivuisi, jos hän unohtaisi kynän niille sijoilleen. Korkki auki. Jaaronista tuntui, ettei sitä tarvinnut pelätä. Silti hän poimi korkin pöydältä, napsautti kiinni ja puristi kätensä tiukkaan nyrkkiin kynän ympärille. Jaaron hiipi isän työhuoneen ovelle valmistautuen kuin suurempaankin kommandoiskuun. Hän tiesi olevansa vaarallisilla vesillä, kielletyillä poluilla. Tekemässä jotain, josta äiti ei silittäisi päätä, mutta joka oli vain tehtävä.

Työhuone tuntui erilaiselta kuin koskaan aikaisemmin. Jaaron puri huultaan. Hän oli todellakin tehnyt sen. Pyyhkinyt isän kädenjäljen pois. Tuntui kuin kaikki olisi muuttunut. Isän tuoksu. Huoneen hämärä valo. Siistit paperipinot. Kaikki oli erilaista. Elämä jatkuu täälläkin, Jaaron ajatteli ja pidätteli itkua jälleen. Hän hiipi isän kirjoituspöydän luo. Hän varoi jokaista askeltaan, vaikka tiesi, ettei kukaan kuulisi. Hän tunsi itsensä haudanryöstäjäksi, joka varoi faaraon kirousta tai viritettyjä ansoja. Sehän mä olen. Paperit olivat olleet järjestyksessä Jaaronin astuessa huoneeseen edellisen kerran. Isä oli siisti. Sen sijaan kynät lojuivat paperipinojen väleissä siellä täällä. Jaaron poimi ne yksitellen käsiinsä. Yksi - kaksi - kolme - neljä - viisi - kuusi kynää pöydällä. Kolme lisää purkissa näytön vieressä. Jaaron oli varma, että oli nähnyt niitä jossain enemmänkin. Hän aukoi pöydän laatikoita. Kolmannessa oli musta laatikko, jonka Jaaron tunnisti heti. Hän raotti kantta ja siinä ne olivat. Isän kynät.

Nostaessaan laatikon esille Jaaron kiinnitti huomionsa papereihin kynälaatikon alla. Paperi oli tuherrettu täyteen kiivasta kirjoitusta, josta oli vaikea saada selvää. Yläreunassa luki kuitenkin

kin tikkukirjaimin sanat: YRITTÄKÄÄ YMMÄRTÄÄ ja SE OLI VAHINKO. Jaaron nappasi paperit mukaansa. Huoneessaan Jaaron purki kynät laatikosta ja laski. Yhteensä yhdeksäntoista kynää. Hän pyöritteli niitä hetken pöydällä ajatuksissaan. Mustat kynät, kylmät, valmiit viiltämään sanoilla. Väittivät kynää miekkaa terävämmäksi. Ajatus nauratti Jaaronia. Hetkeksi hän unohti taian ja Sakun. Hetken hän unohti kipeän käden ja vielä kipeämmän toivon siitä, että voisi jotenkin auttaa. Jaaron siveli kynän sileää pintaa. Näillä kynillä mä kirjoitan sen kirjan, jonka kaikki tahtoo lukea, Jaaron huokaisi ajatuksissaan. Sormenpäässä tuntui jotain. Jaaron nosti kynän pöytälamppun alle. Sen keltaisessa valossa hän näki jotain mitä ei ollut aiemmin nähnyt. Kynän päässä, juuri siinä missä pää alkoi pyöristyä, oli kaiverrettuna pikkuruinen kuvio. Jaaron siristi silmiään nähdäkseen paremmin mikä se oli. Se oli kuin koukeroinen S-kirjain. Tai ehkäpä pienen pieni käärme.

Jaaron tarttui toiseen kynään. Siinäkin oli kuvio. Tähti. Jaaron naurahti. Ehkäpä hänen kuului antaa tuo kynä Tuulikille. Tähtitytön taikakynä, jolla tyttö piirtäisi kokonaan uuden maailman. Kolmannessa kynässä oli kolme suoraa viivaa ja neljännessä taas S-käärme. Jaaron lajitteli kynät merkkien mukaan. Joitain oli vain yksi, S-kyniä kymmenen. Ilmeisesti ne, jotka olivat pöydällä, Jaaron järkeili. Tähti-kyniä oli kaksi. Jaaron mietti voisiko oikeasti antaa ne Tuulikille. Mitä ihmettä tyttö hänestä oikein ajattelisi? Jaaron keräsi kynät takaisin mustaan rasiaan. Hän tunsi tarvetta piilottaa rasian. Hän oli levoton äidin suhteen. Kynät olivat Jaaronin suuri aarre, jonka äiti saattaisi viedä pois ihan vain siksi, että pystyi siihen. Jaaron polvistui stereoiden kaiuttimen vierelle, irrotti päälilevyn ja laski laatikon varovaisesti kaiuttimen pohjalle. Jaaron napautti stereot päälle kaukosäätimellä. Ihan varmuuden vuoksi kuullakseen aiheuttiko laatikko muutosta äänessä. Hän kuvitteli kuulevansa muutoksen, mutta ei ollut varma, oliko se todellinen. Muuttuiko ääni oikeasti vai pelkäsikö hän niin käyneen. Joka tapauksessa Jaaron oli varma, ettei äiti kuulisi.

Aurinko loi huoneeseen sälekaihdiraidoituksen. Pöly tanssi ilmassa. Jaaron asteli muutaman askeleen, pysähtyi ja kulki takai-

sin ikkunan ääreen. Hän katseli pihaa, joka kimalsi kuin taiottuna. Pieni poika istui hiekkalaatikolla, tai oikeammin niillä kohdin, missä hiekkalaatikko oli valkoisen vuoren alla. Poika paukutti lapiolla ämpärin pohjaan. Jaaron ei kuullut pauketta eikä lorua, jota poika hoki kuin loitsua. ”Tule hyvä kakku, älä tule paha kakku”. Poika oli yksin ja näytti kuin hänet olisi lisätty aution kaupungin kuvaan. Ajatus lumosi, mutta Jaaron unohti sen heti, kun käänsi ikkunalle selän. Jaaron poimi isän huoneesta tuomansa paperit pöydältä ja rojahti selälleen sängylle. Jaaron mietti hetken pitäisikö hänen ottaa paperia ja kynä, jotta voisi merkitä isän tarinasta jotain ylös. Jotain, joka voisi auttaa hahmottamaan kokonaisuuksia ja kokoamaan isän tarinat yhteen. Jaaron luki ensimmäisen rivin, *Serro katseli poikaa kauempaa*, ja unohti ajatuksensa.

*Hän oli seurannut poikaa, kun tämä oli kulkenut läpi metsien puhuen toisten kaltaistensa kanssa. Tai nuo muut kuvittelivat olevansa pojan kaltaisia, mutta eivät olleet. Poika oli pystynyt hämäämään heitä hyvin, vaikka sisimmässään hän tunsi toisin. Joka kerran, kun poika astui esiin varjoista ja puhui tuntemattomalle, hän tunsi asettavansa itsensä alttiimmaksi vaaralle kuin koskaan. Hän pelkäsi vieraan tekevän juuri sen mitä Serro teki paraikaa. Näkevän pojan sisimpään, jonka poika uskoi olevan hauraampi kuin se olikaan.*

Jaaron näki Serron ja pojan, Pessi Gepardin, silmissään. Serro oli jollakin tapaa kuin vääristynyt peilikuva isästä, eikä Jaaron halunnut sanoa ääneen, ei edes ajatuksissaan, mitä ajatteli pojasta, jonka jäljissä Serro kulki. Jaaron tunsi sydämensä hakkaavan kovemmin. Keho jännittyi. Aivan kuin olisi juossut kovempaa kuin koskaan ja yrittänyt saada jaloista vielä vähän lisää irti. Hän laski paperin rinnalleen ja tunsi taas tuskastumista hitaudestaan. Jaaron tuijotti katon röpelöistä pintaa.

## Luku 5

Jaaronin puhelin pärähti soittamaan Cheekiä.

– Moi, Jaaron vastasi nähtyään, että se oli äiti, joka soitti.

– Moi. Oletko sä valmiina lähtöön? Mä tulen ihan kohta kotiin, äiti palpatti yhteen menoon vetämättä henkeä välillä.

– Häh? Täh? Jaaron meni hämilleen. – Eikun joo, nyt mä muistin. Oon mä, hän jatkoi nopeasti. Jaaron ei kehdannut myöntää, ettei ollut ajatellut mummoa ja vierailua koko päivänä.

– Oskari tulee myös mummolle. Hän jää meille viikonlopuksi, äiti sanoi ja Jaaron päästi kiljahduksen.

– Jes! Jaaron oli ainoa lapsi, mutta äidillä ja isällä oli sisaruksia kuin ennen vanhaan ja niinpä Jaaronin serkkujakin kasvoi jokseenkin joka pitäjässä pitkin Etelä-Suomen. Moni oli jes, mutta Oskari oli parhaista parhain ja ihan omaa luokkaansa. Oskari oli melkeistä melkein Jaaronin suurin idoli.

Jaaron lopetti puhelun ja juoksi eteiseen. Hän heitti snoukkatakin niskaan ja survoi jalat kenkiin avaamatta nauhoja. Isä aina valitti siitä. Sanoi, että kengät menivät pilalle. Se ei ollutkaan kengät, se oli isä, joka oli mennyt pilalle, eikä kukaan mäkättänyt enää. Jaaron juoksi alas ja pälyili ympärilleen. Äitiä ei näkynyt vielä. Pihan yksinäinen poika istui yhä paikallaan ja paukutti lumikakkuja. Niistä oli noussut toinen toisensa viereen kokonainen lumikakkukaupunki.

– Tule hyvä kakku, älä tule paha kakku! poika hoki ja nyt Jaaron kuuli loitsun. Alakerran vanha ukko pissitti koiraansa ruusupuskan vieressä. Lumeen jäi keltainen kiemurteleva juova.

– Älä jumalauta kuseta sitä koiraa siinä keskellä pihaa saatana! kuului huuto toisen kerroksen ikkunasta. Nainen, jota kaikki kutuivat Lyyliksi, kurkotti pitkälle keittiön ikkunasta ja heristi nyrk-

kiään. Jaaron ei uskonut, että Lyyli oli naisen oikea nimi, muttei tiennyt muutakaan. Mies ei vastannut, ryhti painui vain hieman kumarampaan. Jaaron loi katseensa uudelleen bussipysäkin suuntaan. 732 lipui juuri pysäkille. Avautuvasta ovesta purkautui pihalle ihmisiä ja höyrypilvi, josta olisi voinut kuvitella jonkin palavan. Ihmisten iho paloi pakkasessa, joka löi yhteen keuhkolämpimän ilman kanssa. Jaaron tunnisti äidin ihmisjoukosta jo ennen kuin oikeastaan näki tätä. Violetti takinhiha lyhyen ja melkein yhtä leveän kuin pitkän miehen takaa. Jaaron astui ulos rappusyvennyksestä ja lähti äitiä kohti.

– No moi pentu, mites koulupäivä meni? Ootko syönyt? äiti paimensi ja Jaaron irvisti.

– Koulus kaikki jees. Haukkasin pari leipää koulun jälkeen, Jaaron valehteli, vaikka tiesi jäävänsä kiinni. Jaaronin pari leipää oli sama kuin kokonainen ranskanleipä, joka upposi helposti kouluruuan ja iltaruuan välissä. Tänään hän ei ollut muistanut syömistä ollenkaan.

– Miten se sun koe? äiti jatkoi tiedustelua, vaikka tiesikin. Hyvin se oli mennyt.

– Mikäs siinä. Perusmeininki, Jaaron vastasi. – Mitä sä sanoit, että Oskari tulee meille? Jaaron halusi vielä varmistaa. Hän pelkäsi ymmärtäneensä väärin.

– Joo joo, Tommi ja Merri lähti viikonlopuksi reissuun. Oskaria ei ollut sit kiinnostanut ja oli jäänyt kotiin. Mä lupasin sille, että voisi tulla meille, jos yksinäisyys alkaa kyllästyttää. Se sitten totesi, että voisi tullakin. Koko viikonlopuksi, äiti lisäsi viimeiset sanat vähän kuin luvataksaan lapselle sylin täydeltä karkkia nyt ja loputtomiin. Tai ainakin maanantaihin asti.

– Mä vihaan näitä vierailuja, äiti puhahti äkkiä. – Mä oon oman äitini kanssa käynyt tän jo läpi, miksi mun pitää vielä isän äidin. Jaaronista kuulosti oudolta, kun äiti puhui noin. Jaaron tiesi, että äiti tarkoitti Jaaronin isää, ei omaansa, mutta silti sen ymmärtämiseen meni hetki. – Ei Helena enää mitään mistään tajua. Ei se muista mua ja silloin, kun muistaakin, se kyselee vaan Tapion perään. Ei se muista sua, eikä sitä, että me ollaan haudattu Tapio.

Ei muista, vaikka mä koitin sen huoneen seinälle laittaa hautakuviakin. Se olisi niin paljon, äiti piti pienen tauon. – Helpompaa, hän parahti. Jaaron kietoi kätensä äidin harteille. Hän mietti milloin äidistä oli tullut niin pieni ja hauras. Pienihän äiti oli aina ollut, mutta enemmänkin pikkumyymäisellä sähköispommitavalla kuin heiveröisellä. Nyt äiti oli kuin kaikki voima olisi imetty pois.

Jaaron muisti ajan, jolloin äiti olisi listannut Helena-mummon parhaiden ystäviensä joukkoon. Hän sanoi aina, ettei olisi voinut toivoa itselleen parempaa anoppia. Äiti rakasti Helenaa ja Helena rakasti äitiä aivan kuin tyttärtä. Jaaron ei voinut olla ajattelematta, että jos isä olisi elänyt vielä, ei äiti olisi tuntenut Helenaa niin rasakaaksi taakaksi. Äiti olisi – ymmärtänyt.

– Ei Helena huomenna taas ees muista, että kukaan on käynyt. Joku hoitajista pistää sille numerot puhelimeen ja muistuttaa, vaikka tietääkin, että se on turhaa, miten soitetaan. Sitten Helena roikkuu puhelimesta pihalla kuin aivonsa ryypännyt alkoholisti ja valittelee ikävänsä, sitä miten omat on hylänneet ja kukaan ei koskaan käy. Ei kukaan koskaan. Mä voisin käydä vaikka päivittäin, jos siitä olisi jotain apua. Jos siitä oikeasti olisi Helenalle enemmän iloa kuin se hetki. Ja jos mulla ei olisi niin paljon kaikkea muuta-kin mitä yksin joutuu hoitamaan, äiti puhui, puhui ja puhui. Veti välillä henkeä ja puhui lisää. Jaaron tunsu hyvän mielen Oskarin tulosta lipuvan pois ja yritti tarrata siihen vielä hetken.

Palvelutalon sisäänkäynti oli suoraan mäen alla. Mäki ei ollut suuri, mutta sen verran jyrkkä, että äiti hengästyivät aina kiivetessään sitä ylös pois lähtiessä. Nyt äiti otti hieman epävarmoja askelia liukkaalla lumipinnalla. Tie oli kyllä hiekoitettu, mutta silti askel lipesi kerta toisensa jälkeen.

– Ne on pistäneet tän tähän ihan varmasti siksi, ettei dementikkomummit pääse pakoon. Yritäpä vaan niin pylymäkeä saat tulla alas. Ei pääse rollaattorinkaan kanssa ylös, äiti sanoi ja naurahti. – Pois ei viedä kuin autolla. Ambulanssilla tai sit sillä millä ruumiit kuskataan, äiti jatkoi. Hissi oli suuri ja kolkko.

Hissin hämärästä ovi avautui laitokseksi leimaavaan loisteputki-valoon. Suoraan hissien edessä oli hoitajien päivystyskoppi, jossa

joku vahti kulkutietä koko ajan. Valkoisein pukeutunut nainen, Sari tai Sini tai Suvi, Jaaron ei ollut nimestä ihan varma, vaikka oli kuullut sen monesti, nosti katseensa ja nyökkäsi tervehdykseksi, mutta ei muuta. Ei uutta auringon alla. Eikä palvelutalon katon. Äiti kurkisti päiväsalin, jossa istui suurimmaksi osaksi rullatuoliin kahlittuja naisia. Virein kutoi sylissään pitkää violettia kaulahuivia. Kolme muuta istuivat television ääressä ja katselivat Lemmen viemää. Tai ainakin yksi katsoi. Yksi oli nuokahtanut kumaraan. Kuollut kenties. Yksi näytti olevan niin omissa maailmoissaan, ettei luultavasti Debbien ja Jacobin kuulumisista rekisteröinyt mitään.

Äiti puikahti aulasta käytävään, joka oli kuin kummallinen irvikuva jostain aikaisemmasta elämästä. Sen olisi voinut kuvitella olevan jonkin kerrostalon rappukäytävä, jos ovissa ja seinillä ovien vierellä ei olisi ollut toinen toistaan kirjavampia kuvia, nimikylttejä ja asukkaiden kuvia. Helenan oven vieressä oli postilaatikko, jossa luki mustin kirjaimin: Etelävesi. Oveen oli liimattu iso sydän ja valokuva mummosta. Mummosta, joka oli joskus. Äiti koputti oveen ja mummo tuli avaamaan. Pienen hetken Jaaron osasi olla onnellinen siitä. Hän tiesi, että nämä huoneet kätkivät sisälleen paljon pahempiakin ihmisen muistoja kuin mummo. Toiset makasivat sängyssä päivästä toiseen. Toiset eksyivät pikkuruiseen yksiooonsa matkalla vessaan. Mummo avasi oven ja oli vain surkea, häilyvä pilakuva oveen liimatusta mummosta.

– Hei, mummo sanoi varovaisesti ja kuka tahansa olisi pystynyt sanomaan, ettei hän tuntenut tulijoita. – En minä ny mittään ole tilannu, mummo sanoi ja oli vetämässä ovea kiinni. Äiti tarttui oven reunaan ja veti sen auki. – En hierontaa, kynsihoitoa, huomisen lehteä enkä perunasalaattia, mummo astui kaksi askelta taaksepäin ja veti kädet rinnalleen kuin suojaksi. – Älkäähän ny hyvät ihmiset, tässä on ny sattunu joku väärinkäsitys.

– Älä mummo hätäile, äiti sanoi ja astui sisään. – Riittahan se tässä. Sun poikasi vaimo. Ja tämä tässä on Jaaron. Sun pojanpoikasi.

Jaaron rakasti mummoa. Tai ainakin mummon muistoa. Tämä kaikki tuntui hänestä kuitenkin suunnattoman kiusalliselta. Hän ei tiennyt mitä sanoa, mihin katsoa tai missä edes olla.



– Ai Riittako se siinä? mummo sanoi. Hän oli mestari esittämään muistavaa, mutta esityksen huomasi kuka vain. – Ja Tapio. Tapio murunihan se siinä. Mites sinun tuommoinen tukka on pitänyt kasvattaa. Etkös sinä ihan kohta jo armeijaan mene. Ei ne siellä tuommoista kattele, mummo sanoi ja nauroi rämäkkää mummonnauruaan. Jaaron kiitti jotain korkeampaa voimaa siitä, että mummo lopetti siihen. Käänsi selkensä, unohti ja asteli pikkuisesta eteisestä olohuoneeseen, jonka nurkassa oli tarkasti pedattu sänky.

Huone haisi siltä miltä vanhainkodeissa aina haisi. Puhdistusaineilta, virtsalta ja vanhoilta ihmisiltä. Ja kuolemalta, Jaaron ajatteli. Jaaron muisti nähneensä tv-dokkarin koirasta, joka seurasi palvelutalossa aina sitä ihmistä, jonka kuolema oli lähinnä. Miten lähdön lähestyessä koira stressaantui ja ryhtyi älyttömään haukkuun. Jaaron mietti montako vanhusta koira olikaan pelästyttänyt haukullaan kuoliaaksi? Olohuone oli kuin vanha mummola pienoiskoossa, muttei sinnepäinkään. Se oli kuin surullinen jäännös, joka oli jäänyt luonnonmullistuksen jälkeen. Mummolaan ei vain iskenyt tsunami tai maanjäristys. Sinne iski alzheimer. Sohvat olivat tutut. Samoin koristettyynyt sängyllä. Päiväpeitto oli uusi. Vanha virkattu oli päätynyt äidin ja isän parisängyn päälle, mutta nyt äiti olisi voinut nukkua samanlaisessa sinkkusängyssä kuin mummokin. Kellään ei ollut enää ketään.

Äiti asteli suoraan keittiönurkkaukseen.

– Ootko sä juonut jo päiväkahvit? äiti kysyi kohteliaisuudesta. Eihän mummo muistanut ja kahvi maistui aina.

– En minä mitään. Ei täällä kukaan semmosia keittele, mummo sanoi ja nypläsi paidanhelmaa hermostuneesti.

– Me tehdään koulussa luokkaretki keväällä Heurekaan, Jaaron sanoi lopulta, kun ei muutakaan keksinyt. – Se on sellainen tiedekeskus, hän lisäsi äkkiä tajutessaan, että Heureka oli mummolle ihan hepreaa.

– Ai sehän se on kiva. Mites se Heikkilän Pertti oikei jakselee? Onkos lehmät poikinu niin kuin pitääki ja kaikki muute kunnossa?

Jaaron tuijotti mummoa hetken ennen kuin tajusi mistä tämä puhui.

– Juu. Kyllä on Heikkilässä kaikki hyvin, äiti huikkasi keittiöstä. Jaaron ei uskonut äidin tietävän mummon vanhan naapurin kuulumisista hiukkaakaan. Joskus valehtelu oli paras tapa rauhoittaa muistisairas, se oli yksi surullisia tosiasioita, joita Jaaron oli oppinut mummoiltaan.

– Mutta Tapio, mihinkäs sinä sen neidin oikei oot jättäny? mummo kysyi yllättäen ja tuijotti Jaaronia hymyillen. Hymy ei enää noussut sumeisiin silmiin saakka. – Eikös sinun pikkuhiljaa olis aika viii se neiti vihille. Tehä siit kunniallinen rouva ja niit lapsia. Ette te tätä menoa niit kohta enää ees saa, mummo puhui ja Jaaron tuijotti tätä lamaantuneena toivoen, että osaisi sanoa jotain. Jotain, jolla päättää mummon hulluus. – Minä niin tahtoisin vielä mummoks. Se se olis jottain. Mutta kun en minäkää tässä ny enää mikää nuori ole.

– Kahvia, kahvia, kahvia, äiti sanoi ja latoi kuppeja pöytään. Jaaron näki tämän kasvoilta, ettei äitikään tänään jaksaisi käydä kaikkea uudelleen läpi. Ei selittää mummolle miten tämä ei vain muistanut poikansa kuolleen. Niin, poika oli kuollessaan nelikymppinen, teini-ikäisen pojan isä.

– Miten te niin yllättäe tulitte? Olisitte jotai ilmoittaneet? Olisin pyöräyttäny pullia tai kipaissu ees Myllykoskella. Ei ole ny mittään mitä pöytään panna, mummo kähisi ja könysi pystyyn. Hän liikkui hitaasti ja otti tukea kaikesta mistä vain saattoi. Jaaron painoi päänsä kämmeniin taulu-tv:n huojuessa mummon mukana puolelta toiselle. Olisi vaan pitänyt jättää se vanha jätelaatikko, hän ajatteli ja samalla suri sitä miten nopeasti mummon kunto oli romahtanut palvelutaloon muuton jälkeen. Huoneeseen oli tallannut omin jaloin reipas eläkeläinen, jonka pää vain oikutteli niin, ettei yksin ollut hyvä. Mummo saattoi eksyä kauppamatkalla tai lähteä rivitaloasunnostaan yöllä etsimään omaa lapsuudenkotiaan, joka oli myyty vuosikymmeniä sitten. Nyt mummossa ei ollut jäljellä paljoakaan vanhaa tuttua.

– Kyllä me osataan pullat ja tortut tuoda, jos halutaan, äiti tokaisi ja laski takamuksensa vanhaan nojatuoliin, jonka Jaaron muisti olleen mummolan olohuoneessa aina. – Tultiin vain pikaisesti käymään. Oskari tulee myös, äiti vilkaisi kelloaan.

– Jaa. Oskari, mummo tuumi.

– Niin. Tommin poika, äiti kertoi nopeasti.

– Missäs Tommi on? Ja Tapio? Niiden perään pitäis kans kattoo iha joka hetki. Ne on sellaisia samperin vintiöitä, ettei niistä koskaa tiedä mihi pulaa ne vielä ittensä järkkää, mummo vilkuili ympärilleen hermostuneena. – Millos te viette minut kotii?

Äidiltä pääsi hiljainen niiskaus.

– Jaaronilla on mennyt koulussa tosi hyvin. Se saa pelkkiä ysejä ja kymppejä. Kyllä siitä saa olla ylpeä, äiti yritti vaihtaa puheenaihetta.

– Aaro? mummo sanoi ja silmät menivät tuumimisesta viuruille.

– Otappa mummo kahvia, juodaan nyt ja mietitään miettimisiä huomenna, äiti sanoi ja tyrkkäsi kupin mummon käteen.

– Sinä se olet Riitta niin kiva tyttö. Kyllä minä toivon, että tuo Tapio ymmärtäis sen ja tekis sinusta kunnan vaimon, mummo katsoi silmät täynnä lämpöä äitiä ja ryysti hampaattomalla suulla kahvia. – Kukas se sinä oikei olet? mummo sanoi ja kääntyi Jaaroniin päin.

– Jaaron. Tapion poika, äiti huusi. Mummon kuulossa ei ollut mitään vikaa, mutta äidin hermoissa oli.

– Jaa Aaro. Aaro tietysti. Kyllähä minä sitä arvelinki, mummo sanoi ja näytti kuin rauha olisi täyttänyt hänet.

Montaa virkettä ei jutusteltu kahvin kera loppuvierailun aikana. Mummo mutisi ajoittain jotain ja äiti vastasi vajailla lauseilla vältellen. Jaaron tuijotti ikkunasta ulos. Kevät oli pyyhkiytynyt hetkeksi pois ja pyrytti sankasti lunta. Asunnossa oli kiusallisen hiljaista. Äiti keräsi kuppeja pöydästä ja laski tiskialtaaseen vettä. Mummo katseli ympärilleen eksyneenä. Ovelta kuului koputus.

– Mä avaan, Jaaron sanoi mummon yrittäessä nousta rollaattoria vasten pystyyn. Jaaron saattoi kuvitella kuulevansa rutinan, joka lähti vanhoista nivelistä ja jäykistyneistä lihaksista.

– Sinä se olet niin kiltti poika. Minun Tapioni, mummo mumisi hiljaa ja puristi käsiä ristiin sylissään.

– No moi! Oskari huudahti, kun ovi avautui. – Mitä Onne Jaaron? Oskari kysäisi vanhaan tapaansa eikä edes odottanut vastausta. – Moi mummo, moi Riitta, Oskari moikkaili ja rysähti mummon rollaattorille istumaan. – Mitä mummo? Miten sun päivät on menny?

– No moi! Mitäs teille kuuluu? Missäs Sirpa on? mummon silmiin syttyi hetkeksi.

– Sirpa on Rovaniemellä. Siellä se on asunut jo kuusi vuotta. Aina siitä lähtien, kun eros fajasta. Mä luulen, että joku päivä se vielä alkaa kasvattaa poroi. Mä meen sinne sit kesällä tsekkaa tilanetta, Oskari selitti. Jaaron kadehti Oskarin välittömyyttä. Hän olisi halunnut puhua mummolle yhtä reippaasti. Osata sanoa edes jotain.

– Porojako se on alkanu hoitaa? Ei niitä taija kyllä täälläpäi olla, mummo mutisi.

– No just niitä niin, Oskari sanoi ja naurahi hyvántahtoisesti.

– Voinks mä jeesaa jotenkin? Oskari kiepahti ylös rollaattorivaltaistuimeltaan ja harppasi asunnon pienuutta korostavin harppauksin keittiöön.

– Onne Jaaron, mummo toisti kuiskaten lempinimen, jota vain Oskari Jaaronista käytti.

– Niin? Jaaron kumartui lähemmäs aivan kuin odottaen mummon kertovan jonkin suurtakin suuremman salaisuuden tai elämänviisauden. Aivan kuin pieneen hetkeen mummon aivot eivät olisi olleet sairauden syövyttämät.

– Sinun pitää olla varovaine Aaro, mummo sanoi. – Varo Kreivi Peniä ja Maxmannista.

– Täh? Jaaron säpsähti täysin hereille harhailevista ajatuksistaan. – Mitä sä sanoit?

– Vieläkös sinä kirjoitat niitä juttujasi? mummo sanoi ja räjähti nauramaan rehevää kaiken nähneen ihmisen naurua.

– Joo. Kyllä mä kirjoitan, Jaaron vastasi ja nyökytti päätään, kun ei muutakaan osannut. Hänen ajatuksensa olivat olleet Oskarissa ja

viikonlopussa. Hän oli miettinyt mitä leffaa tänään katsottaisiin ja mitä huomenna keksittäisiin. Hän oli paennut miniatyyrimummo-  
laa, joka oli kuin vankila, fantasiamaailmaan, joka saattaisi hyvin-  
kin olla tosi. Jaaron kuvitteli tietävänsä mitä mummo oli sanonut,  
mutta ei voinut olla varma. Maxmannis?

– Me tullaan ensi viikolla taas, äiti lupasi mummolle, vaikka lupaus oli yhtä tyhjä ja turha kuin vierailutkin. Mummo ei muis-  
taisi heidän käyntiään puolen tunnin päästä, miten hän muistaisi  
kenenkään luvanneen mitään? Lumi satoi heidän päälleen muodos-  
taen valkoiset olkatoppaukset ja hiipan. Oskaria ei näyttänyt mum-  
movierailu painavan. Hän höpötteli koulujutut, perhekuulumiset  
ja harrastusten tapahtumat kepeästi kuin mikään suru tai murhe ei  
olisi pysynyt päässä hetkeä pidempään. Sitä samaa oli koko viikon-  
loppu ja Jaaron oli onnellinen siitä. He tulivat ja menivät. Kävi-  
vät leffassa katsomassa vampyyrejä, pulkkamäessä temppuilemassa  
lumilaudalla ja Oskari näytti Jaaronille siisteimmät skeittitemput  
 netistä.

– Ens kesänä sit testataan toi, Oskari uhosi.

– Joo. Jaaron vastasi, vaikka oli varma, ettei pystyisi temppuun  
 ikinä. Oskari voisi pystyäkin, oli se sen verran kova jätkä. Mutta ei  
 Jaaron.



## Luku 6

Maanantai tuli taas kuten maanantait tapaavat tulla. Oskari palasi sunnuntaina kotiin. Ilta tummui. Jaaron makasi selällään sängyllä ja luki Nälkäpeliä. Hän kuvitteli mielessään tiistaita, jolloin kaikki selittäisivät suu vaahdossa siitä mitä olivat viimeksi lukeneet, mitä oli luvussa nyt. Jaaron ei halunnut jäädä huonommaksi, vaikka jäikin. Kaupunki tummui yöksi. Jaaron nukahti kirja vieressään pää vanhan ison nallen päällä. Hän ei nähnyt unia, mutta mieli vaelsi jossain, jota hän ei muistanut. Aamu valkeni juuri ja juuri kellonsoittoon.

Saku ei ollut koulussa ja Jaaron keskittyi Tähtityttö Tuulikkiin niin, ettei tätä oikein edes osannut kaivata. Tuulikki poikkesi ruokalassa Jaaronin luona. Istahti hetkeksi ja sai Jaaronin melkein vetämään sopan henkeensä.

– Mä mietin, että mitähän maikka on meille suunnitellut? Saa-daanko jotain tehtäviä? Mulla on ajatus, jonka mä haluaisin kirjoittaa. Oon ajattellut, et sen voisi kirjoittaa kotona joka tapauksessa, mutta nyt mä niin kuin säästän sitä ryhmää varten, Tuulikki selitti ja Jaaron yritti keksiä jotain älykästä sanottavaa. Sanoja, fiksuja tai vaikka vähän tyhmempiäkään, ei ollut, joten Jaaron tyytyi nyökyttämään päätään ja myhähtelemään parhaaksi katsomiinsa kohtiin. – Tosin en mä tiedä voinko mä sinne mitään kirjoittaa. Mua pelottaa näyttää tekstiä kellekään. Eihän se niin mene, mut mä olen varma, et kaikki pitää sitä maailman tyhminpänä juttuna ja nauraa mut pihalle. Mä en tiedä miten mä selviisin siitä, Tuulikki jatkoi. Jaaronin teki mieli ravistella tyttöä. Tuulikki oli tyttö, jolle ei koskaan kävisi niin. Noiden sanojen myötä Jaaron näki tilanteen silmissään.

Nuoret istumassa pulpeteissaan. Hiljainen epävarma mumina muodosti tarinan. Sieltä täältä kuului tylsistyneitä haukotuksen ääniä, ivallisia naurahduksia. Joku kuiskasi vieruskaverille jotain. Naurahdettiin. Tuhahdettiin. Mumina lakkasi. Nuoret vilkuilivat toisiaan hiljaa ja räjähtivät nauruun kuin yhteisestä sopimuksesta. Hän, joka oli hetki sitten mumissut, nousi pulpetista hartiat kyyryssä. Varoi katsomasta ketään silmiin ja raahusti ulos luokasta. Aivan sama kuin joku olisi vain ottanut kiinni niskasta ja persuksista ja heittänyt kaaressa ovesta. Mumisija ei ollut Tuulikki. Jaaron näki itsensä.

– Älä pelkää. Kaikki tykkää sun jutuista, Jaaron yllätti jopa itsensä huomattessaan mitä sanoi.

– Eikä tykkää. Mä olen huono, Tuulikki tiuskaisi ja vilkaisi Jaaronia kasvoille valuneiden hiusten lomasta.

– Et ole. Maikka lukee aina sun aineet, Jaaron sanoi ja hipaisi tytön olkapäätä. Kämmen valui hupparin pehmeää pintaa. Se oli lämmin ja pehmeä. Jaaron nykäisi kätensä pois. – Sä oot ihan paras, Jaaron jatkoi ja naurahi. Tuulikki loi Jaaroniin oudon katseen. Se oli, Jaaron mietti. Arka ja epävarma. Jaaron ei voinut ymmärtää. Tuulikki edusti Jaaronille suurin piirtein kaikkea sitä mitä tytön piti ollakin. Oletko sä tyhmä etkä tajuu? Tuulikki kohautti olkiaan ja nousi pöydästä. Tuulikki ei sanonut enää mitään, eikä Jaaronkaan osannut. Ei heippaa, ei huomiseen, ei mitään.

Jaaron näki Tuulikin seuraavan kerran vasta tiistai-iltapäivänä kirjoitus- ja lukukerhossa. Jaaron istui takapulpettiin pystyäkseen tarkkailemaan muita. Sinne tänne istuutui tyttöjä. Suurimman osan Jaaron tiesi. Omalta luokalta ei ollut kuin Kaisu, mutta rinnakkaisluokilta Jonna, Nina ja Netta. Lisäksi oli pari ylempi-luokkalaista, jotka Jaaron tiesi naamalta käytävätuntumalta, muttei tuntenut sen paremmin. Ensin Jaaronia mietitytti voisiko hän olla ainoa poika. Hetken päästä hän pelkäsi olevansa. Tuulikin saapuessa Jaaron oli jo varma. Tuulikin katse halkoi sivaltaen luokkaa. Etsintäretki päättyi Jaaroniin, tyttö hymyili ja tallusti pojan vierellä olevan pulpetin luo.



– Tässä on varmaan tilaa? Tuulikki kysyi, heitti repun lattialle ja istui ennen kuin Jaaron ehti vastaamaan.

Opettaja asteli luokkaan. Silmäili pikaisesti pulpettikansaa. Jaaron huomasi katseen pysähtyvän häneen. Opettaja kurtisti kulmiaan, laski nipun paperia pöydälle ja istui. Tunti valui. Opettaja pisti lapset kirjoittamaan kymmenen minuuttia aloituksella: ”Minä tahtoisin kirjoittaa...” ja toisen kielteisenä versiona. Moni huokaili. Tuulikki pudisteli päätään ja painoi ajoittain otsan kämmeneensä, mutta kirjoitti silti. Jaaron ei löytänyt sanoja. Yritti vääntää väkisin jotain irti, vaikka opettaja oli vannonut ja vakuuttanut, ettei tekstejä tarvitsisi näyttää kenellekään, jos ei halunnut. ”Minä haluaisin kirjoittaa” -ajatus muistutti Jaaronia aineesta. Jotain oli jäänyt hampaankoloon ja se istui siellä tiukemmin kuin popcornin kuori leffassa.

Jaaronin tuska murtui Tuulikin sormen alla. Se porautui olkavarteen ja armahti Jaaronin kirjoitukselta.

– Onks sulla kynää? Multa loppui lyijy, Tuulikki sanoi ja veti nenän ruttuun. – Miten on? Tarviiko mun kysyy maikalta? Tuulikki jatkoi ennen kuin Jaaron palasi reagointitaajuudelle.

– Mulla, Jaaron takelsi ja kaivoi repusta mustan rasian. – Ei mulla lyijäriä, mut kai sä tälläkin, hän sanoi ja tarjosi Tuulikille mustekynää, jonka päässä oli tähti.

– En mä oikein, Tuulikki aloitti, katse pysähtyi kynään ja tähti tuikki Tuulikin silmissä. – Sehän on kiva, Tuulikki tuumasi, tarttui kynään ja tuhersi kauneinta mustaa kaunoa lyijärinpiirtojen jatkoksi. Jaaron hymyili ja unohti oman kirjoituksensa.

– Ensi viikolla voitaisiin puhua, että mitä te olette tässä viikon aikana lukeneet. Lisäksi jokainen kirjoittaa tekstin otsikolla: Minä. Jokainen saa valita ihan itse lähestymistavan aiheelle. Varautukaa siihen, että luemme juttuja täällä, opettaja ohjeisti.

– Voi hitto. Mä en ikinä osaa kirjoittaa mitään tänne, Tuulikki huokaisi. – Tässä tää kynä, se oli kyllä ihan huippu kirjoittaa, Tuulikki sanoi ja hipaisi tähteä.

– Sä voit pitää sen, Jaaron sanoi ja sen kummemmin suunnittelemta hän huomasi pomppaavansa ylös ja päästävänsä suusta

kenties tyhmimmän jutun ikinä: – Hei kaikki. Odottakaas hetki. Mulla on ajatus. Tehdään tää harjoitus ihan perinteisesti kynällä niin, että mitään ei voi pyyhkiä pois. Mulla on tässä tämmöisiä kyniä, jolla on ihan loistava kirjoittaa. Käsin kirjoittaminen on kuulemma jotenkin erilaista kuin koneella kirjoittaminen. Oikean käden liike on kytköksissä sydämeen ja on hyvä kirjoittaa tekstiä suodattamatta sitä. Tää on sellaista raakakirjoittamista, Jaaron pulputti kaikkea muuta kuin itselleen tyypilliseen tapaan. Hän vilkaisi opettajaa, joka näytti siltä kuin norsu olisi kävellyt juuri varpaiden yli.

– Selvä Jaaron. Ihan hyvä idea. Näin näitä juttuja voidaan jalostaa, opettaja mutisi. Sanat olivat sanoja, mutta rivien väliin oli nauhoitettu piiloraita, joka vannotti pitämään huolta siitä, että tämä olisi ensimmäinen ja viimeinen kerta. Ennen kuin opettaja sai lauseensa loppuun, Jaaron oli ehtinyt jakaa kynät Jonnalle, Ninalle ja Netalle. Kaisu tuijotti kynää kuin jotain saastaista roskaa.

– Kyl meil on kuulakyniinkin, Kaisu sanoi ja työnsi Jaaronin lahjan takaisin. – Me mitään köyhii olla.

Jaaron tuijotti kynää. Jaaron tiesi sisimmässään, ettei Kaisun eleessä ollut mitään henkilökohtaista, mutta silti rukkasisissa oli halveksunnan maku. Lopulta Kaisu otti kynän kuitenkin.

– Ei siinä sitten mitään, ensi viikkoon. Olkaa ahkeria kirjoittamaan ja lukemaan, opettaja toivotteli ja Jaaroninsta tuntui, että ensimmäistä kertaa hän oikeasti näki tilanteen kunnolla. Mihin ihmeeseen hän oli itsensä laittanut? Ensiviikoksi pitäisi lukea jotain. Olla jotain fiksua sanottavaa siitä. Eikä se edes riittänyt. Pitäisi vielä kirjoittaakin. Ja mistä? Itsestään. Jaaron katseli itseään ikkunan heijastuksesta. Hän oli kuin tyypillinen teinistorin stara. Se, josta kukaan ei uskonut olevan mihinkään. Ruma ja onneton ilmestys muutenkin. Ei mitään fiksua juttua koskaan, eikä hyvä missään. Ne rillit vain puuttui. Minä. Mitä hän muka itsestään sanoisi?

– Sä oot kumma jätkä, Tuulikki huokaisi, kun asteli Jaaron rinnallaan luokasta. Jaaron vilkaisi Tuulikkia ja nyökytti.

– Joo. Niin mä oon.

Tuulikki repesi nauruun.

– Mikä hitto tää kynä-juttu oikein oli? Tuulikki kysyi ja ihmetys piirtyi otsaan ryppyinä.

– Ei se mikään, Jaaron mutisi. – Se vaan oli sellainen. Pitäähän hullun pitää mainetta yllä. Tai ehkä mä lahjon teidät fanittamaan mun juttuja, Jaaron sanoi ja nauroi väkinäisesti hetken.

Tuulikki katseli poikaa, eikä ollut tuntea tätä. Jaaron Etelävesi oli aina ollut se, jota tytöt eivät oikeastaan edes noteeranneet. Oli kolmenlaisia poikia. Oli niitä, joita katsottiin. Joista puhuttiin. Joihin ihastuttiin ja joita ehkä joskus – ainakin unessa – uskallettiin lähestyä. Luokan suurin prinsessa oli se, joka vei ykköspoijan. Toiset ärsyttivät. Ne olivat kovaäänisiä. Monesti ykkössankaritkin olivat, mutta sitä ei myönnetty. Komean poijan meuhkaaminen ei särähätänyt korvaan samalla tavalla kuin takkutukka pläskin. Takkutukat haisivat hieltä, eikä siinä hajussa ollut mitään söpöä koskaan ollut, vaikka pikkupoikien äidit ehkä väittivätkin muuta. Joku ei haissut, eikä ollut pläski. Ne pojat olivat vaan karvan verran liian kovia. Poikia, jotka kirosivat enemmän kuin puhuivat siistejä sanoja, uhosivat rööki suussa hankkivansa tatskan heti, kun vaan löytäisivät duunarin, joka nakuttaisi nahkaa näkemättä papereita. Joku väitti diilanneensa isobroidin papereilla jo ajankin, mutta se aika oli ollut olemassa jo kaksi vuotta. Kukaan ei uskonut, mutta kukaan ei uskaltanut väittää vastaanakaan. Vastaansanomien sattuivat nenässä, mahassa, mustassa silmässä. Kolmas poikaluokka oli Jaaron. Yhtä kuin ilma, tapetti tai harmaa taivas. Nyt taivaalla paistoi aurinko, joka pillkutti posket hymykuopille.

– Jaaron, Tuulikki sanoi arasti. Jaaron kuuli sanat, vaikka ajatukset vaelsivat jossain kaukana. Hän tuskaili kirjoittamista, lukemista ja Tuulikin mahdollisuutta. Hänen katseensa oli suunnattu kaukaisuuteen ja hän kuvitteli tuntevansa reippaat askeleet, jotka lampsuttivat nykäys kerrallaan lähemmäs.

– Saku, Jaaron totesi ajatuksensa ääneen.

– Mitä? Tuulikki kysyi hämmentyneenä.

– Saku. Saku tulee tuolta, Jaaron sanoi ja osoitti tulijaa sormella. Saku oli yhä niin kaukana, että Jaaron tunnisti vain askeleet ja varjalan liikkeen. Sakussa oli jotain sakumaista kaikessa mitä tämä

teki oli sitten kyse luistelusta, kirjoittamisesta, kävelystä tai siinä miten Saku heilutti käsiä kulkiessaan. Oikea käsi heilui eteen ja taakse eikä liikkeessä näkynyt merkkiäkään kivusta. – Saku! Jaaron huusi ja tunsi hetkisen ratkeavansa jokaiseen ilmansuuntaan riemun räjähtäessä iletulituksen lailla.

– Ai, Tuulikki sanoi. Jos Jaaronin maailma ei olisi sillä hetkellä koostunut vain yhdestä edestakaisin heiluvasta kädestä, hän olisi kuullut pettymyksen Tuulikin äänessä. Saku otti muutaman kepeän juoksuaskeleen ja pysähtyi Tuulikin ja Jaaronin kohdille.

– Moro, moro, mitä sä koululla vielä tähän aikaan, Saku kysyi. – Mä oon ehtinyt sua joka paikasta. Mä oon ollut pari päivää faijan kanssa reissussa. Se tuli viikonloppuna käymään ja kysy haluuk lähtee käymään Vaasassa. Kyllähän se ihan älytön juttu oli taas, mutta se nyt on faija ja se on ihan jees, Saku selitti ja Jaaron ajatteli, että Sakun faija oli jees silloin, kun se oli. Useimmiten se ei ollut. Sakun isä tuli ja meni ja useimmiten sillä ei tuntunut olevan vakituista osoitetta ollenkaan. Se reissasi pitkin Suomenmaan ja kotiin tultua majaili jossain kavereiden nurkissa. Joskus Saku mahtui mukaan olkkarin sohvalle, joskus ei. Joskus Sakun mutsi otti faijan takaisin, mutta se teki sen ihan saleen ihan vaan Sakun vuoksi. Sakun mutsi tiesi saman kuin kaikki muutkin. Faija oli vaan käymässä.

– Mä, Jaaron katsoi Sakua ja vilkaisi sitten Tuulikkoa. Jaaron tiesi miltä Saku näyttäisi kuullessaan, että hän kävi lukupiirissä.

– Jaaron oli mun kanssa matikan tukkarissa, Tuulikki sanoi nopeasti. – Mä en tiedä mitä niin pahaa mä olen tehnyt, että sain hommakseni opettaa tolle matikkaa, Tuulikki jatkoi ja irvisti.

– Matikan tukkarissa? Milloin meillä on sellaisia alkanut olla? Saku kysyi. Saku mietti viimeisimmän kokeen kutosta. Jos se ei ollut tukkarin syy, niin mikä sitten oli. Hän ei kuolemakseen kyennyt muistamaan mitä Jaaron oli kokeesta saanut, mutta ei se paljon huonommin voinut mennä.

– Oo onnellinen, että Savolainen keksinyt pistää suakin sinne. Tai ehkä se olis pistänytkin, mut kun sä olit karkumatalla Vaasassa. Ottakaa mut mukaan ens kerran, Jaaron sanoi.

– Mut mä menen nyt. Nähdään huomenna, Tuulikki huikkasi ja hävisi tähdenlennon lailla Jaaronin maailmasta.

Jaaron mittaili katseellaan Saku. Äijä näytti paremmalta kuin pitkiin aikoihin. Sakun faija saattoi olla hieman pimeä ja vialla päästään monen mielestä, mutta Sakuun se mies osasi asentaa sellaiset valot, että häikäisi vielä pitkän aikaa faijan lähdön jälkeen. Saku pyyhkäisi hiussuortuvan otsaltaan ja naurahti huomattessaan Jaaronin tuijotuksen.

– Jees. Kämpälä on jees. Ei siinä mitään sen vakavampaa ollut. Lauantaina heräsin niin, ettei mitään tietoaakaan mistään kolhusta. Ei mua katsos noin vaan jyrätä, Saku nauroi.

– Hyvä, Jaaron totesi. Hän mielti Tuulikkia ja sydämiä. Tuulik-  
kia ja äidin kukkia. Saku, kättä ja kyniä. Kyniä, joista seitsemän hän oli juuri jakanut pois. Jaaron repesi nauruun.

Seuraavien hetkien aikana Jaaronin päässä lainehti ristiaallokko, jonka kaltaista on mahdoton ymmärtää, jos se ei ole osunut omalle kohdalle. Jaaron seisoi meressä, aallot tulivat ja niiden pyörittämä jäämurska sattui päässä. Hieno aalto hyppäytti surffaajan hetkeksi harjalleen. Sai huudahtamaan riemusta. Seuraava aalto tuli yllättäen, pyyhkäisi pojan laudalta ja upotti veden alle. Uusi aalto olisi ollut loistava liikkua, mutta liikettä ei veden alla ollut. Jaaron upposi. Pyrki pintaan kuvitellen uivansa valoa kohden, mutta vesi ei antanut periksi. Valo ei ollut valoa, eikä happea löytynyt. Keuhkot pakahtuivat. Kynät. Taian täytyi olla todellinen. Ei voi olla. Hän ei voinut vain kuvitella kaikkea. Tämä täytyy vielä testata. Saku oli ilmetty todiste. Testata vielä jollain. Hän voisi tehdä kynillä ihan mitä vain. Tähtityttö Tuulikki. Kirjoittaa kaiken mahdottoman mahdolliseksi. Parhaaksi. Hän oli jumala. Kynät. Annoin niitä pois. Kynät olivat aarre. Annoin seitsemän pois. Ehkä ne toimivat vain hänellä. Millaisia tarinoita niillä kirjoitettaisiin? Ei. Ei niin hyvä tuuri. Myös Tuulikki oli kynäillyt tekstin todeksi. Voi paska. Mutsin kukat. Meidän piti kirjoittaa meistä. Tuulikki taikoi mutsin kukat. Kuka kirjoittaisi totuuden? Miksi mun mutsin, miksei Tuulikin? Kuka kirjoittaisi totuuden todeksi?

– Mikä sulle tuli? Saku kysyi. – Sä et näytä oikeen hyvältä.

– Ei mulla mikään, Jaaron veti naamaa peruslukemille kuin saaliseläin piiloutuen pedolta.

– Lähetääks leffaan? Saku kysyi. – Mulla on pari lippua, sanat olivat lisäys, jonka Saku teki aina. Ne olivat kuin rätti, jolla pyyhittiin pois Jaaronin jokainen tekosyy.

– En mä oikeen tiedä, Jaaron tuumi. Hetki sitten hän oli vielä uskonut ehtivänsä koloon ennen kuin haukka huomaisi vasemman jalan olevan käyttökelvoton. Nyt hän uskoi haisevansa kuolemalta kilometrien päähän.

– Lähdetään nyt. Etkö sä just hetki sitten sanonut, että tahtoisit nähdä sen uusimman Burtonin, Saku ylipuhui. Se ei selvästi halunnut mennä himaan, eikä se halunnut olla yksin. Jaaron oli nähnyt tämän kaiken jo aikaisemmin. Vaasan-seikkailun jälkeen yksin oleminen oli nuijaa, vaikka Sakun, jos kenen olisi pitänyt tietää mitä se oli.

– Ehkä mun kuitenkin olisi parempi lampsia himaan. Vähän huippaa ja heikko olo, Jaaron sanoi, eikä valehdellut. Hän mietti tyttöjä lukupiirissä. Yhtäkkiä harmitti, että tuli ylipäättään men-tyä. Mitä ihmettä hän oikeasti oli ajatellut. Mitä hän luuli luku-piirissä tekevänsä? Se kuulosti ihan mummojen marttakerholta. Tai keski-ikäisten, itsemurhaa hautovien ja itsensä hukanneiden perheenäitien harrastukselta, joka oli kuin olisi yrittänyt paikata avomurtumaa laastarilla.

– Älä nyt viitti. Ne liput menee kohta vanhaks. Enkä mä nyt tähän hätään saa ketään muutakaan mukaan, Saku vetosi. Se oli epätoivoisempi kuin halusi näyttää ja Jaaron näki kaiken läpi. Mikä hiton idea kynien jakaminen oli ollut? Eihän hän edes digannut niistä tytöistä. Muista kuin Tähtityöstä.

Sä kuvittelet koko homman

Jaaron hoki itselleen.

Ei taikuutta ole. Ei ole koskaan ollutkaan. Taikuus on huijausta ja nyt sä huijaat itseäsi.

– Hei ooksä oikeesti kipee? Saku kysyi ja Jaaron näki tämän kasvoilla luvattoman huolen.

– En mä mitään kipee oo. Ottaa vaan päähän toi saatanan tukkari. Ja Tuulikki. Se on ihan saatanan tyhmä, Jaaron pukahti ja katui sanojaan heti.

– Mä ymmärrän, Saku sanoi ja Jaaron nielaisi. He eivät Sakun kanssa juuri tytöistä puhuneet ja Jaaron toivoi, etteivät olisi puhuneet nytkään. Hän saattoi feikata Sakulle tukkarista ja kokeista, mutta Tuulikista hän ei olisi välittänyt feikata. Ei ainakaan, jos Saku meinasi käyttää loppuelämänsä Tuulikin mollaamiseen.

– Koulussa on kouluu ihan tarpeeksi ihan ilmankin, että tarttee hikkejen kanssa viettää iltapäivii. Eiks pitäs olla joku laki, joka kieltää tollasen? Tehään hei lakialote. Kaikki meidän koulussa allekirjoittaa sen ihan saleen ja eiks se melkeen oo sitten jo siinä. Mä näin, kun ne jauho niistä lakialotteista joku päivä telkkarissa.

Jaaron räjähti nauramaan Sakulle ja Sakun lakialoitteille. Ei siinä muuten mitään, mutta Jaaron kuvitteli Sakun kirjoittavan aloitteensa Kynällä. Teksti voisi olla vaikka kuinka pahasti vinksaltaan, luotu millaisilla harakanvarpailla tahansa ja saada äikänmäikan arvostelusta vitosen, mutta eduskunnassa kumarrettaisiin ja koputeltaisiin päätös tukkarien lopetuksesta. Saku oli päättjä-ässä.

– Okei, okei, okei, mennään, Jaaron lupasi, Saku tömäytti tätä oikealla kädellä tiukasti selkään ja pompahti kerran tasajalkaa muuttaen suunnan leffaan päin.





## Luku 7

Seuraavana päivänä Jaaron tunki olevansa yhtä jättietanalle kasvanutta tuntosarvea. Hän yritti nähdä, kuulla ja tuntea kaiken. Hän yritti kuulostella hienovaraisimpiakin eleitä ja mielenvirtauksia. Hän tuijotti Tuulikkia melkein julkeasti, mutta myös Ninaa, Nettaa ja Kaisua. Jonnaa, Annia ja Raisaa. Hän yritti nähdä kaikki ja koko ajan – mikä tietysti oli mahdotonta. Hän yritti muodostaa päähänsä listaa ihmisistä, jotka kulkivat tyttöjen kanssa ja niistä, jotka eivät kulkeneet. Jaaron yritti tunnustaa poikkeaman maalauksessa, jota ei tuntenut.

Nina ja Netta olivat kuin paita ja peppu. Pinnan alta ehkä hip-punen nörttityttöjä, monen silmissä staroja. Molemmilla merkkitukeet ja raidoitettu pää kähärällä. Niitä seurasi vakiona lakeijajoukko, josta Jaaron osasi nimeltä Mariat, Juliat ja Sofiat, kaikkia kaksin kappalein, Ruusun ja Riikan. Netta näytti piirittävän katseellaan vuotta vanhempaa Eskoa, joka oli kova poika kiekossa, mutta Jaaron saattoi kuvitella koko jutun. Nina keskittyi Netan kyljessä kihertämään, eikä Jaaron saanut tästä sen suurempaa selkoa.

Jonna oli oman tiensä kulkija. Sillä oli bestiksenä yksi Mari-Ella, eikä ne pitäneet melua itsestään. Kulkivat väkkillä vähän sivussa, juttelivat. Jaaron olisi antanut mielellään melkein mitä vain, jos olisi tiennyt mistä. Jaaron tiesi, että Jonna loisti kielissä, mutta matikkapäätä sillä ei ollut. Aina ajoittain Jaaron yritti tunnilla neuvoa Jonnaa, joka istui viereisessä pulpetissa, mutta Jaaronin oli vaikea keksiä montaakaan yhtä ärsyttävää asiaa. Miten opettaa yhtään mitään ihmiselle, joka ei vaan tajua. Jaaron muisti Jonnan joskus puhuneen haaveista päästä eläinlääkikseen. Jaaron oli deletoinut haaveen mielessään heti just matikan vuoksi.

Kaisu oli Prinsessa isolla peellä. Jaaron ei tarkkaan tiennyt mitä Kaisun isä teki työkseen, mutta jotain törkeän hyväpalkkaista sen täytyi olla. Kaisun äiti keskittyi elämäänsä edustusrouvan elämää eikä käynyt töissä. Ei sillä silti aikaa Kaisulle ollut, jos ei laskettu shoppaamista ja manikyyriä. Kaisun hiukset oli kuluneen ruskeat, suorat kuin tikut ja ohutta haituvaa. Kaisun äiti oli raahannut sen joskus kampaajalle, joka oli äidin vaatimuksista parhaansa mukaan yrittänyt muotoilla tytölle prinsessakiharoita. Lopputulos oli jotain sellaista, että Kaisu kieltäytyi riisumasta pipoa päästä seuraavat kaksi viikkoa. Liikanmaikalla oli ihmettelemistä uimahallissa. Kaisun hiukset sai siis olla mitä olivat, mutta kynnet oli aina viimeispäälle täynnä hilettä ja viikon teemakuvaa. Tällä viikolla kynsissä oli pieniä valkoisia kaneja. Ninan ja Netan palveluskunta seurasi jossain määrin myös Kaisua, mutta ihan vaan siksi, että Kaisu piti parhaat bileet. Lisäksi niillä oli kotona videotykki ja uima-allas.

Anni oli niin väritön, mauton ja hajuton kuin yläasteikäinen vain voi olla. Anni oli kameleontti ja seinätapetti samaan aikaan. Joku taisi joskus kiusata Annia pienesti, mutta suurimmaksi osaksi tyttö näytti maastoutuvan ympäristöön niin, että sai olla. Joskus Anni pyöri Jonnan ja Mari-Ellan kanssa ja Jaaronilla oli hämärä muistikuva, että olisi nähnyt Annin ja Ruusun yhdessä, mutta hän taisi muistaa väärin.

Raisa oli Jaaronin luokkakaverin Rikun isosisko. Raisaa kiusattiin koulussa ja välillä Jaaron oli varma, että Riku oli pahimpana heiluttamassa tahtipuikkoa muiden tempuissa. Jaaron ei muistanut kuulleensa Raisan puhuvan juuri koskaan ja muut näyttivät välttelevän tätä.

Jaaron pyöritti päätään välituntipihalla. Hän listasi mielessään tyttöjä, poikia, näiden välisiä suhteita. Tehtävä tuntui mahdottomalta. Nina kulki Raisan ohi ja loi pienen katseen tähän. Katse näytti Jaaronista merkiltä. Se ei ollut paheksuntaa, se ei ollut mitätöintiä. Se näytti aivan kuin Nina olisi yrittänyt viestiä Raisalle, että tämä oli ihan okei. Koulun kovin poika, Inni, josta Jaaron ei edes tiennyt oikeaa nimeä, notkui prätäkäjenginsä kanssa parkkiksella. Mopoja mopon perään, Inni nojaili enduroonsa ja näytti kyttäi-

levän Annia, joka pläräsi minipokkaria ulko-oven vieressä. Jaaron hymähti. Maailmaan oli ehkä piirretty uusi säie, mutta ei mitään mullistavaa tai vaarallista.

Jaaronin ajatukset ajautuivat omaan tekstiin. Taikakyniin. Hän aikoi pitää kiinni ohjeesta, jonka oli muille antanut. Kirjoittaa käsin, mutta mitä, miten? Tytöt tiesivät hänet liian hyvin, joten valehtelu ei tullut kyseeseen. Ehkä pienen pieni värittäminen. Oli kuitenkin pysyttävä annettujen mustien viivojen sisäpuolella. Sydän saattoi kuitenkin olla sininen, pellen nenä vihreä. Jos Jaaron kirjoittaisi itselleen kirjoittajan tulevaisuuden? Vaiko NHL-tähden? Jälkimmäinen ei menisi kenellekään läpi. Ensimmäinen ehkä.

Olen Jaaron Etelävesi ja haluaisin isona kirjailijaksi. Jaaron loi kirjoitusta päässään. Lause tuntui vanhan toistolta. Aivan kuin hän olisi lukenut äikän ainetta. Seiska miikka. Hän soimasi itseään. Eikö hän oikeasti keksinyt mitään parempaa kuin kirjoittaa vanha aine uudelleen. Aine, joka ei edes ollut kovin kummoinen. Jaaron tunsu poskilla kiusaavan tunteen. Häntä hävetti. Hän kävi kirjoituskerhossa, mutta ei halunnut vahingossakaan sanoa muille haaveistaan. Jos hänestä ei olisi keksimään mitään nerokkaampaa, hän voisi haudata haaveensa samantien. Ei hän opettajaa siihen urakkaan tarvitsisi.

Välituntikello pärähti ja päästi Jaaronin piinasta. Matikan tunti olisi kohtuullisen ajatteluvapaata, mutta tuskin tarjoaisi mitään elämää suurempia ylläreitä. Hän oli väärässä. Käytävässä tungeksi teinejä. Nina, Netta, Mariat, Juliat ja Sofiat istuivat käytävän tukkona molemmin puolin käytävää, sääret pitkinä toinen toistensa lomassa. Raisa tuli paikalle ja Jaaron uskoi tietävänsä miten juttu etenisi. Yksikään tytöistä ei väistäisi. Joku saattaisi jopa potkaista Raisaa nilkkaan. Hän joutui toteamaan olevansa väärässä. Jaaron tuijotti hämmästyneenä kuinka kaikki tytöt vetivät reidet napaa vasten kuin kunniakujaksi Raisalle, joka asteli kepein askelin ohi. Jaaron kuuli huokauksen, joka kumpusi jostain pahimpien ahdistusten pohjalta.

Maikka tuli ja komensi koko konkkaronkan luokkaan. Hän pyöritteli kynää sormissaan ja antoi katseen vaeltaa luokassa tarkistaen ketä oli paikalla.

– No niin. Oetaan sitten kirjat esille ja läksysivu. Käydään ne eka läpi, saatte tehdä tehtävät taululle. Kaikki tarkistaa omat tehtävät. Sitten jaan viimeisimmät kokeet ja käydään niitä vähän läpi. Monella oli osaamisessa puutteita, opettaja selitti. Jaaron oli jäänyt kiinni Tähtityttö Tuulikin katseeseen ja opettajan puhe kuulosti epämääräiseltä plaa-plaa-plaalta. – Jaaron, laske tehtävä numero 8, maikka sanoi. Jaaronilla oli hämärä aavistus siitä, että maikka oli sanonut jotain hänelle, vaikka ei kuullutkaan mitä.

– Häh? Jaaron hymähti ja Tuulikki tirskahti. Jonna naurahti Jaaronin vieressä.

– Tehtävä 8, onnistuuko? opettaja sanoi, vilkaisi Tuulikkiin ja virnisti.

– Joo, Jaaron kuittasi ja siirtyi taululle. Hän katsoi kirjaa, tehtävät olivat tekemättä, mutta se ei saanut Jaaronia epäröimään. Sen teki Tuulikki, joka hymyili keijukaishymyä katsellessaan Jaaronia.

Jaaron laski tehtävän. Jaaronin yllätykseksi se tuntui yllättävän vaikealta. Joskus hän teki laskun tarkoituksella väärin, mutta nyt se ei tuntunut onnistuvan, vaikka kuinka yritti. Jonnan laskua opettaja ihmetteli hetken. Sekin oli oikein, mikä ei ollut ollenkaan Jonnan tapaista.

– Auttoiko sua joku? opettaja kysyi hiljaa Jonnalta, mutta Jaaron kuuli sen.

– Ei. Mä oon vaan tehnyt töitä, Jonna vastasi ja hymyili loistaen.

– Hieno homma. Hieno homma. Se on nimittäin oikein, opettaja kehui, mutta näytti epäröivän. Jaaron palasi paikalleen. Hän ei jaksanut edes esittää tarkistavansa tekemättömiä tehtäviään. Hän osaisi kuitenkin kaiken. Jaaron katseli Ninaa, joka istui vähän matkan päässä. Jaaronin mieltä vihlaisi hänen nähdessään kynän Ninan kädessä. Se oli isän kyniä. Ninakaan ei laskenut matematiikkaa. Hän piirsi jotain, josta Jaaron ei saanut selvää.

– No niin, sitten jaan viimeisimmät kokeet, opettaja sanoi. Hän ei koskaan korostanut kokeiden jakojärjestystä, mutta puhumaton

sääntö oli, että kokeet olivat numerojärjestyksessä. Eka paperi meni Sakulle, seuraavat Jonille ja Rikulle. Jaaron odotti Jonnan nimen kuulemista, mutta Jaaronin nimi tuli ensin. Jaaron tuijotti paperia yhtä tyrmistyneenä kuin äikän ainetta. Ehkä vielä tyrmistyneempänä. Paperissa luki 7 ½.

– Tässä on nyt, Jaaron lausui ajatuksensa ääneen. Numero ei voinut pitää paikkansa. Ei koe ollut edes tuntunut erityisen vaikealta. Ei minkäänlaiselta haasteelta.

– Kyllä Jaaron, opettaja totesi heti. – Kyllä on niin. Jotain siinä nyt oli vialla. Et ollut vissiin valmistautunut kunnolla.

Jaaron ei kyennyt vastaamaan mitään. Hän pudisteli päätään ja painoi lopulta otsan pulpettiin, seiska puolta vasten.

– Tällä kerralla suurimmasta yllätyksestä vastasi Jonna, opettaja sanoi ja ojensi nipun viimeisimmän paperin Jonnalle. Jonna ei sanonut mitään. Hän tuijotti paperia, nielaisi ja laski kokeen pulpetille. Jaaron kurkkasi ja näki punakynällä piirretyt numerot, ykkösen ja nollan. Muuten paperi oli opettajan merkinnöistä puhdas. – Hienoa Jonna. Jatka tähän tapaan, opettaja sanoi vielä. Jonna pudisteli päätään.

– Menikö sun koe nii-in huonosti? Saku kysyi tunnin jälkeen. Se oli varmaan just se ainoa, joka ei ollut koskaan tajunnut maikan kokeidenjakojärjestystä.

– Joo. Meni, Jaaron sanoi, eikä tällä kertaa edes valehdellut.

– Mä sain kokeesta kympin! Jonna selitti vieressä Mari-Ellalle.

– Täh? Saku kysyi ja kurtisti kulmiaan. – Ethän sä koskaan.

– En niin, mutta nyt sain, Jonna julisti ja työnsi kympin koetta Sakun naamaan.

– Okei, okei, okei. Keltä sä lunttasit? Et Jaaronilta ainakaan, Saku naurahti.

– Mä tein sen ihan itse! Jonna hohti itsevarmuutta ja -rakkautta. Hän osasi, hän pystyi. Sittenkin.

Jaaron hieroi ohimoitaan. Päätä jomotti. Hänellä oli aavistus siitä mitä Jonnalle oli tapahtunut, mutta mitä hänelle itselleen oli tapahtunut? Seiska puoli. Jaaron ei muistanut saaneensa koskaan niin huonoa numeroa matikasta.

– Mitä tänään keksittäis? Saku heitti ilmoille. – Mennääks luistelee tai sit keskustaan hengaa? Jaaronin päässä pyöri kaikkea muuta, mutta hän ei osannut sanoa ei.

– Okei. Mennään vaan, hän vastasi.

– Mut mihin? Saku kysyi. Luikkaa vai keskustaan?

– Ihan miten vaan, Jaaron vastasi ja asteli käytävään.

Käytävän täytti sellainen hysteerinen hihitys, joka on tyypillistä teinityöille. Tytöt juoksivat aivan päämäärättömän oloisesti sinne tänne ja moni oli pysähtynyt selvästi kesken matkan.

– Mitä täällä? Saku ehti kysyä. Lause jäi kesken, kun hän huomasi saman kuin Jaaron.

– Ne seuraa mua! Jonna hihkui. – Ne seuraa mua mitä mä teenkin! Mikä juttu tää on? Kuka toi nää? Jonna huusi. Huuto oli sekoitus riemua ja hämmennystä. Se mitä Jaaron näki, ei ollut millään tavoin järjellä selitettävissä, se näytti hauskalta, mutta samalla Jaaron tunsi kuristavan tunteen kurkussaan. Jaaron oli varma, ettei koskaan selviäisi mistä valkoiset kanit olivat tulleet.

Kanit. Niitä oli viisi. Ne pompahtelivat suurin piirtein siistissä jonossa Jonnan perässä ja kun Jonna kääntyi, kääntyivät kanit hänen peräänsä. Ne olivat sellaisia pikkuruisia pupuja, joita yleensä eläinkaupoissa näkee. Pienet, pystyt korvat, töpöhännät ja valkoiset turkit. Ne näyttivät juuri siltä kuin olisivat pulpahtaneet hetki sitten esille taikurin hatusta.

– Mä en tuonut niitä kouluun. En varmasti tuonut, Jonna huusi puukässänmaikalle, joka oli kaapannut yhden kaneista syliinsä ja yritti selvittää mistä tässä oli kyse. – Mä en oikeesti tiedä mistä ne tuli, Jonna sanoi, mutta kärsi pienistä uskottavuusongelmista kanien noustessa takajaloilleen Jonnan jalkoja vasten. – En varmasti ollut minä. Mä en tiedä miksi ne seuraa just mua, Jonna sanoi, mutta todellisuudessa hän ei näyttänyt olevan pupuista juurikaan pahoillaan.

– Voi vitsi, kun ne on söpöjä, Anni totesi ja kumartui rapsuttamaan yhtä. Kani antoi rapsutusta, mutta vilkuili koko ajan Jonnaa.

– Söpöjä tai ei, niiden paikka ei ole koulussa, puukässänmaikka tokaisi. – Nyt kerätään nämä kasaan ja mennään opettajien huo-

neeseen selvittämään mistä tässä on kyse. Jaaron, Anni, ottakaa puput mukaan, hän käskytti ja nappasi itse yhden kainaloonsa. Jaaron irvisti Sakulle, ettei auttanut muu kuin totella käskyä.

– Nähään, Jaaron tokaisi ja seurasi maikkaa. Jaaron yllätti itsensä puolustamasta Jonnaa.

– Ei ne Jonnan ole, eikä Jonna niitä ole tuonut kouluun. Missä ihmeessä se olisi matikantunnin piilotellut viittä pupujussia? Kysykää vaikka Savolaiselta, Jaaron sanoi.

– Joo. Ei noita pupuja ihan mihin vaan kätketä, Anni vahvisti eikä maikkojen auttanut muu kuin niellä selitys.

– No nää jää nyt tänne. Minä selvittelen kenen tekosia tää nyt on. Tää on koulu eikä mikään eläintarha ja toiset on allergisiakin. Se pitäisi sentään tajuta, maikka sanoi lopulta ja Jaaron, Anni ja Jonna liukenivat paikalta.

– Kiitti, Jonna sanoi heti, kun opettajienhuoneen ovi oli kolahnut kiinni.

– Mitäs tuosta. Ethän sä niitä tänne tuonut? Ethän? Jaaron kysyi. Hän oli varma, mutta vähän asia vaivasi.

– No en tietty. Mut oli ne söpöjä. Oisin voinut vaikka viedä kotiin. Jos fajja vaan antaisi, Jonna naurahti.

– Voi paska. Innin sakki tulee, Anni kirahti. Jaaron muisti samassa mitä oli ollut näkevinään pihalla, muttei jaksanut uskoa siihen enää. Poikajoukko käveli rintarinnan laiskoin askelin koko käytävän leveydeltä. Inni, joka asteli etummaisena, osoitti Jaaronia ja tyttöjä sormella ja päästi tylyn naurahduksen. Anni astui vaistomaisesti aavistuksen verran Jaaronin taakse. Pojat vaihtoivat lyhyitä reploja, mutta olivat vielä niin kaukana, ettei sanoista saanut selvää. Yksi pojista nosti kätensä ja toisti Innin eleen nauraen. Jaaron huomasi Innin tuijottavan Annia. Muut näyttivät katsovan jotain muuta.

– Ootte sit löytäneet tyyppejä, joille teidän seura kelpaa, pitkätukkainen poika, jonka nimeä Jaaron ei tiennyt, huusi. Jaaron ehti huomata miten Inni mulkaisu huutajaa ennen kuin vilkaisi Annia ja Jonnaa. Jonnaa, jonka jäljissä pomppi taas viisi valkoista kania.

– Ihan söpöjä tyyppejä, Inni totesi ja hymyili Annille. – Onks noi sun?

– Ei. Ei oo mun, Anni takelteli sanoissaan.

– Eikä ne ole munkaan. Mä en tajua mistä ne tulee, Jonna tiuskaisi tuskastuneena.

– Ontuuks toi yks? Inni kysyi ja kurtisti kulmiaan. Jonna kääntyi ja katsoi kaneja. Kyllä, Inni oli oikeassa. Neljä käyttivät kaikkia tassuja hyvin, mutta hännänhuipulla oli toinen takajaloista ilmassa.

– Ontuu se, Jonna sanoi. Siinä hetkessä harmistus muuttui huolehtimiseen.

Anni laskeutui kyykkyyyn ja kumartui kanien puoleen. Edellä olevat siirtyivät sivuun ja viimeisenä kolmella jalalla pomppinut nilkutti Jonnan luo.

– Näytä tassu mulle, Jonna sanoi ja kurkotti kania kohden. Kani nojasi terveen jalan puolelle eikä pistänyt vastaan Jonnan tarttuessa tassuun. Jonna tutki kypälää. Hän tunnusteli ja tutkaili.

– Tikku, Jonna tuumi niin hiljaa, että Jaaron kuuli sen vain juuri ja juuri. Jonna poimi pitkän piikin tassusta ja kani nuuhkaisi Jonnan kättä. Samassa kanit kääntyivät ja pomppivat jonossa kulman taakse.

– Hei, Jonna sanoi ja säntäsi kanien perään. – Mitä? Hän pysähtyi ja vilkaisi Jaaroniin.

– Mikä nyt? Jaaron kysyi ja käveli Jonnan luo. Kulman takana avautui pitkä ja tyhjä käytävä. Kanit olivat kadonneet.

– Mihin ne meni? Inni kysyi astellessaan Annin perässä Jonnan ja Jaaronin luo. Jonna pudisteli päätään.

– Ihan hyvä. Hyvä, että niistä päästiin. Maikat ei digannut, Jaaron saneli.

– Mä en nyt kyllä, Jonna sanoi näyttäen siltä, ettei uskoisi koko juttua, jollei hypistelisi sormissaan tikkua, joka hetki sitten oli vielä kanin kypälässä.

– Mä oon tässä vähän miettinyt, Inni tokaisi. – Lähtisiks leffaan perjantaina? Jonna ja Anni pälyilivät toisiaan. Yhtäkkiä käytävään laskeutui täydellinen hiljaisuus. Yläasteen äänet olivat jossain kaukana. Innin palveluskunta tuijotti poikaa sanomatta sanaakaan.



Kukaan ei näyttänyt ymmärtävän mitä tapahtui tai mistä edes oli kyse. – Mitä sä sanot? Läheksä? Inni kysyi vielä ja tavoitti Annin katseen, vaikka tyttö näytti yrittävän paeta kaikin tavoin. Anni vilkaisi Jonnaa. Hän ei kyennyt uskomaan tilannetta vielääkään.

– Joo, Anni sanoi hiljaa ja hymyili.

Jaaron ja Jonna tuijottivat toisiaan. Sanoja ei tarvittu. He olivat tässä kuviossa liikaa. Jonna teki pienen eleen oven suuntaan ja Jaaron nyökkäsi.

– Mennään, Jaaron sanoi. Pikkuisen tuntui haljulta jättää Anni yksin Innin kanssa, mutta he elivät kai maailmaa, jossa vanhat säännöt eivät päteneet.

Kynien maailmaa.

Pihalla aurinko paistoi niin kirkkaasti, että meni hetki ennen kuin Jaaron näki mitään. Ennen näkemistä hän kuuli Sakun äänen, joka huusi Jaaronia ja lähestyvät juoksuaskeleet.

– Jaaron. Sun pitää nähä tää, Saku huusi ja ääni oli täynnä vahingoniloa. – Kato, kato, kato, Saku hoki ja työnsi iPhonen melkein Jaaronin naamaan. Sakulla oli kännyssä auki youtube ja youtubeissa tuttu naama.

– Se on Netta, Jaaron totesi. Video pyörähti käyntiin. Tyttö näytti arkailevan kameraa. Nielaisi. Lopulta Netta sulki silmät ja aloitti laulun.

Laulu oli Kaija Koon ”Niin kaunis on hiljaisuus” ja Jaaronia kylmäsi. Jaaron ei ollut koskaan kiinnittänyt Netan lauluun sen suurempaa huomiota musantunneilla, mutta Netta lauloi kauniisti. Ääni oli kirkas ja sanat saivat Jaaronin miettimään isää. Jaaron ymmärsi, ettei mitään näistä ajatuksista ollut sopiva sanoa ääneen.

– Kato nyt mitä paskaa, Saku sanoi. – Netta idiootti oli lähettänyt biisin Ruusulle ja Ruusu pisti videon jakoon.

– Sä panit mut nettiin, Jaaron hyräili, kun ei muuta keksinyt.

– Panin panin, Saku heittäytyi teatraalisen pellen rooliin.

– Helvetin idiootti, Netta huusi ja käveli kohti Ruusua. Netta oli vetänyt päälleen kovan tytön maskin, mutta silmistä näki, että tätä sattui. – Se - oli - sulle! Netta jatkoi. Ruusua nauratti, tai aina-

kin hän parhaansa mukaan esitti niin. Jaaron näki tytön pälyilevän hermostuneesti ympärilleen kuin etsien reittiä, jota paeta.

– Et sä sanonut, ettei sitä saa näyttää muille, Ruusu huusi ja astui askeleen ja toisenkin taaksepäin.

– Sanonut. Helvetti mä sulle näytän mitä mä en sanonut. Haluutsä, että mä panen sut vähän youtubeen. Hakkaan sut ja panen kuvat faceen, Netan raivo kuohui yli. Huuto oli havahduttanut välkävalvojan, joka harppoi pitkin askelin Netan ja Ruusun luo. – Helvetin paskaa. Helvetin paska urpo. Helvetin paska kaveri. Sunko muka pitäis olla mun kaveri? Netta huusi. Ruusu pyöritteli silmiään osoittaen, ettei välittänyt.

– Mitä täällä oikein tapahtuu? välituntivalvoja kysyi.

– Toi helvetin urpo pisti mun laulun youtubeen, Netta raivosi. Välituntivalvojan naamalta näki, että tämä laski nopeasti palikoita yhteen ja yritti muodostaa kokonaiskuva.

– Mut sähän oot ihan sairaan hyvä, Ruusu sanoi hiljaa yrittäen pehmittää tekoaan. Välituntivalvoja puhalsi pelin poikki ja vei nettitappelijat sisälle.

Nina piirsi joka paikassa ja koko ajan. Jaaron yritti olla kuin ei näkisi, kuin ei huomaisi, mutta silti nähdä mitä paperille syntyi. Jos kynät kirjoittivat tekstit todeksi, mitä tapahtuisi piirrokselle? Jaaron istui välitunnilla matikan vihko sylissään ja veti viimeiselle sivulle satunnaisia koukeroita. Hän oli kirjoittaja, ei piirtäjä. Hänellä ei ollut ainuttakaan kunnollista ajatusta siitä mitä voisi piirtää. Millä testata mitä piirrokselle tapahtuisi? Lopulta paperiin syntyi pallo ja sen alle sirpaleita. Kuva oli Jaaronille merkityksetön. Hän pudisteli päätään ja heitti vihon reppuun.

## Luku 8

Päivä oli kylmempi kuin edellinen. Tytöt hytisivät joukkona liian pienissä, liian paljastavissa, mutta hyvännäköisissä vaatteissa. Netan ja Ruusun eilinen kriisi näytti unohtuneen yön aikana. Tuulikki asteli koulunpihaan, silmäili hetken ympärilleen ja näytti poikkeavan reitiltään. Askeleet eivät suuntautuneet tyttörinkiin vaan Jaaronin luo.

– Moi, Tuulikki totesi ja istui Jaaronin vierelle. Hetken Jaaronista tuntui, että ystävien välinen etäisyys jäi liian lyhyeksi. Jaaron moikkasi takaisin, kurkku karahti hiukan aamukäheyttä. – Onko sulla juttu jo valmiina? Tuulikki kysyi. Jaaron pudisti päätään.

– Mä ajattelin, että mulla on hyvä ajatus, mutta nyt mä en saa mitään aikaan. Mitä ihmettä mä voin kirjoittaa itsestäni? Tuulikki tuskaili. – Mitä sellaista mikä olisi muista jotenkin siistiä, mutta myös sellaista mitä haluan kertoa? Jaaron kuuli sanat, mutta ajatukset vaelsivat jossain muualla.

– Mä oon ajatellut sen jutun vähän niin, ettei sen tekstin tarvii niin ku välttämättä käsitellä mua. Minä. Se voi olla joku muu minä. Tai se voi olla minä niin ku mä haluaisin olla minä, sanat syntyivät puolihuolimattomasti, ajattelematta, mutta Jaaron tajusi sanoneensa vahingossa juuri jotain fiksumaa.

– Niin. Kai se voi olla niin, Tuulikki sanoi, mutta Jaaron kuuli sanoista, ettei ajatus vakuuttanut tyttöä. Tuulikki vilkaisi Jaaronia vielä kerran kuin sanoakseen jotain, mutta sanat jäivät.

Kellonsoitto ajoi nuoret sisälle ja fyssan tunnille. Käytävässä Anni jutteli Innin kanssa. Pari oli epätodennäköisin koko maailmassa, mutta yhtäkkiä se näytti luonnollisemmalta kuin mikään ikinä. Jaaron mietti tekstiään. Hän tajusi, että oli unohtanut koko kirjoituksen täysin. Hän oli ajatellut vain kyniä, isän kirjoituksia,

koulukavereitaan. Hänellä pitäisi olla jotain mitä esittää muille. Ja Tuulikille. Tuulikin vuoksi tekstin pitäisi olla jotain ihan muuta kuin vikana iltana raapaistua peruskamaa. Jaaronin pitäisi lumota. Astua sen kirjailijan saappaisiin, joka hän halusi olla. Pienen paniikin ja hätiköinnin keskeltä Jaaronin kasvoille nousi hymy. Hän tiesi miten tämä homma pelattaisiin loppuun.

– Netta on prinsessa! Netta on iskelmäprinsessa! huusi Juuso ja heitti paperitollon läpi luokan. Netta painoi päänsä ja oli kuin olisi huomannutkaan, vaikka mytty päjähti häntä päähän.

– Mikä tää on? Nina kuiskasi. Hän tarttui ryttättyyn paperiin, joka oli repäisty sanomalehdestä.

– Netta on prinsessa. Meidän luokan ikioma iskelmäprinsessa! Juuso härnäsi ja joku nauroi päälle.

– Voi paska, Netta sanoi hiljaa. – Tää ei lopu ikinä.

Nina tuijotti lehden sivua sanomatta sanaakaan.

– Mikä se on? kysyi Ruusu ja yritti kurkkia Ninan olkapään yli.

– Anna olla. Kiitti vaan tästä kaikesta, Netta tiuskaisi Ruusulle ja esitti lukevansa jotain fysiikkankirjasta.

– Netta. Sun pitää nähdä tää, Nina sanoi ja levitti lehtijutun pulpetille.

*”Teinitytön Kaija Koo -tulkinta ihastuttaa netissä. Levy-yhtiö etsii laulajalupausta”.*

Netta tuijotti sivua.

– Se oot sä, Nina hihkaisi.

– Mähän sanoin, että sä oot hyvä, Ruusu toisti itseään.

– Sun pitää soittaa niille. Ne etsii sua, Nina sanoi. Hiljalleen innostunut pulputus kiinnitti muiden huomion. Ensin yksi halusi nähdä mistä oli kyse ja sitten toinen.

– Netta! Sä oot julkkis! Sofia huusi juuri, kun opettaja astui luokkaan.

– Rauha, rauha, mikä hässäkkä täällä nyt on taas? opettaja kysyi närkästyksen ja uteliaisuuden värittämillä äänellä. Netta taitteli lehtijutun äkkiä kasaan ja pujotti reppuun kirjojen sekaan.

– Netta on julkkis! Sofia huudahti.

– Jaa-ha. Jaa-ha, opettaja totesi kaiken jo nähneellä rutinoituneella äänellä. – Josko me sitten kuitenkin kaivettaisiin kaikki kirjat esille ja aloitettaisiin tunti.

– Mutta Netta on lehdessä, Sofia lietsoi jo sammunutta tulta. Muut hilautuivat paikoilleen. Kaikki tiesivät mistä puhuttaisiin kaikki välitunnit ainakin seuraava viikko, mutta maikka ei sallisi sitä nyt.

Tunti kului. Opettaja tunsu pinnan alla kytevä jännitteen, mutta oli kuin ei olisi tuntenut. Hän runnoi läpi oppitunnin aivan kuin oli suunnitellutkin. Hän olisi kutsunut sitä ammattitaidoksi, joku muu laiskuudeksi.

– Netta on seitsemännessä taivaassa, Jonna kuiskasi Jaaronille. Jaaron nyökkäsi, vaikka hänestä tuntui, että Netta oli lähinnä kauhuissaan. Jaaron tunsu jokaisella solullaan Jonnan odotuksen, mutta ei vastannut. – Tiedätkö. Täällä tapahtuu ihan kummia juttuja. Niin kuin ne kanit. Mistä ne oikein tuli? Ja mihin ne meni? Jonna pulputti. Opettaja vilkaisi tyttöön, mutta ei sanonut mitään.

– Mä en tiedä, Jaaron kuiskasi hiljaisuuteen.

Samassa kuului hiljainen plup. Sitä seurasi toinen. Kolmas. Jaaron vilkaisi äänen suuntaan ja näki Ninan, joka tuijotti jotain pulpetillaan. Nina nosti kätensä ja näytti olevan tarttumassa johonkin, mutta epäröi. Jaaron näki tytön käden tärisevän. Jaaron vilkaisi opettajaa, joka seiso juuri selin heihin päin selittäen Marialle jotain, ja nousi varovaisesti seisomaan. Hän näki pikkuruisen, nallemaisen otuksen, joka seiso Ninan pulpetilla ja heilutti melkein itsensä kokoista miekkaa. Nallen vierelle oli ilmestynyt pikkuinen lohikäärme, joka tuprutteli minimalistisia lieskoja suustaan sekä pörröinen otus, josta Jaaron ei osannut sanoa oliko se eläin ollenkaan. Nina vilkuili ympärilleen. Netta nyki tätä hihasta ja osoitteli elukoita. Kumpikin tiesivät vain, etteivät halunneet opettajan näkevän otuksia.

– Mun piirrookset, Nina kuiskasi hiljaa ja silmäkulmasta karkasi kyynel. Jonna nyki Jaaronia hihasta, Jaaron vain nyökytti merkiksi siitä, että näki.

– Ymmärtääkö kaikki miten tämä menee? opettaja kysyi ja kääntyi. Samassa Nina pyyhkäisi käsivarrellaan otukset lattialle. Olennot tupsahtivat lattialle pienen liekkisuihkun sähistessä sinne tänne.

– Joo, Nina huudahti. – Opettaja, opettaja, mulla on vähän huono olo. Pitää mennä. Nyt heti, Nina sopersi, ponnahti ylös niin, että oli kaataa pulpetin, tarrasi reppuunsa ja lähti harppomaan ovelle jättäen kirjat, vihot, kynät ja penaalin lojumaan sille paikalleen mihin ne sattuiivatkin jäämään. Opettaja katseli Ninaa osaamatta sanoa mitään, eikä nähnyt pikkuista joukkoa, joka puikkelehti pulpettien väleistä Ninan perässä. Sofia päästi pienen kiljahduksen lohikäärmeen juostessa hänen jalkojensa vierestä ja Oskarin reppu sai osuman lieskasta. Ennen kuin opettaja ehti tajutakaan, oli Oskari raahannut reppunsa lavuaariin ja laski vettä kastellen kaiken.

– Mikä? Mikä? Mikä ihme teitä oikein vaivaa? opettaja tiuskaisi. – Hulluksiko te olette tulleet koko sakki? Ihan ihme touhua ja hälinää koko ajan. Pitäisi pistää jälkkään vaan koko porukka. Netta, menetkö katsomaan pärjäkö Nina. Muut tekevät nyt tehtävät kaksi ja kolme. Sitten voidaan lähteä kotiin tältä päivältä.

Tunti päättyi, porukka valui käytävään. Jaaron kulki Ninan pulpetin ohi ja nappasi kynän kenenkään huomaamatta. Tytöt hehkuttivat Nettaa, moni aprikoi Ninaa ja ne muutamat, jotka olivat ötökät nähneet, pitivät suunsa visusti kiinni tietäen, ettei kukaan kuitenkaan uskoisi.

– Mennääks meille pelaa pleikkaa? Saku heitti kysymyksen ilmaan.

– Mä en taida nyt pystyy, Jaaron vastasi. – Mulla on yksi juttu.

Mielessä rassasi aine, mutta myös isän jutut, kynät ja niiden mahdollisuudet.

– Mun täytyy selvittää yksi juttu, Jaaron sanoi.

– Mikä? Mä voin lähtee messiin.

– Sorry. Mutsi on ollut vähän huonovointinen. Parempi ettet tuu. Voi olla, että se tarttuu, Jaaron sepitti äkkiä. Miksei tarinaa syntynyt yhtä hienosti kuin tekosyitä.

– Okei, Saku sanoi ja Jaaronia vihlaisi nähdä miten tätä masensi.

Jaaron tallasi kotiin pyöritellen päässään viime päivinä näkemäänsä asioita. Annia ja Inniä, Jonnaa, matikan kymppiä ja kaneja, Ninaa ja piirrosöttiäisiä, Nettaa ja youtubehittiä. Nina astui talon takaa Jaaronin eteen. Jaaron huomasi tytön tunnustelevan taskuaan. Käden alta nousi pieniä savukiehkuroita. Jaaronia nauratti. Hän poimi taskustaan kynän. Sellaisen, jonka päähän oli piirretty pieni käärme. Jaaron heilautti kynää kuin taikasauvaa.

– Abrakadabra, hän kuiskasi ja kuvitteli pörrö-ötököiden kadonneen kuin taikaiskusta. Askel oli kevyt kulkea kotiin.





## Luku 9

Kului päiviä. Jaaron istui tuolissaan tietokoneen edessä ja silmäili isän paperinippua kerta toisensa jälkeen. Hän luki sanan sieltä, sanan täältä ja yritti päästä kärryille siitä mistä ihmeestä kaikessa oli kyse. Jaaron piirsi paperin kulmaan koukeroita isän kynällä. Kyllä. Jälki oli samaa. Paperit oli kirjoitettu kynillä, jotka kirjoittivat tekstistä tosia. Jaaronia pyörrytti.

*Serro uskoi Kreivi Penin lähettäneen pojan matkaan. Langettaneen tälle tien, jonka oli tarkoitus tuoda vain tuhoa. Poika kulki epäröimättä selässään reppu, joka mullistaisi paljon. Jollakin tapaa Serro vaistosi, että tämä tehtävä voisi olla hänelle liikaa. Se ei kuitenkaan estänyt häntä yrittämästä.*

Serron nimi vilahti jokaisessa paperissa. Kreivi Pen usein. Toisesta nipusta Jaaron sai hahmotelmaa Serron perheestä.

*Serro oli kantanut huolta aina niistä hetkistä asti, kun Ludius kertoi olevansa raskaana. Uutinen oli Serrolle paras mahdollinen. Hän uskoi lapsen tarjoavan paitsi jatkuvuutta, myös ehkä kumppanuutta. Serro oli aina ollut yksinäinen vaeltaja, soturi, vaikkei sitä hänen ulkoasustaan voinut kuvitellakaan. Silti Serro kaipasi jotain. Seuraa pimeneviin iltoihin, kumppania kulkemaan vaarojen halki, tietoa siitä, että taistelu Kreivi Peniä vastaan jatkuisi, vaikka hän itse ei enää olisikaan.*

Paperista löytyi lapselle, pojalle, myös nimi. Aaro. Serro, Ludius ja Aaro olivat perhe, jonka isä oli luonut maailmaan jonnekin kauas. Pojan nimi kutkutti Jaaronin mielessä jotakin mennyttä muistoa,

mutta hän ei keksinyt mitä. Liuska liuskan jälkeen Jaaron näki edessään yhä tarkemman kuvan maailmasta, jota hän ei tuntunut, miehestä, joka oli samaan aikaan vieras ja lämpimän tuttu, ja monesta vieraasta, jonka kaltaisista Jaaron ei ollut koskaan kuullut.

*– Serro, sinä et voi pelätä pojan puolesta koko loppuelämäsi, Ludius kuiskasi eräänä iltana painautuessaan tiukasti miestänsä vasten. Aaro nukkui vakiopaikallaan Serron sylissä kiedottuna Serron vaskihukan karvaiseen viittaansa. – Minä tahtoisin jo kotiin, Ludius aneli.*

Teksti oli täynnä kummallisia paikannimiä, Mustaa Vuorta ja Korpimetsää, omituisia olentoja, raattajia ja vaskihukkia, ja nimet, ne olivat toinen toistaan erikoisempia. Silti ajoittain Jaaronista tuntui, että hän näki jonnekin tuon kaiken vieraan taakse, ja siellä oli turvallinen lämpö.

Vauva vaskihukanturkissa nukkumassa hymyilytti Jaaronia. Hän muisti lampaantaljan, jota äiti varjeli kuin suurinta aarrettaan. Se oli vanha ja nuhraantunut jo, mutta Jaaron tiesi sen sisältävän ison joukon muistoja. Jaaronilla ei ollut niistä kuin kerrotuista tarinoista muodostuneita kuvia, joita värittivät nähdyt valokuvat. Lampaantalja oli useissa Jaaronin vauvakuvissa. Lampaantalja kehossaan, lampaantalja vaunuissa, lampaantalja pulkassa, lampaantalja lattialla ja taljalla Jaaron. Jaaron mietti oliko se vaskihukanturkin esikuva. Kirjailijat ammentavat omasta elämästään. Niinhän se meni.

Jaaron luki tekstiä. Hän ei tavannut enää sanoja sieltä täältä vaan oli jäänyt kiinni Serron, Ludiuksen ja Aaron taisteluun Kreivi Penin julmaa suunnitelmaa vastaan. Hän pidätti hengitystään ahmiessaan tarinaa rivi riviltä. Serro ja Ludius olivat vasta saaneet Aaron. Tämä oli vauva, mutta vauvan varalle oli luvattu suuria. Varjoista suurin näytti seuraavan poikaa.

*Kotipihassa kaikki näytti juuri siltä kuin Ludius muistikin. Serro näki valossa varjoja ja tiesi kaiken kiertelyn ja kaartelun olleen turhaa.*

*”He odottivat meitä täällä.”*

*Serro astui vain hetkeksi sisälle tupaan. Hän antoi vauvan Ludiukselle, kaivoi esille jousen ja palasi ulos. Serro rojauti pihassa kymmeniä vuosia seisseen kannon päälle ja tähysti taivaalle.*

Teksti valui liuskalta toiselle. Isän käsiala muuttui kiireiseksi sutuksi. Jaaron kiirehti kirjoituksen tahtiin peläten koko ajan, että teksti loppuisi kesken. Että loppu olisi jossain satojen, tuhansien, kymmenien tuhansien liuskojen joukossa. Hän ei saisi tietää miten pojan kävi. Aaron. Hän tuli viimeiselle liuskalle. Teksti päättyi keskelle paperia. Jaaronin ei tarvinnut lukea tarinaa loppuun. Isä oli rustannut tärkeimmän tikkukirjaimilla tekstin alle. Se ei näyttänyt liittyvän tarinaan. Se oli kuin jonkinlainen yhteenveto kaikesta. POIKA SELVIÄÄ. Niin siinä luki ja Jaaron uskalsi taas hengittää. Aaro selvisi, Jaaron selvisi, elämä jatkui.

Jaaron sulki silmänsä hetkeksi ja keräsi itseään seuraavaan seikkailuun. Teksti, jonka isä oli kirjoittanut, olisi kelvannut mihin tahansa fantasiakirjaan. Se oli yksi jännittävimpiä tarinoita, joita Jaaron oli koskaan lukenut. Hän lähes haukkoi henkeään ajatellessaan mitä seuraava tarina toisi tullessaan? Mitä oli Pessi Gepardin tarinan taustalla?

*Sinun pitää olla varovainen Aaro.*

Aivan kuten Serron, Ludiuksen ja Aaron tarinan loppuun, oli isä kirjoittanut lisäyksen Pessi Gepardin tarinaankin. Ensimmäisen liuskan yläosassa luki merkinnät YRITTÄKÄÄ YMMÄRTÄÄ ja SE OLI VAHINKO, aivan kuin isä olisi yrittänyt vakuuttaa jonkun, mutta mistä? Jaaronia huimasi hänen kulkiessaan Pessi Gepardin jäljissä tietä, jonka Kreivi Pen oli ennalta viitoittanut. Oli kuin Pessi olisi ollut vain marionetti vailla omaa tahtoa. Kreivi Pen marssitti Pessin reppuineen juuri sinne minne halusi ja synnytti ympärilleen tuhon, joka jätti jälkensä pitkäksi aikaa. Surullinen klovni seisoi

toriaukealla ja tuijotti tyhjyyttä Pessin mentyä. Torin äänet olivat vaienneet, kauppiaat tehneet kauppansa ja lapset poissa.

Pienen järjestelyn jälkeen Jaaron hahmotti papereista kolmannen tarinan, johon oli ollut viitteitä jo ensimmäisessä.

*Kului viikkoja ja Serro huomasi pelon hallitsevan elämäänsä. Hän huomasi käyttävänsä vain ja ainoastaan Kreivi Peniä ja vinkkejä tämän toimista. Muut asiat lipuivat ohi ja Kreivi Pen pääsi yllättämään pariin kertaan niin, ettei Serro yksinkertaisesti huomannut mitään. Katsellessaan Viisauden Puiden jään- teitä, Serro vannoi muuttuvansa.*

Se oli tarina Viisauden Puiden tuhosta.

*Varo Kreivi Peniä ja Maxmannista.*

Viisauden Puut olivat vuosisatoja paikallaan kasvaneita ikipuita, joita kaikki kunnioittivat ja pitivät suuressa arvossa. Puiden uskottiin osaavan antaa vastauksia silloin, kun ihmiset eivät niitä muuten löytäneet. Moni vaelsi päiväkausia nähdäkseen puut ja kuiskatakseen juurakkoon mieltään painavat kysymykset. Kreivi Pen ymmärsi Viisauden Puiden arvon. Hän tiesi miten kylvää sekasortoa, pelkoa ja epävarmuutta. Hän halusi päästä puista eroon. Tarina kuvasi miten Kreivi Pen piirsi suunnitelmansa ja lähetti lakeijansa kuolemaan. Kreivin alaiset tiesivät loppunsa, mutta pitivät kuolemaa tässä tehtävässä kieltäytymistä parempana. Moni kuoli, mutta Kreivi Pen sai sen minkä oli halunnutkin. Viisauden Puut tuhoutuivat.

Jaaron tunsi kyynelien pakkautuvan paikkaan, johon ne kerääntyvät ennen kuin virtaavat poskille. Silmät sumenivat, eikä Jaaron oikein tiennyt itkettikö häntä teksti, joka oli kenties parasta mitä Jaaron oli koskaan lukenut vai se, että tekstin oli kirjoittanut isä, jota Jaaron ei koskaan ollut tuntenut. Jaaron käänsi seuraavan lehden paperipinosta esille. Hänellä meni hetki ennen kuin tajusi mitä tuijotti. Toinen sovitellessa palikoita uusille paikoilleen.

Uusi sivu ei ollutkaan isän mustekynän jälkeä. Se oli tietokoneprintti uutisesta vuosien takaa. Kuvassa savusi kaksi korkeaa pilvenpiirtäjää. Isä oli piirtänyt tornien päälle mustan linnun, raattajan.

Jaaron muisti Sakun äidin joskus puhuneen tuosta tapauksesta. Kuvanheen epäuskoa, joka oli vallannut, kun tv:ssä pyöri suorana lähetyksenä toisen koneen osuminen torniin. Päivä vaati kokonaisuudessaan melkein 3000 uhria.

Jaaron tunki sydämensä tahdin kiihtyvän. Hän kiirehti seuraavalle sivulle. Se oli samaa kuin edellinenkin. Uutinen, valokuva. Fantasiamaailma hämärtyi ja todellisuus ponkaisi silmille. Jännitys vaihtui tosimaailman kauhuihin. Seuraava liuska. Seuraava uutinen. Kuvassa Jaaronia tuijotti nuori mies, Pessi Gepardi, joka oli järkyttänyt ihmisten turvallisuuden tunnetta viemällä pommin keskelle arkista kauppamatkaa. Isän käsialalla oli miehen kuvan viereen tuhrattu sanat: HÄN EI TARKOITTANUT. ANTAKAA ANTEEKSI, MUTTA ÄLKÄÄ UNOHTAKO.

Uutisjuttuja oli kymmeniä. Yhdessä muisteltiin torneissa kuolleita, toisessa kunnioitettiin sankarillisesti toimineita palomiehiä, kolmannessa puhui vanhan, aivan liian aikaisin vanhentuneen miehen ääni pojastaan, joka kantoi pommia. Jaaron tunnisti isän pyynnön itsessään. Antakaa anteeksi. Antakaa hänelle anteeksi. Se oli hänen poikansa. Ei hän.

Jaaron oli melkein jo unohtanut Serron, Ludiuksen ja Aaron kääntäessään esiin paperipinon viimeisen sivun. Se ei ollut uutinen, eikä se ollut isän kynän kirjoittamaa. Jaaron tunki käsialan. Äiti oli kirjoittanut sen. Paperin yläreunaan oli raapustettu päivämäärä, jonka aikoihin Jaaron oli ollut ihan vauva vielä, parinkuukauden vasta.

*Ajan pohjalla, ajattomuudessa, aika on kadonnut.*

*Jokainen minuutti voisi olla tunti, päivä.*

*Kolme minuuttia koko elämä, ikuisuus.*

*Pieni mies*

*miksi eksyit? Miksi olit jo menossa?*

*Lähdössä pois?*

*Lääkäri sanoi, että kolme minuuttia myöhemmin se olisi ollut kätkytkuolema.*

*En olisi selvinnyt ilman häntä. Tapio ei olisi selvinnyt.*

Äidin kauniin käsialan alla oli isän tikkukirjaimilla sanat AARO SELVISI. ME SAIMME PITÄÄ HÄNET. Jaaronin otsa juovittui rypyille.

*Sinun pitää olla varovainen Aaro.*

Sanat saivat tutun äänen. Jaaron tunnisti mummon. Mummo oli kutsunut häntä Aaroksi. Jaaron naputti sormillaan pöydän pintaa. Äiti oli omalla paikallaan olohuoneessa ja kellosta päätellen katseli Salattuja elämiä. Jaaron ei tarvitsisi ottaa montaakaan askelta ja huikata olkkarin ovelta varmistaakseen asian. Jaaron oli varma, että äiti oli käynyt isän työhuoneessa ja nähnyt sotkun, mutta Jaaron ei ollut varma halusiko hän puhua äidin kanssa papereista.

Minun täytyy tietää. Minun täytyy olla varma, Jaaron ajatteli ja asteli huoneesta.

– Äiti, hän kuiskasi, kun ei muuhunkaan pystynyt. – Äiti, hän sanoi hieman kovempaa. Äiti istui juuri siinä missä Jaaron oli tämän kuvitellutkin istuvan. Jaaron näki kaukaa sen mitä ei normaalisti voinut sietää, mutta joka nyt saattaisi olla siunaus. Äiti oli juonut. Yrittänyt hukuttaa ikäväänsä ja yksinäisyyttään viinaan, mutta Jaaron oli oppinut paljon ennen äitiä, etteivät ne pirut kuolleet niin.

– Äiti, Jaaron sanoi vielä kerran ja äiti nosti hieman harittavan katseensa. Kasvot levisivät hampaat osittain paljastavaan hymyyn ja äiti näytti amerikkalaisen elokuvan teennäiseltä kotirouvalta.

– Mitä muruseni? äiti kysyi.

– Äiti. Mä löysin tällaisen. Kertooko tää musta? Jaaron meni suoraan asiaan, asteli äidin viereen ja laski paperin tämän syliin. Äiti katsoi tekstiä. Kaikesta näki, että hänellä meni hetki ymmärtää mistä oikein oli kyse.

– Mistä sä löysit tämän? äiti kysyi ja katsoi Jaaronia melkein selvin silmin. Alkoholi pehmensi ja sai äidin näyttämään lähinnä hölmistyneeltä.

– Se vaan tuli vastaan, Jaaron yritti kierrellä.

– Tuli vastaan. KävelLEN vai mopolla? äiti sanoi ja nauroi.

– Ei kun, Jaaron mielti mitä sanoa. Millä saisi äidin vastaamaan?

– Mä tiedän, että sä pengot isäs papereita. Mä tiedän sen. Sun pitää olla varovainen niiden kanssa. Ne ei ole sitä mitä sä luulet,

äiti sammalsi pienesti. Jaaron tiesi, että jos joku olisi huomauttanut asiasta, äiti olisi kieltänyt kaiken. Äiti ei uskonut, että kukaan huomasi.

– Mitä ne on? Jaaron onnistui livauttamaan kysymyksen mielestään sopivaan väliin. Jos äiti nyt oli päättänyt juuri tänä iltana juoda ja olla vieläpä muutenkin hyvällä tuulella, Jaaron ottaisi kaiken irti tilaisuudesta.

– Tää. Tää on mun päiväkirjaa. Yritin kirjata silloin ajatuksia ylös, mutta en mä niinku ole koskaan mikään kirjoittaja ollut. Isäsi oli toista maata, äiti ohitti Jaaronin kysymyksen näppärästi, mutta vastasi kaikkein tärkeimpään.

– Kertooko tää niinku – musta? Jaaron kysyi. Äiti huokaisi syvään ja ryysti pitkän hörpyn kahvikupista. Jaaron tiesi, ettei kuppi ollut tänä iltana kahvia nähnytkään.

– Joo. Kyllä se kertoo susta. Sä olit vähän sellainen. Dramatiikantajuinen jo vauvana, äiti tyrskähti hysteriseen nauruun. – Mä olin silloin melkeen paskat housussa sun vuoksi. Olin ihan varma, että me menetetään sut. Valvoin öitä ja vahdin, että hengitätkö sä. Varmaan siksi isäsi ei koskaan halunnut toista lasta. Sussa oli meille tarpeeksi valvomista, äiti jatkoi.

– Mä olin niinku kuolla? Jaaron toisti itseään, mutta ei huomannut sitä.

– Joo, joo. Sellainen sä olit. Pidot huolta, että koko maailma pyörii sun ympärillä. Vaikka pyöri se muutenkin. Vähintäänkin isäsi piti siitä huolen.

Jaaron laski katseensa ja tuumaili kannattaisiko yrittää hämätä äitiä kertomaan enemmän isän kirjoituksista. Hän silmäili äitiä. Äiti saattoi kyllä olla juovuksissa, mutta ei tarpeeksi. Oli liian suuri riski, että hän muistaisi koko jutun huomenna ja ei pitäisi muistamastaan.

– Ok, Jaaron tuumasi ja liukeni takaisin omaan huoneeseensa. Hän istui alas. Pienen hetken tuntui kuin äidin humaltuminen olisi valunut Jaaroniin. Hän tarttui isän kynään ja lennätti sitä pitkän paperia. Sanoista syntyi kirjoituskerhon työ. Se ei ollut tarina. Se oli runoa, riimiä.

Mä oon Jaaron Etelävesi,  
ja tarinalintu mun suoniin pesi.  
Mä sanoja pistän perä perään,  
ja kohta jo fanien kiljuntaan herään.  
Musta tulee Tolkien, Rowling ja King,  
oon kaikkien mielestä in.

Se oli täynnä uhmaa ja voimaa. Jaaron oli päättänyt olla sanojen mittainen. Hän oli paras.

Kirjoituksen jälkeen uho hylkäsi Jaaronin. Hän tajusi, ettei ollut lukenut seuraavan päivän kirjoituskerhoa varten mitään. Hän käveli edes takaisin olohuoneen kirjahyllyn viertä ja yritti keksiä kirjaa, johon tarttua. Hän mietti mikä näyttäisi siltä, että yö riittäisi edes jonkinlaisen kuvan muodostamiseen tekstistä ja kirja olisi esittelykelpoinen. Lopulta Jaaron tarttui Sudenmorsiameen ja heittäytyi huokaisten sängylleen.



## Luku 10

Aamulla valvottu yö painoi. Jaaron oli kuitenkin onnellinen siitä, että oli saanut kirjan luettua. Ainakin jotenkin. Tosin häntä pelotti muistaisiko mitään. Osaisiko sanoa jotain järkevää? Miten esitellä kirja, joka tuli ahmittua melkein yhteen putkeen. Tuulikki seisoi koulun pihalla yksin. Näky oli niin vieras, että Jaaron osasi heti odottaa jotain erityistä. Heti, kun Tuulikki bongasi Jaaronin, hän juoksi pojan luo.

– Jaaron hei, Tuulikki sanoi varovaisesti. – Mä olen vähän miettinyt.

– No moi vaan sullekin, Jaaron sanoi ja virnisti.

– Moi moi, Tuulikki vastasi ja irvisti. – Mua on vaivannut tässä yksi juttu. Täällä tapahtuu musta tosi kummia juttuja. Ootko sä huomannut?

– Kummia juttuja. Tuulikki-kultaseni, Jaaron nielaisi. Viimeinen sana oli äärimmäistä ironiaa, johon Jaaron uskoi hukuttavansa Tuulikin epäilyt, mutta läppä takertuikin Jaaronin kurkkuun. Läppävika. – Tää on yläaste. Täällä kaikki on vähän niin kuin ding-ding-ding. Sä oot itsekin vähän sellainen, enkä mäkään ihan normaali taida olla. Se on oikeestaan tosi haastava noin niinku terminä. Normaali. Kuka sanoo mikä tai ketä on normaali? Jaaron tiesi ylittäneensä hyvän vitsin rajan jo kauan sitten, muttei kyennyt lopettamaan.

– Äh. Anna olla. Sä oot ihan... epänormaali. Yhtä epänormaali kuin kaikki muutkin täällä, Tuulikki tiuskaisi.

– Enks mä just niin sanonut? Jaaron sanoi.

– Niin, mutta. Mä tarkoitin, että poikkeuksellisen kummia. Ei sellaisia mitä nää tyypit yleensä sekoilee. Mä en nyt puhu Innin

pinkistä irokeesista tai Roosan viidennestätoista lävistyksestä, Tuulikki selitti.

– Viidennestätoista? Missä se kaikki rauta oikeen on? Eikun älä kerrokaan. Mä en haluu tietää. Miten sen vanhemmat antaa sille luvan?

– Tää on niin just tätä, Tuulikki huokaisi ja peitti kasvot kämmeniinsä.

– Mitä?

– Tätä. Tää keskustelu. Tää ei ole nähnytkään mitään normaalia, Tuulikki pyöritti päätään.

– No tässä on niin kuin mä. Ja niin kuin sä. Mikä tässä vois normaalia olla? Jaaron kysyi, vaikka oli Tuulikin kanssa täysin samaa mieltä. Hän oli varma, että olivat Tuulikin kanssa puhuneet viimeisen viikon aikana enemmän kuin koko peruskoulussa. Hän oli aina haaveillut siitä mitä Tuulikille sanoisi, jos uskaltaisi ja tässä he nyt olivat. Puhumassa Roosän lävistyksistä.

– Siis. Mä tarkoitan niitä kaneja ja Nina väitti, että sillä oli taskussa lohikäärme. Eihän se tietty voi paikkansa pitää. Ei. Ei, vaikka kuinka olisi kaneja, niin ei sentään lohikäärmeitä. Eihän sellaisia ole olemassakaan. Ja tiedätkö mitä? Nina väitti, että se piirsi sen lohikäärmeen ihan itse. Mä oon ihan valmis vannomaan, että se piirsi sen niillä sun kynillä, Tuulikin tarkkanäköisyys pelotti Jaaronia.

– Piirsi loharin mun kynillä ja hups se niin kuin muuttui todeksi? Niinkö sä meinaat? Jaaron sanoi ja nauroi, mutta kuuli itsekin naurunsa väkinäisyyden.

– Niin just. Mä oon vähän katsellut tyyppejä. Viime viikon aikana on tapahtunut aika paljon kummia asioita. Inni piirittää Annia. Mä oon ihan saleen varma, että se sen pinkki irokeesikin liittyy jotenkin asiaan.

– Siis onko sillä oikeesti pinkki irokeesi?

– On on. Se ei oo oikein Inniä, mutta se voisi hyvinkin olla Annia. Sitten se Netan biisi. Onhan Netta aina ollut niin kuin hyvä laulamaan, mutta onko se nyt sentään oikeesti niin hyvä? Mä kuulin väitteen, että sillä olisi jo melkeen levysopimus takataskussa. Se tyttö elää jotain kirjoitettua unelmaa, Tuulikki selitti.

– Kirjoitettua? Mitä sä tarkoitat? Jaaron kysyi.

– Kappas. Sä tajusit. Sä tartuit sit just siihen mitä mä tarkoitin. Mä oon miettinyt näitä juttuja ja näitä tyyppejä. Kaikkia yhdistää yksi juttu. Me kaikki ollaan kirjoitusporukassa. Me kaikki saatiin sulta kynät, Tuulikki sanoi ja tuijotti Jaaronia niin tiukasti suoraan silmiin, että poikaa melkein sattui yrittäessään väkisin pitää katseesta kiinni.

– Meinaatko sä, että ne on jotain taikakyniä? Jotain sellaista, joka muuttaa haaveet todeksi? Salli mun nauraa. Mä nauran sulle, Jaaron sanoi ja nauroi. Nauru oli aikaisempaakin väkimmäistä.

– Sä oot ilkee, Tuulikki sanoi. Pienen hetken Jaaron mietti pitäisikö hänen kertoa Tuulikille. Myöntää, että samat ajatukset olivat käyneet hänenkin mielessään. Tuulikki vastasi Jaaronin kysymykseen tietämättä sitä. Tyttö veti kädet puuskaan ja käveli pois. – Kerhossa nähään, Tuulikki huikkasi.

Koulutunnit kuluivat tuskastuttavan hitaasti. Jaaronilla oli aivan liikaa aikaa miettiä kummallisia tapauksia ja kyniä. Päivän mittaan Jaaron tajusi, että jos taikakynät olivat totta, Tuulikille valehtelusta ei tulisi mitään. Tyttö oli huomannut täsmälleen samat jutut kuin Jaaronkin. Jos kirjoituskerhon tekstit sivuaisivat tapahtumia edes osittain, Jaaron ei pystyisi pakenemaan. Lopulta Jaaron nielaisi jännityksen. Alistui oivallukseen siitä, ettei voisi asialle mitään. Jos tapahtumat oli kirjoitettu kynillä, Tuulikki saisi tietää ja sitten täytyisi vain soveltaa sen mukaan. Valitettavasti Jaaron ei tuntenut soveltamista vahvimmaksi alueekseen.

– No niin, miltä tehtävä tuntui, opettaja kysyi kirjoituskerhon aluksi. Porukka oli vasta juuri ja juuri saanut istuttua alas. Opettaja vilkaisi kelloa. Netta nosti käden pystyyn ja sai ensimmäisen vuoron.

– Musta tää oli hauska tehtävä. Tuli mietittyä omia juttuja ihan uudelta kantilta, Netta vastasi.

– Lukisitko tekstisi? opettaja kysyi. Netta vilkuili hermostuneena ympärilleen. Muut olivat hiljaa. Jokainen pystyi asettumaan Netan asemaan. Köysi kuristui kurkulla. Jokainen tiesi, että se oma vuoro tulisi pian. – Tätä me täällä harjoitellaan. Opetellaan esittämään

oma juttu. Opetellaan ottamaan palautetta vastaan. Ja opetellaan antamaan hyvää palautetta, opettaja selitti. Netta nypläsi paperiaan hetken. Jaaron huomasi isän kynän Netan pöydällä. Jaaronia puis-tatti. Hän toivoi, ettei ikinä olisi antanut kyniä pois. Netta rykäisi ja aloitti lukemisen:

*Minä. Minä olen Netta Mäensivu ja minulla on kolme pik-kusiskoa ja kaksi pikkuveljeä. Lisäksi minulla on tietysti äiti ja isä ja meillä on kaksi koiraa. Koirien nimet ovat Jaakko ja Jooseppi. Ne ovat kultaisia noutajia.*

*Minulla on yksi suuren suuri haave. Minä tykkään laulaa. Olen käynyt musiikkiopistolla jo viisi vuotta laulutunneilla ja haaveilen, että osallistun Idolsiin vielä joskus. Antti Tuisku on suosikkini ja toivon, että voisin olla joskus yhtä suosittu kuin se.*

Netta. Jaaron piirsi mielessään rastin tytön nimen eteen ja huokaisi. Seuraavana vuorossa oli Anni.

– Mä kirjoitin vähän vapaammin. Kirjoitin mä-muodossa, mutta en musta. Halusin kirjoittaa jostain vähän luovemmasta näkökulmasta. Mä oon niin, tyttö sopersi. Opettaja nyökkäsi ja Anni lipui omaan tarinaansa.

*Minä. Mä seisoin koulun pihalla ja tuijotin yhtä poikaa. Se oli koko koulun upein tyyppi. Kaikki tytöt kyttäsi aina sitä ja sen mopoa. Sillä oli aina tukka hyvin, useimmiten irokeesi. Tällä hetkellä pinkki.*

Jaaron puraisi kieleensä. Anni. Rasti. Jaaron ei uskaltanut edes vilkaista Tuulikkiin päin. Hän tiesi tytön kuohahtelevan mitä minä sanoin – aaltojen tahtiin. Ninan kirjoitus oli jotain tuiki tavallista selostusta siitä millainen tyttö se oikein oli. Jaaron kurkotteli näh-däkseen Ninan paperin. Aivan kuten Jaaron oli arvellutkin. Tekstiä ei oltu kirjoitettu kynällä. Se oli tietokoneen tasaisen tylsää merkki-jonoa. Ninan kohdalla Jaaron ei kuitenkaan kaivannut varmistusta.

Hän tiesi jo. Lohikäärmeen lieskat piirsivät rastin Ninan nimen kohdalle.

Jaaron tuijotti Tuulikkoa tarkasti, kun tuli tämän vuoro lukea oma tekstinsä. Hän keskittyi kuuntelemaan. Tuulikki oli pohtinut muiden kuvioita, mutta omistaan ei ollut hiiskahtanutkaan. Jaaron mieltä näin. Milloin Tuulikki oikein oli keksinyt kynät? Jaaron ajatteli, että tyttö olisi palanut halusta testata kynien taikaa. Ehkä Tuulikki olikin kokeillut, mutta jotain sellaista, joka ei ollut koulussa nähtävissä. Tuulikki kirjoitti minästä, joka oli pieni otus rohkean ja reippaan tytön sisällä. Kertoi tunteista, jotka Jaaronin oli helppo kuvitella Tuulikille juuri sillä hetkellä. Tyttö seisoikin tuijotuksen alla selkä suorana ja hievahtamatta, mutta äänessä Jaaron kuuli pienen värinän. Hän oli varma, ettei kukaan muu huomannut sitä.

Jonnan minä kurkotteli tulevaisuuteen.

*Musta tulee eläinlääkäri ja mä teen päivät pitkät töitä lemmikkien kanssa. Etenkin kanit on lähellä mun sydäntä.*

Jaaron tunsikin Tuulikin armottoman tökkäisyn käsivarressaan.

– Sulla on selittämistä, Tuulikki kuiskasi.

– Tiedän, Jaaron vastasi eikä ketutuksella ollut mitään rajaa. Jaaron vilkuili ympärilleen hermostuneena. Hän muisti mitä oli kirjoittanut ja ajatus vihlaasi. Hän ei halunnut lukea sitä ääneen ja olisi suinkin ollut mahdollista, hän olisi pyyhkinyt koko kirjoituksen olemattomiin. Oliko hän kirjoittanut unelman todeksi? Lähettänyt jonkinlaisen onnenpotkun tulevaisuuden Jaaronille?

– Raisa. Luetko sinä seuraavan? opettaja kysyi ja vilkaisi taas kelloa. Raisa nousi ylös hitaasti. Kuka tahansa pystyi näkemään, että tyttö vapisi, mutta kukaan ei näyttänyt kiinnostävän mitään huomiota. Nina ja Netta kuiskivat jotain keskenään.

*Minä olen Raisa. Minä olen aina yksin. En haluaisi olla, mutta se on ilmeisesti minun roolini täällä yläasteella. Joku sanoi joskus, että yläaste on kaikille vaikeaa. Minä en usko siihen. Tai aina-*

*kin toisilla on tosi paljon vaikeampaa kuin toisilla. Minä olen aina yksin. Tosin parempi on olla yksin, kuin kiusaajien keskellä. Minä en haluaisi olla muiden mukana. Siinä sattuu. Ne huutaa ja haukkuu ja sanat satuttaa miljoona kertaa pahemmin kuin lyönnit.*

Raisan sanat päättyivät täydelliseen hiljaisuuteen. Jopa Nina ja Netta olivat lopettaneet pälinänsä ja kääntyneet tuijottamaan Raisaa. Hiljaisuus oli pistävää, viiltävää hiljaisuutta. Sellaista, jonka toivoo jonkun katkaisevan. Kenelläkään ei vain ollut sanoja yhtään sen enempää kuin Jaaronillakaan.

– Hyvä Raisa. Olet hyvin saanut kiinni kiusatun tunteista, opettaja sanoi ja naputti sormillaan pöydän kantta. – Ketäs täällä ei ole vielä lukenut omaa tekstiään? Kaisu? Luetko sinä?

Jaaron tunki pystyneensä väistämään luodin taas, vaikka tiesikin, että hänen vuoronsa täytyisi olla seuraavana.

– Mä en kirjoittanut itsestäni, Kaisu selitti. – Tää nyt on tällainen.

*Mä olen prinsessa, kaikista kaunein. Mulla on kauneimmat hiukset koko maailmassa ja kaikki ihailee mua. Olen jokaisen pojan päiväunissa. Äiti ja isä antaa mulle kaiken mitä ikinä vain haluan ja mä voin tehdä ihan mitä vaan. Moni on mulle kateellinen. Sillä oonhan mä prinsessa.*

Tuulikki tirskahti. Kirjoitus oli niin Kaisua, ettei siitä voinut erehtyä. Valitettavasti Jaaron tunnisti tekstistä omansa. Samanlaista starauhoa. Kaisun tekstistä saattoi sentään sanoa, että se kuvasi juuri sitä äidin ja isin prinsessaa, joka Kaisu oli. Jaaronin tekstissä seiska miikan aineenkirjoittaja valloitti maailmaa.

– Jaaron, opettaja sanoi ja Jaaron tiesi, ettei pääsisi enää pakoon. Jaaron nousi ylös ja tunki yhteenkuuluvuutta Tuulikin pienen minän ja tärkevän Raisan kanssa. Mikään ei olisi voinut olla sitä hetkeä kamalampaa.

– Mä oon Jaaron Etelävesi ja tarinalintu mun suoniin pesi. Mä sanoja pistän perä perään ja kohta jo fanien kiljuntaan herään. Musta tulee Tolkien, Rowling ja King. Oon kaikkein mielestä in.

Riimit soljuivat Jaaronin suusta ja hänestä tuntui kuin olisi hakannut sanoja kallioon. Hän halusi vetää ne pois. Toisin kuin olisi voinut kuvitella, Jaaron ei tuntenut onnistumisen riemua, ei odotusta, ei räjähtävää onnea ajatuksesta, että kaikki se uho saataisi muuttua todeksi. Jaaronia kauhistutti.

– Tämä oli nyt tällainen ensimmäinen harjoitus, opettaja sanoi. – Ensi viikon tekstit kopioin teille kaikille ja saatte antaa niistä palautteet muille. Harjoitellaan kriittistä lukemista ja hyvän palautteen antamista. Ja jokainen harjoittelee palautteen ottamista vastaan. Kommentti – se oli ihan hyvä – ei auta meistä ketään kehittymään kirjoittajana. Pitää nähdä se missä on korjattavaa, opettaja selitti. – Tänään minulla on vähän kiire, joten käydään vain läpi teidän lukemiset. Ensi kerralla sitten enemmän kirjoitustehtäviä.

Näin tehtiin. Kaikki kuvasivat lukemaansa muutamalla niin ympäripyöreällä sanalla, ettei Jaaron tuntenut poikkeavansa joukosta. Tuulikki loisti kertoessaan Silmarillionista. Jaaron rakasti loistetta.

– Ja sitten. Ensi viikon tehtävä. Tällä kertaa jokainen sitten oikeasti täyttää sen kaksi liuskaa. Ei loruja, ei lällätyksiä, ei räppi-riimejä vaan kaksi liuskaa proosatekstiä. Tällä kertaa aiheeksi tulee: Pelkoni, opettaja opasti ja Jaaron tunsu käden puristuvan kurkunkunsa ympärille.

– Nyt anna tulla, Tuulikki kivahti Jaaronille tämän pakatessa tavaroita reppuun.

– Ei tässä, Jaaron kivahti. Hän näki Netan ja Ninan kääntyvän häneen päin ja tuijottavan kulmat kurtussa ihmetellen. – Menään, Jaaron sanoi, tarttui Tuulikkia käsivarresta ja veti tämän luokasta käytävään ja pihalle.

– Hei hei hei, kyllä mä osaan kävellä ihan itsekin, Tuulikki tuhisi. Jaaron repi tytön kauas ovesta ja pälyili epäileväenä ympärilleen. – Ei ketään. Ei missään. Ei näy. Kerro. Mistä hitosta tässä oikeen on kysymys?

– Mä en tiedä, Jaaron tiuskaisi.

– Et tiedä? Jopa mä tiedän. Ne sun kynät. Ne on jotenkin lumotuja. Ne kirjoittaa jutut todeksi, Tuulikki sai sanottua ja pysähtyi sitten epäuskoisena tuijottamaan eteensä. Aivan kuin ei olisi itsekään käsittänyt että oli juuri sanonut aivan kuin suurimmankin elämäntotuuden ja viisauden.

– Joo, mä tiedän. Mä tiedän, että niissä on jotain, mutta mä en tiedä mitä, miksi tai miten ne toimii, Jaaron sai sanottua. Tuulikki ei enää kysynyt. Hän oli muuttunut yhdeksi kysymysmerkitseksi.

Jaaron kertoi Tuulikille kaiken minkä tiesi. Hän kertoi isästä, joka oli istunut työhuoneessa kirjoittamassa aina kuin suinkin vain oli mahdollista. Hän kertoi kynistä, joita ei koskaan saanut käyttää. Sakusta, Sakun kädestä, isän teksteistä, lehtileikkeistä. Jaaron kertasi koulukaverien kirjoitukset, todeksi muuttuneet unelmat, kummalliset sivujuonteet.

– Sä siis oikeasti meinaat, että ne on jotain taikakyniä? Tuulikki kysyi. Jaaron yritti punnita keskustelua. Oliko se epätodellisinta ikinä vai olivatko he tulleet jo pisteeseen, jossa taikakynistä puhuminen oli maailman luonnollisin asia? Jaaron nyökkäsi.

– Mutta, Tuulikki kuiskasi. Jaaron näki tämän kasvoilta, että tyttö mietti samaa kuin poikakin. – Mutta opettaja, Tuulikki sai sanottua.

– Antoi meille tehtäväksi kirjoittaa peloista, Jaaron kuiskasi. Tuuli löi pihapuissa kylmänä. Hetkeä aikaisemmin Jaaron oli miettinyt millaista olisi, jos kynät kirjoittaisivat unelmia. Nyt hän katsoi silmiin pahinta pelkoaan. – Meidän on saatava kynät pois.



## Luku 11

Tuulikki istui myöhään Jaaronin huoneessa. Suurimmaksi osaksi he olivat hiljaa. Kumpikin tiesi mitä piti tehdä, mutta ei miten. He olivat hiljaa myös aamulla kävellessään yhdessä kouluun. Mitään ei sovittu, mutta jotenkin molemmat vain tiesivät, että näin sen kuului mennä. He olivat kaksi salaisuuden kantajaa, joiden oli suoritettava sankaritekoja.

– Mitä me voimme sanoa muille? Jaaron sanoi viimein ääneen kysymyksen, joka painoi hänen mielessään.

– Tarvitseeko meidän sanoa? Jos sanot vain, että haluat kynät takaisin? Tuulikki kohautti olkiaan. Hänen mieltään painoi täsmälleen sama pelko kuin Jaaroniakkin. Kirjoittajaryhmän kotiläksy ei ollut muuttunut kirjoitukseksi, eikä Tuulikki aikonut kirjoittaa sitä Jaaronin kynällä. Jaaron pisti kaiken toivonsa sen varaan, ettei kukaan muukaan ollut vielä ehtinyt.

– Miksi hitossa sen maikan piti sellainen aihe meille antaa? Jaaron tuskaili puoliääneen. Tuulikki ei ehtinyt sanoa mitään. Koulurakennus piirtyi tummia pilviä vasten tien päässä. Hetki sitten aamu oli näyttänyt vielä ihan tavalliselta ja oikeastaan kauniilta kevättälven aamulta, mutta nyt kaikki oli synkkää.

Jaaron tunsu painon harteillaan lisääntyvän jokaisella askeleella. Eikä se ollut vain pelko ja huono omatunto. Ilma koulun lähellä tuntui raskaammalta kuin tiivistyien koko ajan. Tuuli puhalsi, näytti keräävän myrskyä. Jaaron vilkaisi Tuulikkipä ja tiesi tämän ajatukset, vaikkei kumpikaan sanonut sanaakaan.

– Mitä nuo ovat? Tuulikki kysyi ja osoitti sormella kuin aseella mustia otuksia, jotka leijailivat koulun yläpuolella.

– Lepakoita! Päivällä? Jaaron halusi kysyä mitä, miksi, mutta tiesi kysymykset turhiksi. Kaikki oli kynien syytä. Koulun pihalta kuului kirkaisu. – Mennään! Jaaron huusi ja tarrasi Tuulikkoa kädestä.

Koulunpihalla tilanne oli pahempi kuin Jaaron oli ajatellut. Pienten puolelta juoksi lapsijoukko kirkuen isompien sekaan. Kulman takaa ilmestyi pitkä, karvainen jalka, toinen, kolmas, yhteensä kahdeksan jalkaa ja suunnaton hämähäkin ruumis. Lepakot liittelivät ja tekivät syöksyjä ihmisjoukkoon. Sieltä täältä hiekan seasta nousi pitkiä, kirjavia käärmeitä, jotka nousivat luikerrellen haistelemaan ilmaa.

– Lapset! Tänne! Lapset sisään! huusi puukässänmaikka ovelta. – Äkkiä nyt. Äkkiä kaikki sisälle! hän karjui. Maurin rinnalle ilmestyi Jaaronin luokanvalvoja, joka jähmettyi paikoilleen. – Äkkiä. Soita jonnekin. Hae joku, Mauri ohjeisti ja säntäsi pihalle. – Kaikki, kaikki, kaikki, äkkiä sisälle!

Jaaronista tuntui, ettei hän ehtinyt edes ymmärtää mitä ympärillä tapahtui, kun Tuulikki ponkaisi juoksuun. Hän ryntäsi eka- ja tokaluokkalaisten ja hämähäkin väliin ja hoputti pieniä.

– Nyt mennään. Juostaan. Juostaan yhdessä sisälle! Tuulikki huusi ja lapset juoksivat. Jaaron säntäsi Tuulikin avuksi. Mauri näki tilanteen ja suuntasi itse isompien oppilaiden luo.

– Nyt kaikki. Meidän kaikkien on päästävä pois täältä! Mauri huusi.

– Jaaron! Jaaron! Jaaron kuuli huudon ja etsi katseellaan sen lähdeä. Piha oli yhtä kaaosta. Moni oli päässyt jo sisälle, moni juoksi kohti ovea, mutta moni näytti olevan liian paniikissa toimiakseen järkevästi. – Jaaron! Kaisu huusi ovelta. Jaaron vilkuili ympärilleen. Hetken hän kuvitteli Kaisun yrittävän varoittaa häntä jostain. Hetken huutavan häntä sisälle turvaan. Sen hetken jälkeen Kaisu säntäsi pihalle ja Jaaronin luo. Jaaron näki jo kaukaa, että Kaisulla oli sydämellä jotain jättiläishämähäkkiä suurempaa. – Jaaron! Kaisu huusi ja rynni kohti poikaa kuin vailla minkäänlaista järkeä. Jaaron näki törmäyksen tulevan, hän astui askeleen taaksepäin ja nosti kädet ylös ottaakseen tytön vastaan.

– Kaisu! Tuulikki huusi saadakseen tytön pysähtymään, mutta tämä säntäsi suoraan päin poikaa. Pienen hetken Jaaron piti Kaisua käsiensä suojassa ja tunsu tytön vavahtelevan. Sitten Kaisu nosti katseensa ja tuijotti Jaaronia silmiin.

– Tapahtuuko kirjoitukset? Kaisu kysyi niin hiljaa, että Jaaron kuuli sanat vain juuri ja juuri muun metelin yli.

– Jaaron. Kynät! Tuulikki huusi. Jaaron katsoi tyttöä epäuskoinena. Eihän tämä voinut tarkoittaa sitä? Eihän? – Jaaron! Kynät! Pelasta meidät! Tuulikki huusi. Hämähäkki oli saavuttanut Jaaronia, Tuulikkia ja heidän edellään juosseita lapsia. Nyt Tuulikki, Jaaron ja Kaisu seisoivat keskellä koulun pihaa ja hämähäkki heilui loputtomilta tuntuvien jalkojensa varassa heidän päällään.

– Jaaron! Tuulikki! Kaisu! Äkkiä! Mauri huusi ja juoksi kohti ovea puunrungon paksuisen käärmeen luikerrellessa hänen perässään.

– Anna mennä nyt saatana! Tuulikki huusi. Jaaron heitti repun selästään maharepuksi ja repi auki vetoketjun. Hän veti esille paperin ja – kynää hän ei alkuun löytänyt.

Minä unohdin ne kotiin, Jaaron ehti ajatella. Eihän minun pitänyt käyttää niitä tänään. Hän oli aivan varma. Ja vaikka kynät olisivat olleetkin täällä, mitä hän olisi voinut? Hän tiesi kynien kirjoittavan todellisuutta, mutta pyyhkekumeiksi ei kynästä ollut. Jaaronin sormet osuivat kynään repun pohjalla ja samalla hän näki silmissään sen kaiken.

Oli kuin koko koulun piha olisi muuttunut toisenlaiseksi. Jaaron näki hämähäkin, Maurin, käärmeen, lepakot, Tuulikin ja Kaisun, mutta sen kaiken päällä oli kuin jokin toinen kuva. Tuossa kuvassa seiso i aukealla nuori mies, jonka kasvoja Jaaron ei nähnyt. Mies oli pukeutunut huppuviittaan, jonka huppu peitti kasvot. Mies nosti käden ja pyyhkäisi ilmaa. Eleen perässä nousi tuuli, joka puhalsi suunnattoman hämähäkin mukaansa. Hämähäkki lensi puhurin mukana ja oli silti paikoillaan. Mies nosti molemmat kädet yläpuolelleen ja näytti iskevän ilmaa edessään. Taivaalle syöksyi parvi mustia kotkia, jotka nokkivat lepakot pakosalalle ja tarrasivat käärmeisiin. Kotkat olivat suunnattomia, mutta silti niitä tarvittiin viisi kantamaa suurinta käärmettä pois.

– Tuulikki. Kaisu. Juoskaapois! Jaaron huusi ja heittäytyi mahalleen maahan. Hän tuijotti paperia suunnattoman pakokauhun hallitessa.  
– Tän täytyy onnistua, Jaaron kuiskasi itselleen.

Jaaron

Hän kirjoitti paperille. Kynästä ei ollut kumiksi, mutta samassa J näytti pyyhkiytyvän pois, samoin n. Jaaron näki niiden heikon jäljen paperissa. Pienen a:n päälle näytti kuin taikaiskusta piirtyvän suuri A.

– Anteeksi, Jaaron kuiskasi. – Mä en osaa vielä.

Aaro seiso i Tietojen tasangolla ja tuijotti silmiin kaaosta, joka oli ilmestynyt kuin tyhjästä. Hän tiesi Härmälän, suunnattoman hämähäkin, himoitsevan vertaan, mutta Aaro ei suinkaan aikunut luovuttaa.

Aarolla oli...

Jaaron jäät i. Hän ei keksinyt mitä hänellä muka olisi. Mitä niin suunnatonta millä voittaa kaikki se minkä muut olivat painajaisiltaan luoneet.

taskussaan temppuja, joista hän itsekkään ei ollut täysin tietoinen.

Sanat ilmestyivät paperille aivan tyhjästä. Jaaron tuijotti hämähäkkiä ja näki silmissään äskeisen kuvan toisinnon. Mies huitaisi ilmaa ja tuuli ryöpsähti myrskyisäksi vieden hämähäkin mukanaan.

Aaro nosti kätensä ja pyyhkäisi ilmaa. Aaro ei tuntenut elettä, mutta tiesi sen voiman. Tuuli nousi, hyök i ja ärj i. Se tarrasi Härmälään ja lennätt i tämän ilmaan.

– Minne? Minne tuuli vie jättihämähäkkiä? Jaaron kuiskasi. Hän näki hämähäkin nousevan ilmaan ja tanssivan ilmapyörteessä piru-

etteja. Jaaron tunsu helpotusta, mutta myös huolta. Hän ei halunnut lennättää Härmälää lähimmän päiväkodin pihaan.

*Tuuli kuljetti voimakkaalla puuskallaan Härmälän kauas merelle. Aaro tiesi, ettei vesi Härmälää tappaisi, mutta antaisi heille aikaa.*

Jaaron seurasi vaiti sanojen piirtymistä paperille. Oli kuin muste olisi tullut paperin väärältä puolelta läpi. Joku kirjoitti maasta.

*Aaro nosti kädet ilmaan. Hän epäröi hetken.*

Epäröinti hiipui pois. Tilalle muodostuivat sanat:

*Älä näytä pelkoasi.*

Samassa nuo sanat olivat poissa.

*Manaus, jonka Aaro lausui, tuli jostain syvältä selkäytimestä. Hän huusi tuuleen loitsua, jonka Korka-kuningas oli Serrolle aikanaan opettanut. Ilman täytti suurien siipien läiske. Mustat korkat täyttivät ilman. Ne hyökkivät poikki ilman saaden aikaan sekasortoa nahkasiipien joukossa. Pienet mustat nahkasiivet pyrkivät pakosalle. Katosivat pisteinä taivaanrantaan. Aaro lausui lisää sanoja, jotka olivat vieraita, mutta tuntuivat suussa tutuilta. Korkat laskeutuivat hiljaa alas ja tarrasivat maakärmeisiin valtaisilla kynsillään. Aaron suusta tuli sanoja, joita korkat pysähtyivät kuuntelemaan. Ne loivat katseensa taivaalle ja nousivat ilmaan maakäärmeet kynsisissään.*

Jaaron tuijotti paperia. Siellä täällä oli suttua. Käsiä oli kiireistä koukeroa, sieltä täältä oli pyyhitty, toisaalla muste tuhuriintunut Jaaronin käden alla. Jostain oli pyyhitty, jonnekin joku kirjoittanut sanan sinne, sanan tänne. Lauseen, joka vei tarinaa eteenpäin. Paperilla kaikki oli hyvin. Jaaronin korvissa kohisi, mutta hän kuuli

hiljaisuuden. Hetken hän katsoi paperia miettien uskaltaisiko edes katsoa ympärilleen.

– Jaaron! hän kuuli Maurin huudon ja nosti katseensa. Piha oli aivan tavallinen koulunpiha. Hämähäkki, lepakot ja käärmeet olivat poissa. Kaaos ja paniikki oli poissa. Mauri tuijotti ovelta Jaaronia Kaisu, Tuulikki ja rehtori vierellään. Oli kuin hetki painajaisesta heräämisen jälkeen. Se, jona hieroo unia silmistään ja miettii mikä oli totta ja mikä unta. Missä on raja?

*unimus.*

Paperin alareunaan syntyi viimeinen sana. Joku muu loitsi Jaaronin puolesta tärkeimmän loitsun.

– Jaaron! Tuulikki huusi.

– Jaaron! Kaisu huusi ja säntäsi Jaaronin luo pojan könytyssä istumaan.

– Oletko sinä kunnossa? rehtori kysyi astellessaan tyttöjen perässä Jaaronin luo.

– Joo! Ei tässä mitään, Jaaron sanoi ja pyyhki hiekkaa housuisaan. – Kamalan liukasta täällä pihalla, hän jatkoi ja ruttasi paperin taskunpohjalle.

– Mitä? rehtori kysyi.

– Kamalan liukas tää piha. Mä taisin kaatua, Jaaron sanoi.

– Pitäisi varmaan hiekottaa enemmän.

– Joo. Joo, sanon talkkarille tänään pari valittua sanaa, rehtori sanoi. Mauri käveli rehtorin jäljissä ja vilkuili taivaalle tietämättä mitä etsi.

– Näyttää ihan siltä kuin olisi myrsky tulossa, Mauri mutisi.

– Myrsky, joka vie mennessään jopa hämähäkit, Jaaron sanoi kokeillen ymmärryksen jäätä.

– Mitä? rehtori kysyi.

– Ei mitään, Jaaron vastasi nopeasti.

– Mutta nyt pitäisi lähteä tunnille, rehtori sanoi. – Te olette jo myöhässä.

– Joo. Me mennään, Tuulikki sanoi ja viittasi pienellä eleellä Jaaronia seuraamaan. Kaisu juoksi Jaaronin ja Tuulikin jäljissä.

– Sä teit. Sä teit sen! Tuulikki huusi. – Sä kirjoitit ne pois.

– Kirjoittaako kynät todellisuutta? Kaisu huusi.

– Miten sä teit sen? Tuulikki huusi. Jaaronilla ei ollut sanoja eikä vastauksia. Hän kaivoi paperin taskustaan ja näytti sitä Tuulikkille. Tuulikin otsa rypistyi. – Mitä tää sotku on? Tää ei ole sun käsialaa? Mitä tää on?

Jaaron pudisti päätään sanoakseen, ettei tiennyt yhtään sen enempää kuin Tuulikkikaan.

– Miksi sä annoit ne kynät meille? Kaisu huusi. – Saatanan saatanana. Mikä helvetin leikki tää sulle oli?

– Mitä sä oikein ajattelit? Mikä helvetin juttu tää oikein oli? Miksi? Miksi?

Jaaron tuijotti sumein silmin tytön vihaa täynnä oleviin kasvoihin.

– Mitä sä oikein raivoat? Tuulikki asettui Jaaronin ja Kaisun väliin. – Jaaron kirjoitti ne pois. Pitää vaan saada kynät pois ja kaikki on taas hyvin, Tuulikki järkeili.

– Hyvin! Kaisu huusi. – Hyvin? hän toisti. – Sä et tiedä mistään mitään. Et tajua yhtään mitään.

– Kaisu. Rauhoitu, Jaaron sanoi.

– Ihan vaan jättihämpiksii, lepakoita ja käärmeitä. Mä muuten pelkään niitä kaikkia, mutta en välitä niistä paskaakaan. Täyttäkööt koulun pihan, jos siltä tuntuu, Kaisu huusi. Ääni hajoili sirpaleiksi ja Jaaron näki kyynelien täyttävän silmät.

– Kaisu. Mikä sulla on? Jaaron huusi ja tarttui tyttöä olkapäistä. – Mikä sulla on?

– Mä, mä, mä, Kaisu hoki ja Jaaron pelkäsi tytön tukehtuvan sanoihin, joita tämä yritti sanoa. Tuulikki oli hiljentynyt odottamaan.

– Mä kirjoitin mun pelosta eilen. Mun ihan kaikista pahimmasta pelosta, Kaisu huusi. – Mä, mä, mä, Kaisu haki sanoja. – Mä tapoin sen! Kaisu romahti ja päästi hallitsemattoman itku-ulvahduksen.

– Kenet? Kenen kuolemaa sä pelkää? Jaaron kysyi. Kaisu tuijotti Jaaronia, mutta kyynelten keskellä ei ollut sanoja. Oli ollut

tarpeeksi paha asia kirjoittaa siitä. Hän ei kyennyt puhumaan. Oivallus tuli Tuulikille kuin tuuli, joka puhalsi pilvet pois. Hän muisti kuulleensa Kaisun veljen sairastavan syöpää. Kaisu itse ei siitä puhunut. Ei tuollaisista asioista puhuttu. Se olisi ollut kuin olisi myöntänyt olevansa kuolevainen kesken yläasteen.

– Sä kirjoitit sun veljestä, Tuulikki sanoi. Hän tiesi olevansa oikeassa. Kaisu vahvisti asian nyökäten pienen, lähes huomaamattoman nyökkäyksen.

– Voi Kaisu, Jaaron sanoi ja kietoi kätensä tiukkaan tytön ympärille. Jaaron tuijotti Tuulikkoa, Tuulikki Jaaronia.

– Sun pitää kirjoittaa, Tuulikki sanoi. Jaaron tunsi kuristavan tunteen kurkussaan. Hän en ymmärtänyt vielääkään mistään mitään. Jaaron puristi kynää kädessään. Elämä. Kuolema. Kynä. – Mä autan sua, Tuulikki sanoi ja kaivoi repustaan kynän. Kaisu nyhkytti hiljaa. Kaikki oli pysähtynyt hetkeksi.

Jaaron mietti. Hän tuijotti paperia, jolla lensi lepakoita, kotkia ja lopulta lentäviä käärmeitä. Hän pyöritti kynää sen päällä kuin odottaen viestiä jostain.

– Meidän pitäisi olla tunnilla. Mitä me sanotaan maikoille? Kaisu hermoili.

– Shhh, Tuulikki sihisi. Hän näki Jaaronin hermostuksen. Jaaron käänsi paperin puhtaan puolen esille ja piirsi siihen kaksi kevyttä viivaa. Kuin taiottuna viivojen lomaan piirtyi kaksi kiehkuraista viivaa.

– Mitä se on? Tuulikki kysyi.

– Maikka saa hepulit. Me saadaan merkinnät wilmaan. Mitä mä sanon mutsille? Kaisu haukkoi henkeään.

Syöpä.

Jaaron piirsi sanan paperille kirjain kirjaimelta. Muste hiipui pois. Tilalle kirjaantui mustat sanat.

Kuoleman kirous.  
Kuka sä olet.



*Minä olen. Se riittää.  
Mitä mun pitää tehdä?  
Kirjoita.*

Keskustelu syntyi vailla järkeä ja ymmärrystä.

– Kaisu, Jaaron sanoi hiljaa ja puri kynän päätä. Hän tunki suusaan pistävän maun. Oli kuin kynä olisi puolustautunut. – Onko sulla se kirjoitus mukana?

– Mikä? Kaisu tajusi mitä Jaaron tarkoitti, mutta toivoi jotain muuta. Hän ei halunnut näyttää kirjoitusta kenellekään. Hän ei ymmärtänyt mitä oli ajatellut kirjoittaessaan sen. Hän ei ikinä voisi lukea sitä ääneen. Hän ei haluaisi kenenkään kuulevan niitä ajatuksia.

– Sun pelkokirjoitus, Jaaron sanoi ja Kaisu huomasi nyökkäävänsä.

Jaaron näki Kaisun läpi. Hän tarttui tytön repustaan kaivamaan paperiin, muttei vilkaissutkaan siihen päin.

– Te. Menkää ja hankkikaa kynät takaisin. Etsikää Netta, Nina, Anni, Raisa ja Jonna. Etsikää ne ja sanokaa, että mun tarvitsee saada kynät takaisin. Kertokaa niille vaikka totuus, jos muu ei auta, mutta etsikää. Mä hoidan tän, Jaaron sanoi. Kaisun korviin poika kuulosti melkein liian itsevarmalta. Tuulikki kuuli Jaaronin epäroinnin, mutta nyökkäsi ja lähti vetäen Kaisun perässään.

Jaaron tuijotti Kaisun paperia. Sanat rullaisivat riveinä.

*Minun suurin pelkoni on, että menetän pikkuveljeni Kaapon.*

Kaisu kirjoitti.

*Kaapolla on syöpä. Ne sanovat, että Kaapolla on hyvät todennäköisyydet selvitä, mutta silti minua pelottaa ihan koko ajan. Kaapo on ollut minun elämässäni niin kauan kuin muistan enkä ikinä haluaisi menettää häntä. Nyt, kun Kaapo ei käy koulua, kaipaam häntä joka päivä. Kaikki muutkin kaipaavat, vaikka eivät sano sitä. Kukaan ei uskalla puhua Kaaposta. Ne*

*pelkäävät, että minä menen rikki. Minua repii muiden hiljaisuus. On kuin Kaapo ei enää olisi olemassakaan. On kuin Kaapo olisi jo kuollut.*

Sanojen lomaan näytti kirjautuvan kummallinen koukeroinen käsi-ala. Muste ei ollut samaa mustaa kuin kaikki muu tähän asti. Se oli vihreää, joka näytti hohtavan himmeänä jossain kauempana ja silti juurikin siinä.

*Kaapo on kuollut.*

Sanat heijastelivat Kaisun sanojen lomassa.

*Ei ole.*

Jaaron sutaisi omat sanansa muiden sekaan.

*Mitä mä voin tehdä?*

Jaaron kuiskasi avunpyynnön kynällään paperille.

*Luota roihin.*

*Mikä on roii?*

*Luota.*

Jaaron vilkuili ympärilleen. Kaisun pelosta oli kasvanut Jaaronin pelko. Pikkuhiljaa, pala kerrallaan Jaaron ymmärsi asioita uudesta kuvakulmasta. Jos Kaapo kuolisi, kenen vika se olisi? Kaisun, joka oli kirjoittanut vai Jaaronin, joka antoi kynät?

Minun on pelastettava hänet. Jaaron ajatteli. Hän tuijotti paperia ja yritti nähdä kauemmas. Pihalla varjot olivat värittäneet todellisuuden. Nyt hän oli yksin paperin kanssa.

Kaa oli sairaana. Kaan äiti oli valvonut pojan sängyn vierellä yö toisensa jälkeen ja tehnyt kaikkensa helpottaakseen pojan oloa. Kaan isä oli vaeltanut viikkoja hakeakseen apua Viita-vuorten suurilta yrtinkeittäjiltä, mutta kukaan ei tuntunut voivan auttaa. Puremajäljet pojan sääressä mätivät päivä toisensa jälkeen pahemmin, eikä kukaan osannut edes kertoa mikä poikaa oli purrut.

Jaaron näki Kaan silmissään. Kaa ei ollut Kaapo, mutta Jaaron tunsu poikien välillä vallitsevan yhteyden, vaikka ei kyennytkään sitä täysin ymmärtämään.

Poika oli sairaampi kuin koskaan. Vanhemmat näkivät tämän hiipuvan pois. Salanamterin puremasta ei ollut moni selvinnyt. Äiti valmistautui hyvästelemään poikansa.

Vihreät sanat ilmestyivät tyhjästä.

– Ei. Sä et voita tätä, Jaaronin kuiskaus oli täynnä voimaa.

Kaalla oli tuskia, mutta poika oli rohkein mitä oli ikinä nähty. Moni muu olisi jo kuollut, mutta Kaa jatkoi taistelua. Vanhemmat eivät luovuttaneet, vaikka moni piti tilannetta toivottomana. Kaan äiti ja isä veivät pojan jokaisen parantajan luo toivoen, että tämä voisi auttaa.

Jaaron sanaili, mutta tunsu sanansa turhiksi. Hän ei keksinyt mihin tarinaa veisi. Mikä voisi auttaa salanamterin puremaan?

Tulehdus levisi Kaan elimistössä ja hän kärsi. Pojan elämänhalu sammui ja se oli pahinta mitä Kaan isä oli elämässään nähnyt.

Jaaron etsi vastauksia. Hän oli kuvitellut olevansa taitava luomaan tarinoita, keksimään. Nyt hän ei keksinyt ainuttakaan apua, joka voisi pelastaa Kaapon.

*Viimeisenä oljenkortenaan isä vetosi kaikkiin kylän asukkaisiin. Hän pyysi saada lähettää lentoon kaikki viestiä vievät linnut ja pyytää apua.*

Teksti oli mustaa, mutta se ei ollut Jaaronin. Pelastusta kirjoitti kolmas kirjoittaja.

*Isä kirjoitti avunpyynnön ja sitoi viestin jokaisen linnun jalkaan. Hän vapautti linnut ja suuntasi katseensa taivaalle. Rakas Jumala, anna meille ihme, hän rukouli.*

Jaaron tarttui tekstiin ja lähti kuljettamaan sitä eteenpäin.

Jaaron kirjoitti. Vihreä muste kirjoitti. Kolmas kirjoittaja loi sanoja. Jaaron tuijotti tätä kaikkea lumoutuneena ja kauhuissaan. Hän ei kuitenkaan uskaltanut sanoa mitään. Hän pelkäsi kaiken särkyvän ja Kaapon kuolevan. Jaaron piirsi sanan toisensa perään nopeasti. Hänestä tuntui, ettei hän ehtinyt edes ajatella.

*Kului viikkoja. Äiti oli jättänyt pojalleen jo hyvästit ja isäkin valmistautui luovuttamaan. Eräänä päivänä kylään saapui mies, jonka edellä lensi kaksi valkoista kyyhkystä.*

*Eräs kylän vanhoista metsästäjistä yritti ampua kyyhkysia. Hän ei nähnyt miestä lintujen takana.*

*Mutta mies ampui ohi ja toinen kyyhkysistä lehahti Kaan isän olkapäälle.*

*Metsästäjä ampui uudelleen*

ja taas ohi. Isä huusi: – Älä ammu. Linnut tuovat apua Kaalle!

Kaisu ei tiennyt mihin Tuulikki oli kadonnut. Jossain vaiheessa tyttö oli hävinnyt omille teilleen ja Kaisu oli jäänyt yksin. Kaisu tunsi olevansa aivan yksin. Hän oli löytänyt Ninan ja Netan reput kotitalousluokan ulkopuolelta. Tyttöjä ei näkynyt missään ja Kaisu oli tehnyt valinnan, johon hän ei ollut tyytyväinen, ja josta ei voisi ylpeillä myöhemmin. Kaisu oli vilkuillut ympärilleen. Varmistettuaan, ettei ketään ollut missään, hän repi Netan repun auki ja tyhjensi sisällön käytävän lattialle. Hän penkoi penaalin ja repun pikkutaskut. Sydän hakkasi räjähdysen partaalla rinnassa, mutta lopulta Kaisu löysi etsimänsä. Hän seisoి keskellä käytävää kynä kädessään. Samassa Kaisun puhelin räjähti Mielihyvää-biisiin. Kaisu näki isän nimen näytössä. Tyttö tiesi, ettei isän soitto voinut tietää mitään hyvää.

– Kaisu, Kaisu vastasi. Kyyneleet kerääntyivät silmäkulmiin ja tyttö räpytti silmiään. Niiden räpäysten myötä Kaisun maailma muuttui. Mikään ei näyttänyt enää samanlaiselta kuin ennen. – Joo. Mä tulen. Niin nopeasti kuin ikinä pääsen, Kaisu sanoi ja sulki puhelimen. Enempää sanoja ei ollut, eikä niitä tarvittu.

Kaisu näki käytävällä Jonnan. Hän puntaroi hetken mitä tekisi. Mikä menisi päällimmäiseksi?

– Jonna hei. Ei sulla sattuisi olemaan kynää? Kaisu huusi. Jonna katseli itkuista prinsessaa ihmeissään, mutta kaivoi taskusta kynän. Se oli Jaaronin kynä. Kaisu näki sen heti. Tyttö tarrasi kynään ja juoksi pois.

– Hei. Mä haluan sen sitten takas! Jonna huusi periaatteesta, vaikka hänestä tuntui, ettei kynällä ollut juurikaan väliä.

– Tuulikki! Kaisu huusi ja juoksi koulun käytäviä. – Tuulikki!

Kaisu oli hortoillut käytävissä jo liian pitkään. Hänellä ei ollut mitään käsitystä siitä missä oli Tuulikin viimeksi nähnyt ja mihin suuntaan tämä oli lähtenyt. Hänen vain täytyi löytää Tuulikki. Täytyi päästä pois ja Kaapon luo.

Kaapo kuolee nyt.

Ajatus oli lohdu-ton, mutta kuin luolan seinään hakattu kuva.

Kaa oli heikompi kuin koskaan. Oikeastaan jo kuollut. Äiti katsoi väsynyttä ruumista ja toivoi pojan juoksevan pian jossain missä ei olisi enää kipuja.

- Salanamterin puremaan auttaa vain ja ainoastaan kuolleen salanamterin kuivatusta nahasta jauhettu ja uutettu voide! mies huusi ja kaivoi viittänsä uumenista pienen purkin.

Tulija kompuroi ja...

...Kaan isä tarttui purkkiin ja sanaakaan sanomatta syöksyi Kaan vuoteen vierelle. Kaan äiti tujotti miestänsä epäuskoisena kyynelten repimillä silmillään. Isä veti peiton poikansa päältä ja painoi voiteeseen kastetun kätensä pojan puremahaavojen päälle. Pojan suusta karkasi korinaa ja poika taipui kaarelle vetäessään henkeä syvempään kuin kertaakaan kuukausiin.

Tuulikki kuuli Kaisun huudon. Hän oli varma, että Kaisu oli törmännyt johonkin todeksi kirjoitettuun painajaiseen. Tuulikki pelkäsi astua esiin nurkan takaa, muttei nähnyt vaihtoehtoja.

Mikä siellä on? Tuulikki oli valmistautunut pahimpiin mörköihin mitä maailma pitää sisällään. Astuessaan käytävään, jonka varrella olivat biologian, maantiedon, kemian ja fysiikan luokat, Tuulikki näki vain Kaisun. Kaisun kasvoista Tuulikki näki minkä painajaisen tyttö oli kohdannut.

- Isä soitti. Kaapo on kuolemassa. Mun pitää mennä, Kaisu sanoi.

– Jaaron epäonnistui, Tuulikki sanoi ja kyynel karkasi silmäkulmasta.

– Ei se ole Jaaronin vika. Mutta mun pitää mennä. Mä haluan sanoa Kaapolle yhden jutun, Kaisu sanoi. – Mä sain kolme kynää, hän jatkoi vielä ja lykkäsi kynät Tuulikille.

– Mene! Tuulikki sanoi ja työnsi Kaisun pois päin itsestään. Kaisu tuijotti Tuulikkia.

– Mun pitää mennä. Anteeksi, Kaisu pyyteli. – Toivottavasti saat kynät takaisin,

– Mulla on Raisan kynä, Anni enää puuttuu. Mutta mee nyt! Tuulikki sanoi. – Mä etsin Jaaronin.

Kaisu tuijotti Tuulikkia vielä hetken, kääntyi sitten kannoillaan ja juoksi pois. Kumpikaan ei sanonut enää mitään.

### Mies tuli...

...niimehetkessä. Kaan isän käsi siveli puremakohtaa. Purema sykki. Oli kuin vastavoimat olisivat kohdanneet. Kaa kiskoi ilmaa sisäänsä kuin kala kuivalla maalla, mutta jokaisen henkäyksen myötä poika näytti voivan paremmin. Isä näki terveen värin palaavan Kaan kasvoille. Isä puristi pojan kättä ja poika avasi silmänsä.

Jaaron tuijotti paperia. Hän tunsi kaiken voimansa valuneen tekstiin. Hän ei keksinyt enää sanottavaa. Jaaron odotti vihreän tekstin ilmestyvän vielä. Sitä ei tullut.

– Jaaron! Tuulikki huusi. – Kaisu lähti sairaalaan. Kaapo on huonona, hän huusi juostessaan pojan luo.

– Mä sain sen loppuun, Jaaron sanoi ennen kuin oikeastaan edes ymmärsi mitä Tuulikki oli juuri sanonut. Tuulikki silmäili paperia.

– Tarina on loppu. Poika pelastuu. Mitä sä sanoit? Kuoleeko Kaapo?

– Mä en tiedä, Tuulikki huokaisi.

– Eikö kirjoittaminen sittenkään, Jaaron kuiskasi.

– Ehkä me vaan, Tuulikki sanoi, muttei uskaltanut sanoa lausetta loppuun. Hän ei olisi halunnut edes ajatella sitä vaihtoehtoa.

– Kuviteltiin koko juttu? Niinkö? Jaaron sanoi. – Hämppis, lapakot ja kaikki.

– Mä en tiedä, Tuulikki toisti. – Mä en tiedä tästä systeemistä mitään. Mä en ymmärrä. Mä oon järkevä ysin tyttö. Mä en ymmärrä tällaista satua.

Jaaron tuijotti paperia.

– Voi helveti! Jaaron huusi, puristi paperin ryttyyn ja heitti käytävän poikki. – Voi helvetin paska ja perkele! Jaaronin sydän hakasi epärytmissä niin, että sattui.

– Rauhoitu. Kaapolla on ollut syöpä jo pitkään. Ehkä kynätkään ei pysty ihan mihin vaan, Tuulikki yritti järkeillä. – Ehkä Kaapon kuolema ei liity nyt kyniin mitenkään. Ei Kaisun kirjoitukseen tai sun kirjoituksiin?

– Mä en kirjoittanut tätä kaikkea vaan, jotta voisi todeta, ettei tästä ollutkaan mihinkään. Mikä helvetin vastavoima siellä on? Kuka kirjoittaa mun kanssa? Kuka luo kaaosta? Jaaron esitti kysymyksen toisensa perään.

– Luuletko sä, että mä osaan vastata? Tuulikki kysyi.

Jaaronin puhelin kilahti soimaan. Hän vilkaisi puhelinta ja loi Tuulikkiin katseen, josta Tuulikkikin tiesi Kaisun soittavan. Jaaron vastasi. Hän oli varautunut kuulemaan huonoimmat mahdolliset uutiset. Hän mietti mitä ihmettä sanoa koulukaverille, joka oli menettänyt veljensä. Kaisu puhui. Puhui ja puhui. Ei antanut Jaaronille juurikaan suunvuoroa. Jaaronin ei tarvinnut sanoa mitään. Kaisu tiesi Jaaronin ajatukset ilmankin. Molemmat muistivat mikä oli tärkeintä, eikä sanattomuus satuttanut niin kuin hiljaisuudella monesti on tapana tehdä. Tuulikki yritti kuulostella Jaaronin sanoista taustoja puhelun takana, mutta puhetta oli liian vähän. Jaaron sulki puhelimen ja katsoi taas Tähtityttöä. Jaaron tuijotti tyttöä ja sanoi sitten sanat, joita ei tarvinnut selittää. Jaaronin ja Tuulikin ajatukset olivat Kaisun ja Kaapon luona, eikä muulla ollut merkitystä juuri nyt.

– Kaapo voi paremmin.



## Luku 12

Jaaron istui huoneessaan ja tuijotti puhelintaan. Hän ajatteli soittaa Tuulikille, mutta ei tiennyt mitä sanoa. Tuulikki oli ainoa, jolle Jaaron voisi puhua kaikesta siitä mitä oli tapahtunut ja mitä hänen mielessään pyöri. Pää tuntui sirkukselta, jossa esitettiin jatkuvaa friikinäytöstä. Ajattelun tirehtööri marssitti näyttämölle mörköjä toisensa jälkeen. Silti Jaaronista tuntui, ettei hänellä ollut mitään uutta sanottavaa. Hän saattoi puhua itsekseen loputtomiin. Arvella, kyseenalaistaa, haastaa itseään ja vaipua epätoivoon. Hän vaan ei pystynyt tarjoamaan kenellekään mitään uutta. Ei itselleen, ei Tuulikille, eikä isälle.

– Isä. Miksi sä et puhunut mulle? Jaaron lausui kysymyksen ääneen kuin toivoen, että isä olisi jossain ja pystyisi vastaamaan.

– Miksi sä et kertonut?

Tunne yllätti Jaaronin. Kyyneleet pakkautuivat silmiin ja kurkkuun.

– Hitto. Hitto tässä oo mitään itkemistä, Jaaron parahti ja puri huultaan.

Puhelin värisi pöydällä hetken ennen kuin soittoäänien ensimmäiset sävelet leijuivat ilmaan. Jaaron tiesi biisistä soittajan. Äiti. Jaaron ei olisi välittänyt vastata. Äiti kuulisi kuitenkin, että jokin painoi Jaaronia. Hän ei halunnut selitellä, muttei peitelläkään. Harvempi asia oli niin ärsyttävää kuin esittää, että kaikki on okei, vaikkei olekaan.

– No moi, Jaaron vastasi puhelimeen.

– Moi moi. Mulla on nyt valitettavasti sellainen tilanne, että menee myöhään. Mä mietin, että voisitko sä käydä mummoa katsomassa yksin? äiti pyysi. Mummo. Jaaron oli melkein unohtanut koko asian. Tänään oli taas tarkoitus käydä mummolla.

– Mut äiti. Mitä jos mennään huomennna? Jaaron yritti. Hän tunsu tarvitsevansa tilaa ajatuksilleen ja mikä olisi sopinut paremmin kuin se, ettei äiti tullut tänään kotiin. Oli paljon vähemmän esitettävää.

– Sä voisit ihan hyvin käydä siellä. Huomenna pitäisi taas käydä kaupassa ja muuta, äiti selitti. Jaaron kuuli äidistä väsymyksen. Hetken Jaaron halusi väittää koko mummon luona käymistä vastaan. Eihän mummo muistanut mitään. Miksi ottaa stressiä jostain sellaisesta mistä ei ollut hyötyä kenellekään? Seuraavassa hetkessä Jaaron kuitenkin huomasi luvanneensa äidille käydä mummon luona. Mummo ei muistanut, mutta äidille se oli tärkeää.

– Kiitos rakas, äiti sanoi ja kuulosti huojentuneelta. Äidin sydän oli juuri saanut vapaaviikon.

Puhelun päätyttyä Jaaron mielti taas hetken Tuulikille soittamista. Ihan hetken hän pohti jopa Tuulikin pyytämistä mukaan mummoa katsomaan. Ajatuksen moukaroit oivallus siitä miltä moinen myöhemmin näyttäisi. Jonain päivänä hän saisi kuulla ”ensitreffeistä” dementiaosastolla. Jaaron päätti hoitaa lupauksensa heti. Ei mummolla pitkään tarvitsisi olla. Jaaron tunsu puristuksen kurkussa vain pahenevan. Jos isä olisi elossa tai jos mummo muistaisi tästä maailmasta jotain. Ehkä mummo tietäisi kynistä. Ehkä mummo osaisi kertoa.

*Aaro.*

*Varo Maxmannista.*

*Sinun pitää olla varovainen Aaro.*

– Miten ihmeessä mä en ajatellut? Jaaron kysyi, pohtimatta miten kummaa oli puhua itsekseen. Hän veti kengät jalkaan nopeammin kuin koskaan ja takin häthätää päälle ennen kuin vilahti rappukäytävään.

Jaaron melkein törmäsi naapurin yksinäiseen leskimieheen juostessaan portaita alas.

– Oho. Anteeksi! Jaaron huusi kääntymättä edes vilkaisemaan miestä jalkojen nakuttaessa porras portaalta alaspäin.

– Ei haittaa, mies vastasi, mutta Jaaron ei kuullut. Jaaronin korvissa surisi koko matkan ja päätä särki ajatusten paljouudesta. Kysy-

myksistä, joita hän esittäisi mummolle. Vastauksista, jotka toivoi jo tietävänsä. Matka mummon luo ei ollut koskaan tuntunut niin pitkältä, vaikka Jaaron juoksi niin kovaa kuin pystyi. Kyljen pistos repi kuin kuolema, mutta Jaaron ei edes huomannut sitä. Niin pitkään kuin jalat toimivat, millään muulla ei ollut merkitystä.

Mummo ilmestyi ovelle kasvoillaan pelästyneen eläimen ilme kuten aina.

– Hei, mummo sanoi ja siristi silmiään. – En minä mittään ole tilannu, mummo sanoi ja yritti vetää oven kiinni, mutta samassa mummon kasvoille nousi riemastunut oivallus. – Tapio! Ihana nähdä sinua! Mites sun tuommainen tukka on pitänyt kasvattaa. Etkös sinä ihan kohta jo armeijaan mene. Ei ne siellä tuommoista kattele, mummo sanoi ja nauroi kuten aina.

– Hei mummo. Mä tulin sua kattoon. Äiti on töissä tänään niin pitkään, ettei se kerennyt, mutta lähetti tosi paljon terkkuja, Jaaron sanoi ja asteli sisälle.

– Etkös sinä Tapio tuonu sitä tyttöä mukana? Minä olen nii kovi aina tykänny siitä. Kyllä sinun pikkuhiljaa pitäisi jotai tehdä, jotta siitä saat itsellesi vaimon ja teille lapsia. Kyllä minä niitä lapsenlapsia jo nii kovi vartoon, mummo selitti.

– Joo. Joo, Jaaron sanoi etsien ratkaisua mistä aloittaa. Miten saada mummo alzheimerin maailmasta kynien maailmaan.

– Mummo, Jaaron sanoi hiljaa.

– Mitäs sinä sanoit? Minä en oikee nykyisi kuule enää nii kui enne, mummo kysyi.

– Mä olen mummo vähän miettinyt. Isällä oli niitä kyniä, Jaaron yritti löytää oikealle polulle.

– Minä se en oo kirjoittanut mittään pitkää aikaa. Anteeksi. Pyydä anteeksi Riitalta. Se varmaa luulee, että minä olen teijät iha täysi unohtanu, mummo selitti ja katseli ikkunasta ulos.

– Mutta isä. Tapio. Tiedätkö sä mitä Tapio kirjoitti? Jaaron tunsikin hävinneensä jo, muttei voinut luovuttaa.

– Nää maisemat on menneet nii kummiksi. En minä kyllä tällaista tänne olis tahtonu. Enemmänki sitä tuttua metsää olis

kattellu. Mutta nää. Nää on laittaneet tänne jotai kerrostaloja, mummo huokaisi syvään.

– Mummo. Mä en ole Tapio. Mä olen Jaaron, Tapion poika, Jaaron sanoi, kun ei enää muuta osannut.

– Jaaron? Tapio. Niin. Kyllä sinun Tapio pitäisi jo niitä lapsia ajatella. Moni ei saakaa, ku lykkää liian pitkää, mummo käänsi katseensa Jaaroniin. Katse oli pistävä.

– Mummo. Mitä sä sanoit siitä Maxmannisista? sanat lipsahtivat kaikessa älyttömyydessään Jaaronin suusta, mutta samassa mummon silmiin syttyi outo säihke. Mummo ei enää ollut mummo dementiaosastolla. Hän tarrasi Jaaronia käsistä ja veti mukanaan maailmaan, jollaisesta Jaaronilla oli kuva, muttei pienintäkään käsitystä.

– Tapio. Sinun täytyy jatkaa isäs työtä, mutta älä mene hänen tietää. Minä en kestä, jos menetän sinutki, Jaaron ymmärsi mummon käyvän keskustelua sukupolven takaa, mutta tilanne oli sama. – Sinun pitää jatkaa. Meijät on valittu jatkamaa. Ei ole muita. Ei ole vaihtoehtoja. Mutta ole varovaine. Muut ei usko, mutta sinun pitää varoa Maxmannista.

Jaaron ei saanut puheenvuoroa, muttei se haitannut. Ei hänellä olisi ollut mitään sanottavaa. Hän kuunteli tarkkana. Hän ei halunnut menettää mitään. Jaaron oli varma, että tämä oli hänen ainoa mahdollisuutensa löytää matkalippu kynien maailmaan.

Niin mummo kertoi. Toisti ohjeet ja opastuksen, jonka oli pojalleen kolmekymmentä vuotta sitten antanut. Kertoi kynistä. Taiasta, jolla oli valta hallita kaaosta maailmassa. Kyvystä nähdä ennalta pahuus, jota kukaan ei ollut ansainnut. Mahdollisuudesta puuttua asioiden kulkuun. Mystisestä sanansaattajasta, joka tuli toisesta maailmasta kynien kanssa ja antoi niiden lahjan kahdelletoista suvulle. Kyky kirjoittaa ja nähdä kulki suvuittain isältä pojalle. Suvuista, jotka kuihtuivat. Isistä, joiden kohtalo oli kuolla kynän sivalluksesta. Riveistä, joiden väliin kirjoitettiin enemmän kuolemaa kuin elämää. Kaaoksesta, jota loi jokin, jota kukaan ei tuntenut eikä ymmärtänyt. Mummo kertoi suvuista, jotka olivat etääntyneet toisistaan. Epävarmuudesta. Halusta suojella omiaan.

Kuvasi maailmaa kirjoittamisen tuolla puolen. Paikkaa, joka oli kuin parhaimmasta fantasiakirjasta.

– Kirjoittajat ovat kaukana täällä. Kukaan ei oikeastaa tunne enää toistaa. Mutta Häivemaailmassa te olette yhdessä. Siellä on vielä ymmärrys siitä, mikä on tärkeintä. Sinun on kuljettava Kuolleen metsän taakse Viisauden kukkuloiden juurelle. Siellä kirjoittajat kokoontuu. Sinä olet nuori, mutta teitä on liia vähä. He ottavat sinut kyllä vastaa, mummo kuiskasi viimeiset sanat aivan hiljaa. Aivan kuin puhe olisi imenyt vanhasta naisesta kaiken energian.

– Miten pääsen sinne? Jaaron sai viimein sanottua. Lausuttua kysymyksen, joka painoi päällimmäisenä. Hetken Jaaronista tuntui, että aika pysähtyi hänen tuijottaessaan mummoa silmiin. Aivan kuin silmien loiste olisi hiipumaan päin ja Jaaron pelkäsi menettävänsä oppaansa ennen kuin oli löytänyt tien. – Mummo. Miten pääsen kirjoittajien luo?

Mummo puristi Jaaronin käsiä tiukasti.

– Sinun täytyy viiä Aaro sinne, mummo sanoi. – Sinun täytyy. Mutta ole varovaine. Älä anna niijen viedä sinuakin, mummo sanoi ja samassa silmät olivat taas taudin riuduttamat ja ajatukset niiden takana tappavan sameat. – Tapio. Mite se sinun koulu? Vieläkö on paljo jäljellä?

Kuristava tunne Jaaronin kurkussa paheni. Hän halusi tarrata kiinni mummoon ja vaatia tätä palaamaan tähän maailmaan.

– Kiitos mummo, Jaaron sanoi ja hipaisi naisen poskea. Iho oli paperinohutta. – Mä rakastan sua, Jaaron kuiskasi, vaikka se kuulostikin jäähyväisiltä. Silti hän halusi sanoa sen nyt.

– Niin minäkin sinua, mummo vastasi ja hymyili hampaatonta hymyä.

– Mun pitää nyt mennä. Mä tuun ensi viikolla taas, Jaaron sanoi.

– Niin sinun pitää. Ole varovaine, mummo sanoi. Silmät olivat sammuneet, mutta hymy ei.

Aaro seiso i Kuolleen metsän edessä ja tuijotti kohti Viisauden kukkuloita. Maisema oli Aarolle vieras, mutta jollain tapaa hän tuns i sen. Pojan varjo piirty i pitkänä maahan. Viitta hulmahteli

tuudessa. Joku katsoi kaikkea tuota kauempaa. Hän tunsu pojan. Hän tiesi viitan. Serro oli tullut takaisin.

Jaaron ei kirjoittanut. Hän kuvitteli ja tiesi ajatusten olevan todellisuus jossain. Jaaron liu'utti sormea puhelimen näytöllä, valitsi Tuulikin numeron ja nosti luurin korvalleen.

– Tuulikki, Tuulikki vastasi linjan toisessa päässä.

– Tähtityttö, Jaaron kuiskasi.

– Mitä? Tuulikki ei ollut varma oliko kuullut oikein.

– Tuutko Saaripuistoon? Ota Kaisu mukaan, Jaaron sanoi ja sulki puhelimen. Hän ei tarvinnut vastauksia. Hän tiesi näkevänsä tytöt pian.

Jaaron seisoi mäennyppylällä, aivan kuten Aarokin toisaalla, ja odotti. Ilma oli kylmä, mutta Jaaronia ei paleltanut. Hän tunsu itsensä vahvemmaksi kuin koskaan, vaikka pelko jäyti sisuksissa. Hän oli innoissaan, mutta myös kauhuissaan. Jaaron tiesi Tuulikin ja Kaisun tulevan jo ennen kuin tytöt ilmestyivät näkyviin. Kaksi hahmoa, jotka Jaaron tunsu heti. Tytöt juoksivat Jaaronin luo.

– Et ikinä arvaa mitä, Tuulikki huusi heidän tullessa lähemmäs.

– Kaapo voi jo paremmin, Jaaron sanoi ja hymyili.

– Mistä sä tiesit? Kaisu kysyi. – Lääkärit eivät lupaa mitään. Ne eivät osaa sanoa mitään. Ne sanoo, että Kaapon pitäisi olla jo kuollut, mutta, Kaisu jätti lauseen kesken. Loput sanoista tuntuivat liian uskomattomilta ollakseen totta. Liian lumotuilta sanottavaksi ilman, että taika särkyy. – Mutta musta tuntuu, että Kaapo selviää. Musta tuntuu, että syöpä on poissa. Ei ehkä vielä, mutta menossa. Ja kukaan ei osaa selittää miksi.

– Niin, Jaaron sanoi. Hän tiesi, että kaikki selitykset olisivat liian uskomattomia sanottavaksi ääneen. Silti he kaikki tiesivät ne.

– Mutta sulla oli kai jotain, Tuulikki sanoi ja katsoi Jaaroniin. Tytön silmissä näkyi huolta. Jaaron virnisti kuin sanoakseen, että kaikki oli hyvin juuri tässä ja nyt.

– Mä kävin mummon luona, Jaaron sanoi.

– Niin? Tuulikki hoputti, kun Jaaron ei jatkanut heti.

– Mummo kertoi mulle vähän kynistä. Ja kirjoittajista. Ja isästä, sanat pulpahtelivat. Jaaron maalasi uuden maailman tyttöjen sil-

mien eteen vähä vähältä. Juuri kun hän kuvitteli kertoneensa kai-  
ken, mieleen tuli jotain ihan uutta.

– Mä en ole varma olenko mä ymmärtänyt ihan kaikkea, mutta  
nyt mulla on ainakin tieto mistä etsiä, keneltä kysyä, Jaaron sanoi  
kerrottuaan kynistä, kirjoittajista ja maailmasta, josta hänellä oli  
vain pikkuruinen aavistus. Jaaron nosti katseensa tyttöihin ja oli  
varma, että näkisi ihmetyksen ja epäilyksen.

– Mä tiedän, että tää on uskomatonta, Jaaron sanoi. – Mä en ole  
varma uskonko mä itsekkään.

– Mä uskon. Me uskotaan, Kaisu sanoi ja tarttui Jaaronia kädestä.  
– Kaapo voi paremmin. Mikään ei voi murtaa mun uskoani tähän.

– Me uskotaan, Tuulikki sanoi hiljaa.

Ilta hämärsi. Jaaron istui puiston penkille auringon laskiessa  
mailleen. Kaisu istui pojan toiselle puolelle ja Tuulikki toiselle. He  
olivat hiljaa.

– Yhtä juttua mä en teille kertonut, Jaaron sanoi lopulta. Kaisu  
ja Tuulikki eivät sanoneet mitään. Heidän ei tarvinnut.

– Mun isä kuoli kirjoittaessa, samoin mun isäni isä. Silti mun  
täytyy kirjoittaa, Jaaron sanoi. Sanat tekivät asiat jotenkin todelli-  
semmiksi. Antoivat luvan pelolle. – Tää on mun juttuni. Mä en voi  
muuta.

– Tämä on meidän juttu, Tuulikki sanoi ja tarttui poikaa kädestä.

– Mä olen mukana. Ihan missä vain, Kaisu sanoi.

Jaaron olisi halunnut väittää vastaan. Hän olisi halunnut sanoa,  
että pärjäisi yksin. Hän toivoi, että olisi voinut seisoa vahvasti omilla  
jaloillaan ja sanoa, ettei tyttöjen tarvitsisi riskeerata mitään. Jaaron  
tiesi sanojen jäävän sanomatta. Hän ei lähtisi tälle tielle yksin, kun  
ei ollut pakko.